

Opetus- ja kulttuuriministeriön kirjanpitoyksikön (KPY 600) tilinpäätös 2018

Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2019:8

Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2019:8

Opetus- ja kulttuuriministeriön kirjanpitoyksikön (KPY 600) tilinpäätös 2018

Opetus- ja kulttuuriministeriö

ISBN: 978-952-263-624-9

Taitto: Valtioneuvoston hallintoyksikkö, Julkaisutuotanto

Helsinki 2019

Kuvailulehti

Julkaisija	Opetus- ja kulttuuriministeriö	18.3.2019
Tekijät	Pasi Rentola	
Julkaisun nimi	Opetus- ja kulttuuriministeriön kirjanpitoyksikön (KPY 600) tilinpäätös 2018	
Julkaisusarjan nimi ja numero	Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2019:8	
Diaarinumero		Teema Hallinto
ISBN PDF	978-952-263-624-9	ISSN PDF 1799-0351
URN-osoite	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-624-9	
Sivumäärä	114	Kieli suomi
Asiasanat	tilinpäätös, talous, toimintakertomus	
Tiivistelmä	<p>Opetus- ja kulttuuriministeriön kirjanpitoyksikön vuoden 2018 tilinpäätös koostuu toimintakertomuksesta, talousarvion toteutumista kuvaavista toteutumalaskelmista, tuottoja ja kuluja kuvaavasta tuotto- ja kululaskelmasta, tilinpäätöspäivän taloudellista asemaa kuvaavasta taseesta ja liitteenä ilmoitettavista tiedoista.</p> <p>Tilinpäätökseen sisältyvä toimintakertomus sisältää johdon katsauksen toimintaan sekä raportoinnin ministeriön toiminnan yhteiskunnallisesta vaikuttavuudesta, kuvauksen toiminnallisesta tehokkuudesta, tuotoksista ja laadunhallinnasta sekä henkisten voimavarojen hallinnasta. Toimintakertomus sisältää myös sisäisen valvonnan arviointilausuman, kokonaisarviointien tulokset ja yhteenvedot väärinkäytöksistä.</p>	
Kustantaja	Opetus- ja kulttuuriministeriö	
Julkaisun jakaja/myynti	Sähköinen versio: julkaisut.valtioneuvosto.fi Julkaisumyynti: julkaisut.laukset.valtioneuvosto.fi	

Presentationsblad

Utgivare	Undervisnings- och kulturministeriet	18.3.2019	
Författare	Pasi Rentola		
Publikationens titel	Bokslut för undervisnings- och kulturministeriets bokföringsenhet 2018 (KPY 250)		
Publikationsseriens namn och nummer	Undervisnings- och kulturministeriets publikationer 2019:8		
Diarienummer		Tema	Förvaltning
ISBN PDF	978-952-263-624-9	ISSN PDF	1799-0351
URN-adress	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-624-9		
Sidantal	114	Språk	finska
Nyckelord	bokslut, ekonomi, verksamhetsberättelse		
Referat	<p>Bokslutet för 2018 för undervisnings- och kulturministeriets bokföringsenhet består av en verksamhetsberättelse, utfallskalkyler som redogör för utfallet av budgeten, en intäkts- och kostnadskalkyl som redogör för intäkterna och kostnaderna, en balansräkning som redogör för den ekonomiska ställningen på bokslutsdagen och uppgifter som lämnas i bilagor.</p> <p>Den verksamhetsberättelse som ingår i bokslutet innehåller ledningens verksamhetsrapport, en rapport över de samhälleliga verkningarna av ministeriets verksamhet, en beskrivning av den funktionella effektiviteten, avkastningen och kvalitetsledningen samt om hanteringen av mänskliga resurser. Verksamhetsberättelsen innehåller också ett utlåtande om bedömningen av den interna kontrollen, resultaten av helhetsbedömningarna och sammanfattningar av oegentligheter.</p>		
Förläggare	Undervisnings- och kulturministeriet		
Distribution/ beställningar	Elektronisk version: julkaisut.valtioneuvosto.fi Beställningar: julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi		

Sisältö

Toimintakertomus	7
1 Johdon katsaus	7
2 Tuloksellisuus	9
3 Vaikuttavuus	23
4 Toiminnallinen tehokkuus	29
4.1 Toiminnan tuottavuus.....	29
4.2 Toiminnan taloudellisuus.....	30
4.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus.....	30
5 Tuotokset ja laadunhallinta	32
5.1 Ministeriön suoritteiden määrät.....	32
5.2 Kirjanpitoyksikköön kuuluvien muiden virastojen tuloksellisuus ja suoritteiden määrät.....	34
5.2.1 Kotimaisten kielten keskus.....	34
5.2.2 Näkövammaisten kirjasto.....	39
5.2.3 Kansallinen audiovisuaalinen instituutti.....	44
5.2.4 Taiteen edistämiskeskus.....	51
5.2.5 Varastokirjasto.....	59
6 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	62
7 Tilinpäätösanalyysi	63
7.1 Rahoituksen rakenne.....	63
7.2 Talousarvion toteutuminen.....	64
7.3 Tuotto- ja kululaskelma.....	65
7.4 Tase.....	66
8 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma	68
9 Arviointien tulokset	70

10 Yhteenveto havatuista väärinkäytöksistä	72
10.1 Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot	72
10.2 Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot.....	72
11 Talousarvion toteutumalaskelma	73
12 Tuotto- ja kululaskelma	92
13 Tase	94
Liitteet	96
Allekirjoitukset	108

Toimintakertomus

1 Johdon katsaus

Globaali ja eurooppalainen toimintaympäristö oli edelleen epävakaa. Huolet demokraatiakehityksestä, arvojen ja asenteiden kovenemisesta, eriarvoistumisesta ja sosiaalisen koheesion ylläpitämisestä heijastuivat ministeriön toimialoille. Ilmastonmuutokseen vastaaminen on yhä vahvemmin globaali haaste ja kaikkien hallinnonalojen vastuulla. Taloudessa myönteinen kehitys jatkui. Työttömyys aleni ja uusien työpaikkojen määrä lisääntyi.

Väestörakenteen kehitys on Suomelle huolenaihe, väestö ikääntyy nopeasti ja syntyvyys on laskussa. Meneillään oleva työn ja teknologian nopea murros edellyttävät, että koko väestöllä on riittävät perustaidot ja kyvyt osaamisen jatkuvaan ylläpitämiseen. Jatkuva oppiminen turvaa työn ja yhteiskunnan muutoksissa. Koulutus- ja osaamistasoa on nostettava, jotta Suomeen investoidaan ja syntyy uusia työpaikkoja. Myös varhaiskasvatukseen tulee satsata. Eriarvoistumiskehitys on pysäytettävä.

Hallituksen kärkihankkeilla ja puoliväliriihessä tehdyillä uusilla avauksilla sekä vuonna 2018 valmistelluilla muilla toimialan rakenteisiin, ohjaukseen ja sisältöihin liittyviä uudistuksilla pyrittiin vaikuttamaan kehitykseen myönteisesti. Hallituksen kärkihankkeet valmistuivat pääosin ja niiden toimintaa arvioitiin tai raportoitiin vuonna 2018.

Koulutusta ja tiedettä uudistettiin. Uusi varhaiskasvatuslaki tuli voimaan 1.9.2018. Uuden peruskouluohjelman toimeenpano jatkui. Liikkuva koulu-hanke kasvoi valtakunnalliseksi kokonaisuudeksi, mukana oli 89 % Suomen peruskouluista ja 92 % oppilaista. Kielten opetuksen varhentaminen toteutettiin, niin että ensimmäisen vieraan kielen opiskelu varhentuu vuodesta 2020 alkaen. Lukiolaki- ja asetus sekä ylioppilastutkintolaki uudistettiin. Lisäksi parannettiin koulujen, päiväkotien ja oppilaitosten turvallisuutta. Lukuliike-ohjelma käynnistyi. Ammatillisen koulutuksen uusi lainsäädäntö tuli voimaan vuoden 2018 alussa ja toimeenpanon tukiohjelma jatkui. Käynnissä oli myös sote-maakuntaudistuksen vaikutuksia ennakoiva sivistyskuntatyö. Korkeakoulujen opiskelijavalintoja uudistettiin vuosille 2018-2020 ulottuvalla ohjelmalla. Lippulaivaohjelma käynnistyi osaamisen keskittymien vahvistamiseksi. Yliopistojen pääomittaminen toteutui joulukuussa 2018. Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen vision toimeenpanemiseksi valmisteltiin tiekartta ja viisi kehittämisohjelmaa. Korkeakoulutuksen laadun parantamiseksi ja avoimen toimintakulttuurin

edistämiseksi käynnistettiin 36 kehittämishanketta. Myös ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen lainsäädäntö ja rahoitus uudistettiin. Koulutusviennin liikevaihdon suuruus arvioidaan olevan vuonna 2018 yhteensä 350 milj. euroa.

Maahanmuuttajien koulutusta koskevia rakenteellisia uudistuksia tuli voimaan vuoden alussa. Aikuisten perusopetus uudistui, vapaassa sivistystyössä käynnistyi uusi koulutusmalli erityisesti luku- ja kirjoitustaidon ja suomen/ruotsin kielen opiskeluun ja ammatillisen koulutuksen kielitaitovaatimukset joustavoituivat. Vastuukorkeakoulut ohjasivat korkeakoulutettuja maahanmuuttajia ja tutkintojen tunnustamista nopeutettiin lisävoimavaroilla.

Taide- ja kulttuuripolitiikassa valmistui taide- ja taiteilijapolitiikan kehittämisen suuntaviivat. Toimialan strategista ohjausta vahvistettiin toteuttamalla kulttuurin toimialan valtionosuusjärjestelmän uudistus, uudistamalla valtiovastuuohjelmia ja valmistelemalla kuntien kulttuuritoimintaa koskeva lakiuudistus, joka tuli voimaan 1.1.2019. Taiteen ja kulttuurin saavutettavuutta parannettiin sitä koskevalla kärkihankkeella. Liikuntapolitiikassa valmistui liikuntapoliittinen selonteko. Valtakunnallinen nuorisotyön ja -politiikan ohjelman 2017–2019 toimeenpano jatkui. Nuorisotalon osaamiskeskukset hyväksyttiin. Opintotuen osalta valmisteltiin pienituloisille suunnattu oppimateriaalilisä. Opintotuki- ja koulumatkatuki laajeni oppivelvollisuuden ylittäneille perusopetuksen opiskelijoille 1.8.2018.

Opetus- ja kulttuuriministeriön sisäistä toimintaa kehitettiin vahvistamalla laadunhallintaa CAF-mallia soveltaen. Ministeriön koulutusta koskevien osastojen organisaatiouudistus valmisteltiin, niin, että uusi organisaatio tuli voimaan 1.1.2019. Ministeriön strategista suunnittelua vahvistettiin laatimalla hallinnonalan tulevaisuuskatsaus ja käynnistämällä OKM2030-strategian valmistelu. Ministeriön yhteistyöryhmät käynnistivät toimintansa toimintasuunnitelmien pohjalta. Ministeriö valmistautui tulevaan EU-puheenjohtajuuskautteen. Suomen jäsenyys Unescon hallintoneuvostossa vuosille 2017–2021 jatkui. Ministeriön sopeuttamisohjelman toimeenpanoa jatkettiin sen tavoitteiden mukaisesti.

2 Tuloksellisuus

Yleissivistävä koulutus ja varhaiskasvatus

Linjaukset 2018	Toteuma ja sen analyysi
	<p>Toteutetaan lainsäädännön uudistuksia kuten varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaki, toisen kotimaisen kielen kokeilu, vapaan sivistystyön maahanmuuttajien luku- ja kirjoitustaidon koulutus ja rahoitus sekä varhaiskasvatustilainsäädännön uudistaminen.</p> <p>Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulakia muutettiin siten, että pieni- ja keskituloisilta perittäviä varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja alennettiin. Lisäksi sisaruksilta perittäviä maksuja alennettiin siten, että toisesta lapsesta perittävä maksu on 50 prosenttia nuorimman lapsen laskennallisesta kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta. Muutosten johdosta arvioidaan noin 6 700 lapsen siirtyvän ns. nollamak-suluokkaan ja 4 200 vanhemman työllistyvän. Lisäksi arvioidaan, että varhaiskasvatuksen piiriin tulisi noin 5 700 uutta lasta.</p> <p>Määräaikainen laki toisen kotimaisen kielen kokeilusta perusopetuksessa (1134/2017) tuli voimaan 1.1.2018. Lailla mahdollistettiin kokeilu, jossa toisen kotimaisen kielen oppimäärän sijasta kokeiluun osallistuva oppilas olisi opiskellut vieraan kielen oppimäärän. Keväällä 2018 järjestetyn haun perusteella kokeiluluvat myönnettiin kaikille viidelle kunnalle, jotka kokeiluun hakivat. Ministeriö asetti Opetushallituksen käyttöön 500 000 euroa kokeilukuntien avustamiseen ja tutkimuksen ja seurannan järjestämiseen. Kokeiluluvan saaneet kunnat päättivät kuitenkin olla toteuttamatta kokeilua. Kokeilu ei käynnistynyt. Päätökset kokeilun ulkopuolelle jäämisestä tehtiin paikallisella tasolla.</p> <p>Perusopetuslain 628/1998 § 46 muutos astui voimaan 1.1.2018. Muutoksella uudistettiin oppivelvollisuuden ylittäneiden perusopetus yhtenäiseksi koulutukseksi luku- ja kirjoitustaidon opettamisesta perusopetuksen oppimäärän päättötodistukseen. Opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, jossa hänen aikaisempi osaamisensa tunnustetaan ja tunnustetaan ja hän opiskelee vain ne kurssit, jotka hän sen lisäksi tarvitsee. Opetushallitus on hyväksynyt uudistetulle aikuisten perusopetukselle opetussuunnitelman perusteet 1.1.2018 voimaan tuleviksi (OPH-1280-2017)</p> <p>Vapaan sivistystyön lakia (632/1998) on muutettu 1.1.2018 lukien siten, että maahanmuuttajan kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyn koulutuksen osalta valtionosuus on 100 % kansalaisopistoissa, kansanopistoissa, kesäyliopistoissa ja opintokeskuksissa, kun se muun vapaan sivistystyön koulutuksen osalta on oppilaitosmuodosta riippuen 57 % tai 65 %. Vapaan sivistystyön koulutusmahdollisuus on tarkoitettu erityisesti joustavia opiskelupolkuja tai osa-aikaista koulutusta tarvitseville. Uudistuksella luotiin muun muassa aikaisemmin koulutuskatveessa oleville kotivanhemmille mahdollisuus lukutaito- ja kielikoulutukseen. Opetushallitus on tähän liittyen antanut opetussuunnitelmasuosituksen vapaan sivistystyön lukutaitokoulutukselle (OPH-2984-2017).</p> <p>Uusi varhaiskasvatustilainsäädäntö (540/2018) tuli voimaan 1.9.2018. Uudistusten myötä lainsäädäntö ajanmukaistui, selkeytyi ja tarkentui käsitteellisesti lapsen etua painottaen. Uusi laki vahvistaa varhaiskasvatuksen laatua nostamalla henkilöstön koulutustasoa ja selkiyttämällä tehtävänimikkeitä. Vuodesta 2030 lähtien päiväkodin johtajan kelpoisuusvaatimuksena on kasvatustieteen maisterin tutkinto. Vuodesta 2030 lähtien korkeakoulutetun henkilöstön suhteellinen määrä tulee päiväkodeissa olla nykyistä selvästi suurempi. Lakia täydentää uusia valtioneuvoston asetus varhaiskasvatuksesta, jossa säädetään tarkemmin kelpoisuuden tuovista opinnoista, ottaen huomioon mm. ammatillisen koulutuksen uusi tutkintorakenne.</p> <p>Lailla on myös perustettu varhaiskasvatuksen valtakunnallinen tietovaranto Varda.</p>

Linjaukset 2018	Toteuma ja sen analyysi
	<p>Toimeenpannaan toimialan ja hallinnonalojen yhteisiä strategisia hankkeita, erityisesti sote-, maakunta- ja kuntauudistus, Valtion lupa- ja valvontavirasto (Luova), lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma sekä toteutetaan kiusaamisen ehkäisyn sekä vaativan erityisen tuen säädös- muutokset sekä toimeenpannaan kehittämislinjaukset. Toimeenpannaan hallituksen osaamisen ja koulutuksen kärkihankkeita yhteistyössä Opetushallituksen kanssa.</p> <p>Opetus- ja kulttuuriministeriö on toimeenpannut maakunta- ja soteuudistusta VM:n johdolla ja maakuntalain 13 § mukaisten tehtävien osalta toteuttaen sektorinsa maakunta- ja soteuudistuksen muutosohjelmaa sekä johdollaan TKI&O-muutosohjelman toimeenpanoa VN-yhteistyössä. Toimeenpano on edennyt suunnitelmallisesti. Maakunta- ja soteuudistuksessa VN-tason yhtenäisen ohjauksen merkitys on ollut uudistuksen valmistelun toimeenpanossa vuonna 2018 keskeinen. Osana uudistusta on ministeriön toimin aktiivisesti edistetty kunta- ja maakuntayhdyspintatyötä, joka on olennaisen tärkeä osa uudistusta ja erityisen keskeinen opetus- ja kulttuuriministeriön sektorin toimien toimeenpanossa. Uudistukseen liittyvää valmistelua koordinoi ministeriössä alueasioihin asetettu AINO-työryhmä.</p> <p>Opetus- ja kulttuuriministeriö on osallistunut Luova-viraston toimeenpanoon viraston toimeenpanosuunnitelman mukaisesti yhteistyössä valtionvarainministeriön alaisuudessa toimivan hanketoimiston kanssa. Opetus- ja kulttuuriministeriön toimialan osalta Luova-viraston suunnitelman mukaista toimeenpanoa on toteutettu yhteistyössä aluehallintovirastojen kanssa. Opetus- ja kulttuuriministeriö ja sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö ohjasivat yhdessä hallituksen Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmaa (LAPE), jonka tavoitteena on luoda lapselle ja nuorelle edellytyksiä tulevaisuuden oppimiselle ja hyvinvoinnille. Muutosohjelman toteuttamiseen vuosille 2016–2018 oli käytettävissä 37,5 miljoonaa euroa. Kärkihankkeen ulkoinen arviointi sekä loppuraportit valmistuvat kevään 2019 aikana.</p> <p>Opetus- ja kulttuuriministeriön vastuualueelle kuuluvassa Varhaiskasvatus, koulu ja oppilaitos lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukena -kehittämiskokonaisuudessa on vahvistettu osallisuuden ja yhteisöllisyyden teemoja. Opiskeluhoitotyön osaamistarpeita on tunnistettu ja järjestetty koulutusta. Muutosohjelman aikana on tehty työtä opiskeluhoitotyön yhdenmukaistamiseksi ja kehitetty varhaiskasvatuksen hyvinvointityötä sekä edistetty monialaista yhteistyötä. Sivistystoimen ja soten yhteistyö on tiivistynyt alueellisissa hankkeissa ja kansallisella tasolla.</p> <p>Kehittämishankkeissa oli useita pilotteja, jotka vahvistivat sektorirajat ylittävää yhteistyötä. Yhä useammin sosiaali- ja terveyspalveluja tarjotaan varhaiskasvatuksessa ja kouluissa. Opiskeluhoitotyön kehittäminen tukee koulujen ja oppilaitosten laajaa hyvinvoinnin edistämistyötä ja ottaa huoltajat ja opiskelijat tiiviimmin mukaan yhteisölliseen opiskeluhoitotyöhön. Koulunurkkojen kehittäminen ja juurruttaminen pysyväksi toimintatavaksi on esimerkki sivistystoimen ja vapaa-ajantoinen yhteistyöstä, jota kehitetään edelleen. Ammattilaisten osaamisen vahvistaminen ja tiedolla johtaminen korostuvat eri sektorien yhteistyön tiivistyessä. LAPE-muutosohjelmakauden päättyessä hankkeissa kehitetyt toimintamallit ja -käytännöt ovat vakiintumassa pysyviksi toimintatavoiksi.</p> <p>Opetus- ja kulttuuriministeriön kiusaamisen ehkäisemistä sekä koulujen ja oppilaitoksien työrauhan edistämistä pohtiva työryhmä päätti työskentelynsä keväällä 2018 ja esitti yhteensä 24 kehittämisehdotusta, jotka liittyvät muun muassa lainsäädännön muutostarpeisiin, toimintakulttuurin muutokseen ja monialaisen yhteistyön kehittämiseen sekä informaatio-ohjaukseen, joilla turvataan jokaisen lapsen ja nuoren turvallisuus ja hyvinvointi osallistuessaan varhaiskasvatukseen, opetukseen tai koulutukseen. Työryhmän kehittämisehdotuksia toimeenpannaan sekä Opetushallituksen ja opetus- ja kulttuuriministeriön kehittämistoiminnassa että virkatyössä. Osa kehittämisryhmän kehittämisehdotuksista on toteutettu tai ollaan parhaillaan toteuttamassa. Lainsäädäntöön liittyvien kehittämisehdotusten lainvalmistelu käynnistetään virkatyönä kevätkaudella 2019.</p> <p>Vaativan erityisen tuen (VIP) valtakunnallinen ohjausryhmä sekä alueelliset ydinryhmät asetettiin vuonna 2018. Kehittämistoiminnan tavoitteena on yhdistää ja syventää varhaiskasvatuksen, esi-, perus- ja lisäopetuksen vaativan erityisen tuen osaamisen alueellisia voimavaroja. Tavoitteena on vastata nykyistä joustavammin ja monipuolisemmin vaativan erityisen tuen oppilaiden ja heidän opettajiensa tarpeisiin lasten ja nuorten omissa toimintaympäristöissä, kuten lähikouluissa. Kehittämistoiminta taipahtuu soteuudistusta mukaillen viidellä alueella. Toteuttamisesta vastaa opetus- ja kulttuuriministeriö yhteistyössä Opetushallituksen ja Oppimis- ja ohjauskeskus Valterin kanssa.</p>

	<p>Opetus- ja kulttuuriministeriö käynnisti peruskoulun uudistamiseen tähtäävän ja Osaamisen ja koulutuksen kärkihanke 1:tä toimeenpanevan Uusi peruskoulu -ohjelman syksyllä 2016. Uusi peruskoulu -ohjelman toimeenpano jatkui vuonna 2018. Uusi peruskoulu -ohjelmalla on tuettu uusien opetussuunnitelmien käyttöönottoa ja vahvistettu opettajien digipedagogista osaamista.</p> <p>Peruskoulufoorumi kokosi perusopetuksen toimijat ja yhteistyötahot luomaan yhteiset tavoitteet peruskoulun uudistamiselle. Peruskoulufoorumi luovutti Tasa-arvoisen peruskoulun tavoitteet ja toimet -sitoumuksen opetusministerille helmikuussa 2018. Mukana sitoumuksessa ovat kaikki perusopetuksen toimijat. Opetushallitus suuntasi sitoumuksen tavoitteiden toimeenpanoon 7 miljoonan euron avustuksen opetuksen järjestäjille johtamisen rakenteelliseen kehittämiseen, oppimisen tuen kehittämiseen, yksilölliset oppimispolut huomioivaan perusopetukseen ja hyvinvoinnin edistämiseen.</p> <p>Perusopetuksen oppimisympäristöjen innovatiivisiin kokeiluihin ja kehittämiseen sekä opetuksen digitalisaation edistämiseen suunnattiin 5,1 milj. euroa opetuksen järjestäjille. Opetushallituksen Kokeilukeskus jatkoi kehittämistoiminnan tukemista.</p> <p>Perusopetuksen vertaistukeen perustuvaa tutoropettajatoimintaa ja opettajien osaamista kehitettiin vuonna 2018. Avustuksia suunnattiin Opetushallituksen kautta opetuksen järjestäjille 6,5 milj. euroa. Lukiokoulutuksen tutoropettajatoiminnan käynnistämistä alueellisena yhteistyönä tuettiin yhdellä miljoonalla eurolla. Tavoitteena on ollut 2 500 tutoropettajan kouluttaminen.</p> <p>Tutoropettajatoiminta käynnistyi 2017. Mukana tutoropettajatoiminnassa keväällä 2018 oli jo yli 90 % kunnista ja tutoropettajia 2 289. Toimintaa ja sen alueellista koordinaatiota laajennettiin ja vahvistettiin edelleen vuonna 2018. Yli 95 % Opetushallituksen kyselyyn vastanneista opetuksen järjestäjistä arvioi toiminnan jatkuvan myös tulevaisuudessa rahoituksen päättymisen jälkeen.</p> <p>Kieltenopetuksen varhentamisen kärkihanketta toimeenpantiin yhteistyössä Opetushallituksen kanssa toimintaa aktiivisesti edelleen laajentaen vuonna 2018. Toisella hakukierroksella Opetushallitus jakoi kärkihankeavustuksina 3 427 000 euroa 81:lle vuonna 2017 aloittaneelle hankkeelle ja 873 000 euroa 37:lle uudelle hankkeelle. Hallituksen kehysriihessä 2018 tekemä päätös kieltenopetuksen aloittamisesta ensimmäiseltä luokalta vuodesta 2020 alkaen muutti kärkihankkeen toimintaa lainsäädännön ja opetussuunnitelman perusteiden toimeenpanoa strategiseksi tukevaksi toiminnaksi. Vuonna 2018 kärkihankkeen osana valmisteltiin laaja kieltenopetuksen täydennyskoulutuksen kokonaisuus, joka toimeenpannaan kieltenopetuksen varhentamisen tueksi. Kärkihankkeen kautta on myös teetetty tutkimuksia ja selvityksiä varhaisen kielenopetuksen järjestämisen tueksi. Kärkihankkeen vaikuttavuus on ollut erinomainen, sillä se on mahdollistanut hallituksen kieltenopetuksen varhentamista koskevan päätöksenteon sekä varhentamisen toimeenpanon nopealla aikataululla.</p>
	<p>Edistetään digitaalisia ratkaisuja, vahvistetaan tietoperustaa, sekä tiedon avoimuutta. Otetaan käyttöön Kansallisen tunnistuspalvelun MPASSid, toimialan innovaatio- ja kehittämismalli, uudistettu varhaiskasvatuksen tietotuotanto (VARDA) sekä toimialan koulutuksen ja opetuksen järjestäjien järjestämis- ja ylläpitämislupien digitalisoitu tietohallintajärjestelmä.</p> <p>Tunnistuspalvelun osalta vuonna 2018 toteutettiin palvelun tuotantomeno sekä palvelun teknisen toteutuksen hiomista. Toinen keskeinen kehittämiskohta oli MPASS-tunnistuspalvelua käyttävien opetuksen- ja koulutuksen järjestäjien määrän lisääminen palvelun piiriin. Tämän osalta nähtiinkin vuoden toisella puoliskolla suuri nousu ja vuoden loppuun mennessä palvelua käyttäviä 227 opetuksen- tai koulutuksen järjestäjää. Kolmas kehittämiskohta tunnistuspalvelun osalta oli viestinnän tehostaminen, joka näkyi mm. lisääntyneenä näkyvyytenä sosiaalisessa mediassa.</p> <p>Varhaiskasvatuksen tietotuotannon hanke toteutettiin onnistuneesti ja samanaikaisesti tietotuotannon teknisen toteutuksen, integraatioiden toteutuksen ja koordinoitun varhaiskasvatusjärjestelmien palveluntuottajien kanssa sekä käyttöönottohanke. Ylläpidon siirtyminen Opetushallitukselle sujui hyvin tiukasta aikataulusta huolimatta.</p> <p>Varhaiskasvatuksen ja yleissivistävän koulutuksen osasto käynnisti KUJA-hankkeen, jonka tavoitteena on yleissivistävän koulutuksen opetuksen järjestämislupien ja oppilaitosten ylläpitämislupien ohjaus- ja säätelyprosesseja tukevan sähköisen asiointi- ja päätöksentekojärjestelmän suunnittelu, toteuttaminen, dokumentointi, käyttöönotto ja ylläpitoon siirto opetushallinnon ohjaus- ja säätelypalvelua (OIVA) hyödyntäen. Vuoden 2018 aikana toteutettiin olemassa olevien yleissivistävän koulutuksen järjestämis- ja ylläpitämislupien digitalisointia sekä tietomallia ja prosessien mallinnusta suhteessa ammatillisen koulutuksen järjestämislupien OIVA-prosesseihin.</p>

Linjaukset 2018	Toteuma ja sen analyysi
	<p>Vahvistetaan kansallisen ja kansainvälisen tutkimusperusteisen tiedon käyttöä toimialan strategisessa kehittämisessä, ohjaamisessa ja päätöksenteon tukena. Valmistellaan eduskunnan edellyttämät selvitykset, hallinnoidaan PISA, TIMSS, PIRLS, TEA- hankkeiden koordinoitua sekä vahvistetaan toimialan muutosten seuranta ja kehityksen analysointia sekä tutkimusyhteistyötä. Vahvistetaan lainsäädäntöhankkeiden vaikutusarviointiprosessia.</p> <p>Tutkimusperustaisen tiedon käyttöä ja jakamista strategisessa kehittämisessä on vahvistettu varhaiskasvatuksen ja yleissivistävän koulutuksen osaston tutkimustiimin sekä OKM:n TEA-ryhmän toimissa. Eduskunnan edellyttämiä selvityksiä on toteutettu, samoin arviointisuunnitelmassa sovitut esi- ja perusopetuksen oppimistulosarviointeja sekä teema- ja järjestelmäärviointeja. PISA:n ja ICILS:n pääkokeet, TALIS:en pääkysely ja eTIMSS:n esikoe on tehty. PISA 2021-hankkeen sopimus on tehty. Osaston aloitteesta on käynnistetty valtioneuvoston TEA-hankkeita. Tutkimustuloksia on hyödynnetty aktiivisesti esimerkiksi valtionavustusten kohdentamisessa sekä kehittämishankkeiden käynnistämässä.</p>
	<p>Valmistellaan Suomen EU-puheenjohtajakautta 2019 koskevat kansalliset painopisteet ja alustava ohjelma yleissivistävän koulutuksen ja varhaiskasvatuksen osalta. Toimitaan aktiivisesti kansainvälisessä yhteistyössä (ml. pohjoismainen yhteistyö) ja esimerkiksi direktiivien valmistelussa kaikilla osaston tehtävälueilla.</p> <p>Varhaiskasvatuksen ja yleissivistävän koulutuksen osastolla on valmisteltu Suomen EU-puheenjohtajakauden ohjelmaa ja painopisteitä osaston toimialan osalta. Osastolla on vastattu EU-puheenjohtajakauden koulutusalan strategisten painopisteiden ja koulutusneuvoston työtä koskevista valmistelusta sekä luotu edellytyksiä menestyksekkäälle puheenjohtajakaudelle sekä EU- että kansallisella tasolla. OKM:n ylimmän johdon osalta on luotu EU-valmisteluun uudenlaisia käytänteitä. EU-tasolla aktiivinen vaikuttaminen strategiseen koulutuspoliittiseen päätöksentekoon sekä ylimmän johdon sitoutuneisuus on avannut Suomen EU-puheenjohtajakaudelle uudenlaisia paikkoja vaikuttaa ensi vuosikymmenen merkittäviin linjauksiin.</p> <p>Varhaiskasvatuksen ja yleissivistävän koulutuksen osasto on osallistunut aktiivisesti toimialansa kansainväliseen yhteistyöhön. Osasto on ollut mukana valmistelemassa Suomen puheenjohtajuuskautta Euroopan neuvostossa ja on tiiviisti mukana puheenjohtajuuskauden toimeenpanossa keväällä 2019. EU-puheenjohtajuuskausvalmistelujen rinnalla osasto toimii aktiivisesti erilaisissa kansainvälisissä yhteistyöverkostoissa. Sen lisäksi että osasto saa kansainvälisestä yhteistyöstä aineksia oman työnsä kehittämiseksi, pyritään myös aktiivisesti vaikuttamaan koulutuksen kansainvälisiin linjauksiin ja kehittämiseen tulevaisuudessa.</p>

Ammatillinen koulutus

Linjaukset 2018	Toteuma ja sen analyysi
	<p>Toimeenpannaan ammatillisen koulutuksen reformi ja toteutetaan toimeenpanon tukiohjelma (mm. toiminnan uudistamista tukevien kehittämishankkeiden käynnistäminen ja ohjaaminen, viestintätoimet, koulutuksen järjestäjien neuvonta ja ohjaus, opettajien osaamisen kehittäminen, laadunhallinnan kehittäminen).</p> <p>Uusi ammatillisen koulutuksen toimintalainsäädäntö ja rahoituslainsäädäntö tulivat voimaan 1.1.2018. Ammatillisen koulutuksen lainsäädännön, rahoitus- ja ohjausjärjestelmien sekä tutkintojärjestelmän kokonaisvaltaisella uudistamisella luotiin hyvät puitteet toimintaympäristön jatkuvasti muuttuviin haasteisiin vastaamiseen. Ammatillisen koulutuksen järjestäjät voivat uudistettujen järjestämislupien mukaisella laajalla palveluvalikoimalla reagoida toiminta-alueillaan nopeasti muuttuviin osaamistarpeisiin ja suunnata koulutuspalveluitaan oikea-aikaisesti työelämän ja yksilöiden tarpeita yhteen sovittaen. Opetus- ja kulttuuriministeriö päätti joulukuussa tekemällään suoritepäätöksellä koulutuksen järjestäjien kokonaisresursseista ja määrällisistä tavoitteista vuodelle 2019. Lisäksi ministeriö kohdensi koulutuksen järjestäjille lisäresursseja vuodelle 2018 syyskuussa ja marraskuussa tekemillään lisäsuoritepäätöksellä. Strategiarahoituspäätöksillä tuettiin ja ohjattiin ammatillisen koulutuksen järjestäjiä toimintansa kehittämisessä ja uudistamisessa. Vuoden 2018 strategiarahoituksella tuettiin erityisesti ammatillisen koulutuksen reformin toimeenpanoa, koulutuksen järjestäjäjärakenteen uudistamiseen liittyviä fuusioita ja ammattitaitokilpailujen järjestämistä.</p>
	<p>Opetus- ja kulttuuriministeriö jatkoi vuonna 2017 käynnistämäänsä laaja-alaista ammatillisen koulutuksen reformin toimeenpanon tukiohjelmaa. Tukiohjelman rahoitus on kokonaisuudessaan vuosina 2017-2020 yhteensä noin 60 milj. euroa, josta 30 milj. euroa on vuosille 2018 ja 2019 kohdennettua kertaluonteista lisärahoitusta. Tukiohjelman kehittämishankkeilla uudistetaan laaja-alaisesti ammatillisen koulutuksen ydinprosesseja ja toimintamalleja sekä oppimisympäristöjä reformin tavoitteiden toteutumisen varmistamiseksi. Tukiohjelmassa on seuraavat viisi hankekokonaisuutta: 1) viestintä ja vuorovaikutus, 2) lainsäädännön soveltamiseen liittyvä neuvonta ja ohjaus, 3) opetushenkilöstön ja työpaikkaohjaajien osaamisen vahvistaminen, 4) toimintaprosessien uudistaminen sekä 5) laadunhallinnan tuki.</p>
	<p>Uudistetaan koulutuksen järjestäjien toiminnanohjausprosessi sekä uudistetaan ja laajennetaan sitä tukeva Oiva-palvelu ohjausta ja rahoituspäätösvalmistelua tukevaksi vuorovaikutteiseksi järjestelmäksi sisältäen indikaattoreiden kehittämisen ja integroinnin rahoituksen laskentajärjestelmään.</p> <p>Ammatillisen koulutuksen järjestäjien toiminnanohjausprosessin uudistamista uuden lainsäädännön edellyttämällä tavalla valmisteltiin useissa toisiinsa tiiviisti kytkeytyvissä valmisteluryhmissä. Järjestämislupia koskevat haku- ja päätösprosessit uudistettiin ja niitä tukevia sähköisiä toimintoja valmisteltiin siten, että vuorovaikutteinen järjestämislupia koskeva haku- ja päätöksentekojärjestelmä voidaan ottaa käyttöön asteittain vuoden 2019 aikana.</p> <p>Kehitettiin suoritepäätöksen valmistelussa tarvittavan Vipunen-tietoaustaa hyödyntävän simulointivälineen ensimmäinen versio vuoden 2019 rahoituksen määrittämistä varten. Koski-tiedoista valmisteltiin raportointitietokanta, jonka tietoja jatkossa hyödynnytetään laajasti ohjauksessa ja seurannassa sekä rahoituksen valmistelussa (simuloinnissa ja raportoinnissa). Valmisteltiin ja otettiin käyttöön opiskelijapalauttejärjestelmä, jolla kerätään vuoden 2020 rahoituksessa tarvittavat opiskelijapalautteetiedot.</p>
	<p>Ammatillisen koulutuksen rahoituksen toimeenpano ja kehittäminen (mm. vaikuttavuusrahoituksen palautemittareiden kehittäminen)</p> <p>Varainhoitovuoden laskennallisen rahoituksen määrittämiseksi kehitettiin suoritepäätös- ja lisäsuoritepäätösprosesseja ja näiden päätösten sisältöjä. Tähän liittyen valmisteltiin myös rahoituslain muutos (548/2018), jolla joustavoitettiin varainhoitovuoden aikana määrättävän rahoituksen määrittämistä siten, että perusrahoituksen harkinnanvaraista korotusta voidaan tarpeen mukaan myöntää myös varainhoitovuoden aikana ja siten että myönnettäessä lisärahoitusta lisätalousarvion perusteella ei tarvitse huomioida laissa säädettyjä ammatillisen koulutuksen määrärahan rahoitusosuuksia. Varainhoitovuoden aikana tehtävissä lisäkohdennuksissa tarkoituksenmukaisinta on useimmiten kohdentaa kertaluonteinen lisäys kokonaisuudessaan perusrahoitukseen.</p> <p>Kehitettiin ja otettiin käyttöön opiskelijapalauttekyseily, jonka osana ovat vaikuttavuusrahoituksen opiskelijapalauttekyseilyt. Valmisteltiin ja annettiin OKM:n asetus (415/2018), joka sisältää opiskelijapalautteen rahoituskysymysten lisäksi säännökset tiedonkeruusta ja laskentasäännöistä. Vuoden 2020 laskennallisesta rahoituksesta on 2,5 % opiskelijapalautteeseen perustuvaa vaikuttavuusrahoitusta. Opiskelijapalautte kerätään 1.7.2018–30.6.2019 välisenä aikana tutkintokoulutuksen aloittaneilta ja päättäneiltä.</p>

Korkeakoulu- ja tiedepolitiikka

Linjaukset 2018	Toteuma ja sen analyysi
<p>Osaamisen ja koulutuksen kärkihankkeet</p>	<p>Uudet oppimisympäristöt ja digitaaliset materiaalit peruskouluihin</p> <p>- Toimeenpannaan opettajankoulutuksen kehittämisohjelma (sis. opettajien täydennyskoulutus, opettajankoulutusfoorumin toiminta).</p> <p>Opettajien perus-, perehdyttämis- ja täydennyskoulutusta on uudistettu Opettajankoulutusfoorumin johdolla. Opettajankoulutusfoorumin laatiman Opettajankoulutuksen kehittämisohjelman linjausten toimeenpano on jatkunut. Foorumi on kokoontunut neljästi ja järjestänyt lisäksi uusien kehittämissuunnitelmien käynnistystilaisuuden ja kaksi alueellista seminaaria. Toimikautensa päätteeksi foorumi järjesti laajan yleisön tavoittaneen päätöseminaarin.</p> <p>Opettajankoulutuksen kehittämisohjelman toimeenpanoa on vuonna 2018 tuettu 12,7 milj. eurolla. Avustuksia myönnettiin 9 koordinoivalle korkeakoululle, joista yksi oli ammattikorkeakoulu. Keskeisiä avustettujen hankkeiden painoalueita ovat opettajien perus-, perehdytys- ja täydennyskoulutuksen jatkumon kehittäminen, oppilaitosjohton koulutus, kieli- ja kulttuuritietoinen opettajuus, oppiaineiden sisällöllinen kehittäminen, vähemmistökielten opettajankoulutuksen kehittäminen (saamen kielet, viittomakieli), digitaalisen osaamisen edistäminen edistäminen sekä varhaiskasvatuksen ja eri koulumuotojen reformien tuki. Opettajankoulutuksen kehittämissuunnitelmien kotimainen ja kansainvälinen verkostoituminen on tiivistä. Verkostot tavoittavat 41 % kunnista. Verkostohankkeissa kehitetään eri opettajankoulutuksia varhaiskasvatuksesta ammatilliseen opettajankoulutukseen.</p> <p>Kansallinen koulutuksen arviointikeskus arvioi Opettajankoulutusfoorumin toimintaa ja opettajankoulutuksen kehittämissuunnitelmia. Arviointituloksista valmistui julkaisu Maailman parhaiksi opettajiksi. Karvi suositteli opettajankoulutuksen uudistamistyön jatkamista. Tätä varten tarvitaan pysyvä kansallinen rakenne. Opettajankoulutuksen uusien toimintamallien vaikuttavuus tulee varmistaa ja strategioiden linjausten edistymistä tulee seurata.</p> <p>Nopeutetaan siirtymistä työelämään</p> <p>- Toteutetaan korkeakoulutuksen kehittämisohjelmaa (sis. ympärivuotinen opiskelu, oppimisympäristöjen uudistaminen, joustavat opintopolut, opiskelijavalintojen uudistaminen, tietojärjestelmien yhteentoimivuus ja yhteiskäyttö).</p> <p>Työelämään siirtymisen nopeuttamista on vuonna 2018 tuettu 40 miljoonan euron avustuksilla korkeakouluille. 2018–2020 toteutettavissa hankkeissa tuetaan joustavaa opiskelua ja uusia digitaalisia ratkaisuja esimerkiksi oppimisanalytiikkaa hyödyntäen. Viisi hanketta keskittyy sosiaali- ja terveysalan sekä lääketieteen osaamisen ja opetuksen kehittämiseen. Muissa alakohtaisissa hankkeissa tuetaan muun muassa luonnontieteiden, muotoilualan, biotalouden, automaatiotekniikan, tietojenkäsittelytieteiden ja kielten opiskelun ja opetuksen ratkaisuja. Lisäksi hankkeissa tuetaan kiertotalous- ja kestävyysosaamista. Hankkeissa kehitetään myös korkeakoulujen työelämäyhteistyötä ja avointa TKI-toimintaa.</p> <p>Opiskelijavalintojen uudistamisesta on linjattu korkeakoulujen ja OKM:n yhteistyönä, ja se toimeenpannaan vaiheittain 2018–2020. Pääsykokeita on kevennetty 2018 lähtien ja 2020 alkaen yli puolet opiskelupaikoista täytetään todistuksiin perustuen, ilman pääsykokeita. Yliopistot ja ammattikorkeakoulut ovat touko-kesäkuussa 2018 julkaisseet 2020 sovellettavat ylioppilastutkinnon arvosanojen pisteytysmallit.</p> <p>Toisen asteen ja korkeakoulujen yhteistyö on lisääntynyt. Tiivistä yhteistyötä on erityisesti ammatillisen koulutuksen ja ammattikorkeakoulujen välillä. Lukioiden ja korkeakoulujen yhteistyöstä on käynnissä työryhmätyö (pääosin 2018 työstetty raportti julkaistaan 2/2019).</p> <p>Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiotyön yhteydessä on valmisteltu kehittämisohjelmaa korkeakoulujen omista ja toisaalta yhteisistä palveluista ja edelliset yhdistävästä palveluyhtälöstä koostuvan palveluympäristön kehittämiseksi.</p>

	<p>Vahvistetaan korkeakoulujen ja elinkeinoelämän yhteistyötä innovaatioiden kaupallistamiseksi - Tutkimus- ja innovaationeuvoston vision ja tiekartan toimeenpano.</p> <p>Tutkimus- ja innovaatiotoiminnan laadun ja uudistumiskyvyn tukemiseksi ja työpaikkojen synnyn edistämiseksi hallitus päätti syksyn 2018 budjettiriihessä pysyvistä 112 miljoonan euron lisäpanostuksista tutkimus- ja innovaatiotoimintaan vuodesta 2019 lähtien. Panostukset kohdistuvat Suomen Akatemian (25 milj. €) ja Business Finlandin (69 milj. €) valtuuksiin ja ammattikorkeakoulujen TKI-toimintaan (5 milj. €). Lisäksi TKI-toiminnan lisärahoitusta kohdennetaan VTT:lle (7 milj. €) ja yliopistosairaaloille (6 milj. €). Suomen Akatemian tutkimusrahoituksen lisäys kohdennetaan erityisesti nuorille tutkijoille.</p> <p>Osaamisen keskittymien kehittämiseksi ja vahvistamiseksi vuoden 2018 aikana käynnistyi Suomen Akatemian korkeatasoista tutkimusta, laajaa vaikuttavuutta sekä tulevaisuuden osaamista tukeva Lippulaiva-ohjelma. Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene, Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ja Suomen Yrittäjät ovat julkaisseet joulukuussa 2018 yhteiset yrittäjyysuositukset korkeakouluille. Suositusten tavoitteena on tarjota ammattikorkeakouluille ja yliopistoille välineitä yrittäjyyden edistämiseen ja yhteistyön kehittämiseen.</p> <p>Valmistellaan korkeakoulujen pääomittamista ja vaihtoehtoisia lisärahoitusmalleja kestävän kasvun edellytyksiä tukevaan toimintaan.</p> <p>Yliopistojen pääomittaminen (46 M€) rakenteellisen kehittämisen ja toimintatapojen uudistamisen sekä tutkimuksen laadun ja vaikuttavuuden perusteella toteutettiin joulukuussa 2018. Ammattikorkeakoulujen valtion vastinrahaan kytkeytyvä varainkeruu päättyy vuoden 2018 lopussa. Valtion rahoituspäätökset tehdään helmikuussa 2019.</p>
<p>Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen vision jatkotoimet</p>	<p>Laaditaan vision toimeenpanon tueksi tiekartta ja sitä tukevat kehittämissuunnitelmat. Valmistellaan vision toimeenpanon edellyttämät lainsäädäntömuutokset. Valmistelu toteutetaan yhteistyössä korkeakoulujen ja sidosryhmien kanssa.</p> <p>Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiotyön toimeenpanoa on toteutettu laajapohjaisessa yhteistyössä korkeakoulujen ja sidosryhmien kanssa vuoden 2018 aikana siten, että vision toimeenpanon tiekartta ja viisi kehittämissuunnitelmaa julkistettiin 31.1.2019. Kehittämissuunnitelmista:</p> <p><i>ohjelmassa 1) Osaavimman työvoiman kotimaaksi mm. nostetaan osaamistasoa ja kehitetään jatkuvaa oppimista,</i></p> <p><i>ohjelmassa 2) Uudistuva korkeakoulutus ja digitaalinen palveluympäristö mm. kehitetään korkeakoulujen omia ja yhteisiä digitaalisia palveluita mm. opetustarjonnan ja oppimateriaalien hyödyntämisen kehittämiseksi sekä kehitetään digitaalista kurssitarjontaa, ohjausta ja pedagogiikkaa,</i></p> <p><i>ohjelmassa 3) Korkeakoulu yhteisön osaamisella maailman parasta oppimista ja oppimisympäristöjä rakennetaan mm. korkeakoulupedagogiikan ja ohjausosaamisen kehittämissuunnitelma ja tuetaan korkeakoulujen kansallista ja kansainvälistä verkostoitumista opetuksen kehittämiseksi,</i></p> <p><i>ohjelmalla 4) Korkeakoulut Suomen parhaiksi työpaikoiksi vahvistetaan henkilöstön osaamista ja hyvinvointia sekä korkeakoulujen muutosjohtamista ja vahvistetaan henkilöstöön ja johtamiseen liittyvää tietopohjaa,</i></p> <p><i>ohjelmassa 5) Yhteistyö ja avoimuus tutkimuksen ja innovaatiotoiminnan voimavaraksi tuetaan kansainvälisesti houkuttelevien osaamiskeskittymien ja innovaatioekosysteemien rakentamista sekä vahvistetaan korkeakoulujen yhteistyötä mm. elinkeinoelämän kanssa sekä kansainvälistä yhteistyötä ja vahvistetaan TKI-politiikkojen koherenssia ministeriöiden kesken sekä avointa tutkimus- ja innovaatiotoimintaa. Uudistetaan tutkimus- ja innovaationeuvoston toimintatavat ja rakenne.</i></p> <p>Visioon 2030 liittyvät muutokset yliopistolakiin ja ammattikorkeakoululakiin tulivat voimaan 1.1.2019. Muutoksilla lisättiin jatkuvan oppimisen ja tilauskoulutuksen mahdollisuuksia korkeakouluissa. Lisäksi helpotettiin korkeakouluun pääsyä mahdollistamalla siirto-opiskelijoiden valinta erikseen.</p>

Linjaukset 2018	Toteuma ja sen analyysi
	<p>Käynnistetään vision toimeenpanoon liittyen korkeakoulujen ohjaus- ja rahoituskäytänteiden uudistaminen. Valmisteluun kytketään Suomen Akatemian tutkimusmäärärahojen ja korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteisten menojen tarkastelu.</p> <p>Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen vision toimeenpanotyössä ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen rahoitusmallit on uudistettu siten, että uudet rahoitusmallit tulevat voimaan vuodesta 2021 alkaen. Valtioneuvosto hyväksyi muutokset rahoitusmalleihin 17.1.2019. Rahoitusmalleissa vahvistetaan perustutkintojen rahoitusosuutta ja niissä huomioidaan jatkossa alakohtaisia eroja, nopeampaa valmistumista sekä korkeakoulupaikkojen tehokkaampaa käyttöä. Jatkuvan oppimisen sekä työllistymisen osuutta vahvistetaan rahoituksessa.</p> <p>Tutkimuksen ja tki-toiminnan rahoitusosuutta vahvistetaan nostamalla yliopistojen kilpaillun kansainvälisen rahoituksen ja ammattikorkeakoulujen ulkopuolisen t&k-rahoituksen osuutta. Julkaisutoiminnan avoimuus otetaan jatkossa huomioon laskentakriteereissä. Lisäksi yliopistojen strategiarahoituksen osuutta nostetaan. Malleihin sisältyy siirtymäsäännös, joka rajaa rahoituksen korkeakoulukohtaisen aleman enintään -3 % vuosittain vuosina 2021 ja 2022.</p> <p>Suomen Akatemian rahoituskäytänteiden uudistaminen jatkuu vielä vuonna 2019. Korkeakoululakien uudistamisen yhteydessä mahdollistettiin harkinnanvaraisen rahoituksen myöntäminen yliopisto- ja ammattikorkeakoululakien mukaisena rahoituksena vuoden 2019 alusta.</p> <p>Käynnistetään kansainvälisyyden edistämisen toimia kansainvälistymisohjelman mukaisesti yhdessä korkeakoulujen ja muiden toimijoiden kanssa.</p> <p>Kv-linjauksien mukaisesti perustettiin Team Finland Knowledge -verkosto neljään ensimmäiseen asemamaahan sekä käynnistettiin rekrytointi seuraaviin neljään asemapaikkaan.</p> <p>KV-linjausten mukaisesti kutsuttiin koolle kansainvälisen toiminnan foorumi, jonka toimintaan osallistuvat korkeakoulutuksen ja tutkimuksen eri verkostot, organisaatiot ja ministeriöt.</p> <p>Kansainvälistymislinjausten pohjalta toimenpiteinä on käynnistetty myös Suomen Akatemian lippulaivo-ohjelmat sekä vauhditettu koulutusvientä.</p> <p>Toteutetaan ammattikorkeakoululain uudistuksen arviointi ja korkeakoulu-uudistusten kokonaisarviointi.</p> <p>Arvioinnit valmistuivat kertomusvuonna. Arvioinnin mukaan ammattikorkeakoulu-uudistus paransi ammattikorkeakoulujen mahdollisuuksia reagoida toimintaympäristön muutoksiin ja suunnata toimintaansa alueellisten tarpeiden mukaisesti. Osakeyhtiömuotoon siirtyminen on lisännyt ammattikorkeakoulujen vastuuta omasta taloudesta ja strategiasta. Korkeakoulu-uudistusten kokonaisarvioinnin perusteella toteutetut uudistukset ovat muuttaneet merkittävästi yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen johtamista ja toimintakulttuuria. Korkeakoulujen autonomia ja päätösvalta omasta taloudesta ja hallinnosta ovat vahvistuneet. Valtiolta tulevan perusrahoituksen suuntaamisessa käytettävällä rahoitusmallilla on edelleen suuri ohjausvaikutus. Huolena on henkilöstön, erityisesti yliopistoyhteisöjen etääntyminen päätöksenteosta.</p> <p>Edistetään avoimuutta korkeakoulujen toimintatapana ja jatketaan aktiivista infrastruktuuri-politiikan toteuttamista.</p> <p>Korkeakoulujen avoimuuden toimintatapoja on tarkasteltu OKM:n ja korkeakoulujen sopimusneuvotteiluissa. Korkeakoulujen uusiin rahoitusmalleihin (2021–2024) on päätetty sisällyttää avointa julkaisemista edistävä kerroin. Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFIn johdolla on laadittu avoimen tieteen ja datan toimenpideohjelma. Tieteellisten seurain valtuuskunta TSV koordinoi toimenpideohjelman toteutusta. Suomen Akatemia on osallistunut eurooppalaiseen tutkimusrahoittajien yhteistyöhön tutkimusjulkaisujen avoimuuden edistämiseksi.</p> <p>Tutkimusinfrastruktuurikomitea on toteuttanut kansallisen tutkimusinfrastruktuuristrategian ja tiekartan (2014–2020) väliarvioinnin ja päivityksen. Datanhallinnan ja laskennan kehittämissuunnitelman (DL2021) toteuttamista vahvistettiin 4 milj. euron lisärahoituksella, jonka avulla uuteen laskentaympäristöön saadaan lisättyä tekoälytutkimukseen soveltuvaa laskentakapasiteettia. Tehdään näkyväksi korkeakoulutuksen ja tieteen merkitystä ja vaikuttavuutta yhteiskunnassa.</p> <p>Tehdään näkyväksi korkeakoulutuksen ja tieteen merkitystä ja vaikuttavuutta yhteiskunnassa.</p> <p>Tarjotaan korkeakouluille ja muille tiedon tarvisijoille aiempaa monipuolisempaa ja käyttäjäystävällisemmässä muodossa esitettävää tilastotietoa (Vipunen) johtamisen ja päätöksenteon tukemiseksi.</p> <p>Vuonna 2018 jatkettiin tutkimustietovarannon valmistelua, joka tulee vuonna 2020 tarjoamaan kattavan näkymän Suomessa tehtävään tutkimukseen. Korkeakoulujen raportointiportaali Vipusta kehitettiin mm. lisäämällä raportteja Suomen korkeakoulutuksesta ja tutkimuksesta kansainvälisessä vertailussa.</p>

	<p>Toteutetaan sopimuskauden 2017–2020 korkeakoulu- ja tiedelaitosvierailut ml. sopimuskauden välitarkastelu.</p> <p>Vuonna 2018 toteutettiin sopimuskauden välitarkastelut. Korkeakoulujen ohjaukseen liittyvien vierailujen sijaan vuorovaikutusta ja yhteiskehittämistä korkeakoulujen henkilöstön, opiskelijoiden ja sidosryhmien kanssa vahvistettiin korkeakoulutuksen ja tutkimuksen vision toimeenpanon valmistelussa.</p> <p>Ohjataan Kansallisarkistoa valtioneuvoston 21.6.2017 periaatepäätöksen (Asiakirjallisen aineiston digitointi ja arkistointi vain sähköisenä) toteuttamisessa.</p> <p>OKM:n, VM:n ja Kansallisarkiston edustajista koostuva periaatepäätöksen ohjausryhmä jatkoi toimintaansa viranomaisten hallussa olevan arkistoitavan, analogisen aineiston massadigitoinniseksi vuoteen 2030 mennessä. Ohjausryhmä asetti myös Sähköisen aineiston palvelujärjestelmän (SAPA) toteuttamista ohjaavan SAPA-ohjausryhmän. Periaatepäätöksen mukaan Kansallisarkisto ottaa jatkossa arkistoitavia aineistoja vastaan vain sähköisessä muodossa.</p> <p>Vahvistetaan tiedeakatemioiden tiedepoliittista merkitystä.</p> <p>Suomalaiselle Tiedeakatemialle myönnettiin 600 000 euroa tiede neuvonantomekanismi SoFi:n (Science Advisory Mechanism of Finland) kehittämistä varten. Kolmivuotisen pilottihankkeen tavoitteena on vahvistaa tiedeyhteisön ja yhteiskunnan päätöksentekijöiden välistä dialogia ja rakentaa korkeatasoisen tieteelliseen tietoon perustuva tiede neuvonantojärjestelmä.c</p>
--	---

Kulttuuri- ja taidepolitiikka

Linjaukset 2018	Toteuma ja sen analyysi
	<p>Parannetaan taiteellisen työn, tuotannon ja jakelun edellytyksiä valmistelemalla taide- ja taitelijapolitiikan kehittämisen keskeiset suuntaviivat sekä vahvistamalla taiteen välittäjäportaan toimintaa ja kulttuuriyrittäjyyttä.</p> <p>Työryhmä valmisti taide- ja taitelijapolitiikan kehittämisen keskeiset suuntaviivat. Se teki 21 esitystä, joilla työryhmä katsoo taiteen yhteiskunnallisen aseman vahvistuvan, taiteen rahoituksen kehittyvän strategisemmaksi ja taitelijan aseman ja taiteellisen työn edellytysten parantuvan. Esityksen lähetettiin lausuntokierrokselle joulukuussa 2018.</p> <p>Kulttuuripolitiikan alueelle luotiin uusi valtionavustusmuoto v. 2017 kokeilu- ja kehittämishankkeita varten. Se kohdistettiin v. 2018 hakukierroksella välittäjätoimintaan. Avustuksia myönnettiin 11 laaja-alaiselle kehittämishankkeelle ja kolmelle kokeiluhankkeelle. Myös kulttuuriviennin edistämisen määrärahaa myönnettiin avustuksia välittäjätoimintaa harjoittaville yrityksille.</p>
	<p>Parannetaan taide- ja kulttuuripalvelujen saatavuutta eri väestöryhmien tarpeisiin, erityisesti lapsille ja nuorille (lastenkulttuurin ja taiteen perusopetuksen saavutettavuuden kärkihanke) ja osana sosiaali- ja terveydenhuollon toimintoja (taiteen prosenttiperiaatteen laajentamisen kärkihanke).</p> <p>Taide- ja kulttuuripalveluiden saatavuuden ja saavutettavuuden laajentamiseksi on toteutettu v. 2015 alkaneella hallituskaudella kärkihanketta. Lastenkulttuurin ja taiteen perusopetuksen kärkihankkeiossa lapsille ja nuorille järjestettiin taiteeseen ja kulttuuriin liittyviä alan ammattilaisten järjestämiä ohjattuja ja säännöllisiä harrastustunteja. Toiminta laajeni v. 2016 käynnistyneen hankekauden aikana. V. 2018 harrastetunteja tarjosi 641 koulua ja 72 päiväkotia. Harrastetunneille osallistui 30 000 lasta ja nuorta. Kärkihanketoiminta loi uuden yhteistyömuodon koulujen ja taide- ja kulttuurialan välille ja kehitti uusia sisältöjä taide- ja kulttuurikasvatukseen.</p> <p>Kärkihankkeen toisessa osiossa tavoite on ollut taiteen prosenttiperiaatteen laajentaminen sosiaali- ja terveydenhuollon toimintoihin. V. 2018 tavoite oli juurruttaa taide- ja kulttuuritoimintoja sosiaali- ja terveydenhuollossa. Toteutettiin 14 kehittämis- ja 7 kokeiluhanketta. Kulttuuriministeri ja peruspalveluministeri yhdessä antoivat eritellyt suositukset maakunnille ja kunnille toimenpiteistä kärkihankkeen tavoitteiden edistämiseksi. Taide- ja kulttuuri- sekä sosiaali- ja terveysalan toimijoiden yhteistyö on em. hankkeiden myötä lisääntynyt. Paikallisesti on saavutettu toiminnan ja rahoituksen juurtumista, mutta valtakunnallisesti toiminta ei ole vielä johtanut esimerkiksi ministeriöiden yhteisrahoitukseen.</p>

	<p>Lisätään kulttuuriperintöalan organisaatioiden aineistoja ja niiden käyttöä vuorovaikutuksessa eri yhteisöjen ja yksilöiden kanssa sekä aineistojen digitaalista saatavuutta, käyttöä ja pitkäaikaissäilytystä.</p> <p>V. 2018 kulttuuriperintöaineistoja tarjoavia organisaatioita Kansallisen digitaalisen kirjasto Finna-palvelussa oli 344, kun vielä edellisvuotena niitä oli 230. Haettavissa olevien aineistojen määrä oli 15,3 miljoonaa (v. 2017 13,6 miljoonaa). Verkossa olevat aineistot säilyivät 1,9 miljoonassa, joskin muutunut laskentatapa vaikeuttaa vertailua edellisvuoteen. Verkkokäynnit lisääntyivät 23,6 miljoonasta 31,3 miljoonaan.</p> <p>Toimialan strateginen ohjaus vahvistuu toteuttamalla kulttuurin toimialan valtionosuusjärjestelmän uudistus, uudistamalla edelleen valtionavustuspolitiikkaa ja valmistelemalla kuntien kulttuuritoimintaa koskeva lakiuudistus.</p> <p>Kulttuurin toimialan valtionosuusjärjestelmän uudistamisesta valmistuivat alkuvuodesta työryhmän esitykset. Esittävien taiteiden osalta päätettiin tässä vaiheessa toteuttaa vain ns. vapaan kentän valtionavustuksia koskeva uudistus, ei valtionosuusjärjestelmän uudistusta. Museoita koskeva uudistus toteutetaan esityksen pohjalta. Museolakia ja museoiden valtionosuusjärjestelmän uudistamista koskeva hallituksen esitys annettiin eduskunnalle lokakuussa 2018. Uudistuksella kannustetaan museoita monipuoliseen ja korkeatasoiseen toimintaan sekä pitkäjänteiseen tavoitteelliseen kehittämiseen ja uudistamiseen. Tavoitteena on lisäksi, että alueellisten vastuumuseotehtävien hoitaminen tulee järjestetyksi kattavasti koko maassa. Museotoiminnan rahoituksessa tavoitteena on parantaa rahoituksen ennustettavuutta ja pitkäjänteisyyttä sekä kehittää vastuumuseotehtävien rahoituksen perusteita niin, että rahoituksen määrä paremmin vastaa tehtävien hoidon kattavuutta ja palveluiden kustannuksia.</p> <p>Kuntien kulttuuritoimintalaista valmisteltiin työryhmäesityksen pohjalta hallituksen esitys. Uusi laki tulee voimaan v. 2019 maaliskuussa. Uudistuksessa lakiin lisättiin kuntien kulttuuritoiminnan tavoitteet.</p>
--	---

Nuoriso- ja liikuntapolitiikka

Linjaukset 2018	Toteuma ja sen analyysi
Liikunta	<p>Valmistellaan liikuntapoliittinen selonteko.</p> <p>Selonteko luovutettiin eduskunnalle 25.10.2018. Selonteko lähetettiin sivistysvaliokuntaan, jolle valtiovarainvaliokunnan ja tulevaisuusvaliokunnan on annettava lausuntonsa.</p> <p>Varmistetaan Liikkuva Koulu -kärkihankkeen päätösvoisi -jatkoimet.</p> <p>Hanke jatkuu Liikkuva opiskelu (toinen ja korkea-aste) -toimenpiteiden, sekä varhaiskasvatukseen suunnattavan pilotin muodossa. Vuonna 2019 rahoitusta on varattu yhteensä 3,8 m euroa.</p> <p>Kehitetään tiedolla johtamista, tietopohjaa ja tiedonhallintajärjestelmiä.</p> <p>Paikattiin liikuntatiedon tietoaukoja erityisesti lasten ja nuorten (LITU-tutkimus) ja työikäisen (Kunnon Kartta-tutkimus) väestön tietopohjaa vahvistamalla. Kansalaistoiminnassa tuettiin erityisesti liikuntajärjestöjen tiedonhallintajärjestelmän kehittämistä (Suomisport).</p> <p>Julkaistiin lasten ja nuorten liikunnan tutkimustietoa kokoava sähköinen tietokanta.</p> <p>Toteutettiin Move!-mittausten valtakunnallinen tiedonkeruu.</p> <p>Seurataan maakuntauudistusta liikuntalain toimeenpanon näkökulmasta.</p> <p>Osallistuttiin liikuntasektorin kannalta tarkoituksenmukaisiin valmistelutyöryhmiin.</p>
Nuoriso	<p>Huolehditaan valtakunnallisen nuorisotyön ja -politiikan ohjelman 2017–2019 toimeenpanosta, rakennetaan ja kehitetään uusien nuorisoalan osaamiskeskusten tavoiteohjausjärjestelmää.</p> <p>Järjestettiin valtakunnallisen nuorisotyön ja -politiikan ohjelman (Vanupo) toteutusta seuraavan ministeriöiden välisen virkamiesverkoston tapaamisia. Hyväksyttiin valtionapukelpoiset nuorisoalan osaamiskeskukset ja sovittiin tavoiteohjauksessa niiden tehtävistä. Järjestettiin kaksi tapaamista osaamiskeskusten kanssa, mukana myös Vanupon virkamiesverkoston jäseniä sekä aluehallinnon edustajia.</p>

	<p>Kehitetään edelleen toimialan tiedonkeruuta ja -tuotantoa sekä tiedon hyödyntämistä.</p> <p>Asetettiin aluehallinnon käyttöön määräraha tiedontuotannon perus- ja kehittämistehtävään. Ohjattiin aluehallinnon tiedontuotannosta vastaavaa ryhmää. Alueellisissa tilaisuuksissa koulutettiin kuntien viranomaisia ja muita toimijoita tuottamaan ja hyödyntämään olemassa olevaa tietoa. Tietoa hyödynnetään myös pohjoismaisessa ja eurooppalaisessa yhteistyössä.</p> <p>Seurataan maakuntaudistusta nuorisolain toimeenpanon sekä nuorille suunnattujen palvelujen näkökulmasta.</p> <p>Osallistuttiin ao. verkostoihin (OKMn sisäinen makusote-valmistelu, Nuorisotakuuta yhteisötakuun suuntaa -kärkihanke, Nuorisotakuun neuvottelukunta ja Ohjaamojen yhteistyöryhmät) ja lainsäädännön valmisteluun.</p>
Opintotuki	
	<p>Kansalaisten hyvinvointia ja terveyttä on edistetty ja eriarvoisuus on vähentynyt.</p> <p>Osallistuttu valtioneuvoston kanslian asettamaan perusturvan ja toimeliaisuuden hankkeeseen, jossa on valmisteltu näkökulmia ja toimenpiteitä koulutukseen kannustamiseksi.</p> <p>Lisäksi on valmisteltu HE 171/2018 vp, jonka pohjalta tulee voimaan laki 1169/2018 siten, että lukiossa tai ammatillisessa koulutuksessa opiskeleva pienituloisen perheen alle 20-vuotias opiskelija voi saada 1.9.2019 lukien oppimateriaalilisää (46,80 €/kk) ja lukiokoulutuksen opiskelijan lukuvuoden tuki-aika pitenee yhdellä kuukaudella. Lisäksi valmisteltiin HE 234/2018 vp, jonka pohjalta tulee voimaan laki 1173/2018 siten, että verovapaat apurahat eivät enää vaikuta opintotukeen ja 1.9.2019 lukien alle 18-vuotias itsenäisesti asuva toisen asteen opiskelija voi saada opintorahan ja asumislisän ilman vanhempien tuloihin perustuvaa tarveharkintaa.</p> <p>Käynnistetty ammatillisen koulutuksen uudistuksen koulumatkatukeen edellyttämien muutosten valmistelu.</p> <p>Maahanmuuttajien integroituminen yhteiskuntaan on vahvistunut. Maahanmuuttajien koulutuspolut ja työllistyminen on nopeutunut.</p> <p>Valmisteltiin HE 58/2018, jonka pohjalta tuli 1.8.2018 voimaan laki 550/2018 siten, että opintotuki- ja koulumatkatukioikeus laajeni oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetuksen opiskelijoille.</p> <p>Opintotuen toimeenpanon kehittäminen yhteistyössä Kansaneläkelaitoksen kanssa.</p> <p>Tulorekisteriä voidaan hyödyntää 2018 monipuolisesti ilman lakimuutoksia opintotuen toimeenpanossa (mm. tuloseuranta). EU:n tietosuoja-asetuksen edellyttämät säädösuutokset on valmisteltu yhteistyössä STM:n kanssa (HE 52/2018).</p>

Lukiouudistuksen yksikkö

Linjaukset 2018	Toteuma ja sen analyysi
	<p>Toteutetaan hallituksen puolivälitarkastelussaan keväällä 2017 päättämä lukiouudistus. Uudistus sisältää sekä lukiokoulutuksen lainsäädännön uudistamisen että toiminnallisen uudistuksen. Lukiouudistuksen tavoitteena on vahvistaa suomalaista yleissivistystä ja korkeatasoista osaamista, kehittää lukiokoulutuksen rakenteita ja toimintakulttuuria siten, että lukiokoulutus vastaa entistä paremmin tulevaisuuden osaamistarpeisiin kansainvälistyvässä toimintaympäristössä, sujuvoittaa siirtymiä korkea-asteen opintoihin sekä ajantasaistaa lukiokoulutuksen säädökset vastaamaan 2030-luvun koulutustarpeita.</p> <p>Lukiouudistuksen keskeiset toimenpiteet ovat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uudistetaan lukiokoulutuksen rakenne joustavammaksi. - Mahdollistetaan yksilölliset opintopolut ja turvataan niiden edellyttämä ohjaus ja tuki - Kehitetään lukiokoulutuksen toimintakulttuuria. - Toteutetaan uudistusten edellyttämät lainsäädännölliset uudistukset. - Valmistellaan hallituksen esitys eduskunnalle uudeksi lukiolaiksi annettavaksi keväällä 2018. Lisäksi uudistetaan lukiolakiin oleellisesti liittyvät asetukset. - Käydään sidosryhmäkeskustelu uudistuksen tavoitteista ja toimeenpanosta lausuntokiertueen aikana. - Toimeenpannaan lukiouudistus. Lukiouudistuksen yksikkö linjaa toimeenpanon suuntaviivat yhteistyössä Opetushallituksen kanssa toteutettavaksi. Päävastuu toimeenpanosta on Opetushallituksella.

Linjaukset 2018	Toteuma ja sen analyysi
	Lukiouudistuksen yksikkö valmisteli lukiolain (714/2018) ja –asetuksen (810/2018) sekä ylioppilastutkintolain vuoden 2018 aikana. Ylioppilastutkintoa koskeva uusi laki on eduskunnan käsittelyssä. Vuoden 2019 talousarvioon valmisteltiin 10 miljoonan euron määräraha uudistuksen toimeenpanoon ja laadun kehittämiseen. Lukiouudistuksen yhteydessä on toiminut seurantaryhmä ja pyöreän pöydän keskusteluryhmä. Valmistelun aikana eri sidosryhmiä, lukioiden rehtoreita, opettajia ja opinto-ohjaajia on kuultu ja osallistettu valmistelun aikana runsaasti. Lukiouudistuksen yksilön toimikausi päättyi 31.12.2018 ja sen toiminta jatkuu korkeakoulu- ja tiedepolitiikan sekä lukiokoulutuksen osastolla lukiokoulutuksen ja opettajankoulutuksen vastuualueena (LUOVA).

Hallintoyksikkö ja tietohallintoyksikkö

Linjaukset 2018	Toteuma ja sen analyysi
	<p>Toteutetaan Valtion hankintojen digitalisointi -kehittämishankkeen (HANDI-hanke) edellyttämät toimenpiteet opetus- ja kulttuuriministeriössä yhteistyössä talousyksikön kanssa.</p> <p>Toteutettu suunnitellusti vuoden 2018 osalta. Laadittu ministeriön HANDI-suunnitelma ja koordinoitu sekä ohjattu virastojen suunnitelmien laadintaa. Työ jatkuu vuonna 2019.</p>
	<p>Osallistutaan valtionavustusten digitalisointihankkeen toteutukseen sekä VN:n yhteisiin tietojärjestelmä- ja ICT-hankkeisiin (mm. VAHVA ja Valtti). Jatketaan Salama-järjestelmän ylläpitoa ja varmistetaan järjestelmän käytettävyyttä sen vuoteen 2020 ulottuvan elinkaaren ajan. Päivitetään ministeriön tietoturvallisuusmenettelyt. Huolehditaan EU:n tietosuojasetuksen toimeenpanosta ministeriössä ja edistetään toimeenpanoa hallinnonalalla. Uudistetaan ministeriön ja hallinnonalan tietohallinnon ohjausta yhteistyössä yksiköiden ja virastojen kanssa. Aloitetaan ministeriön vastuulla olevan analogisen arkistoaineiston järjestäminen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Valtionavustusten digitalisointihanketta on valmisteltu tavoitteena hankkeen asettaminen VM:ssä vuoden 2018 loppuun mennessä. Valmistelu on keskittynyt toiminta- ja tietoarkkitehtuuteen. Tehtävä on edennyt muutoin suunnitelman mukaisesti, mutta hankkeen asettaminen ja organisointi VM:ssä on kesken. - Salamaan on tehty versiopäivityksiä, joilla on muun muassa lisätty järjestelmän vakautta sekä parannettu käytettävyyttä eräissä tilanteissa. - Ministeriön omalla vastuulla olevat tietoturvallisuusmenettelyt on kehitetty ja kuvattu. - Tietosuoja-asetuksen toimeenpanon edellyttämät järjestelyt on toteutettu ja menettelytapojen kuvaukset on laadittu. - Tietohallinnon ohjausryhmässä on aloitettu hallinnonalan yhteisen tieto- ja digitalisaatiopolitiikan valmistelu. Hallinnonalan tietohallinnon yhteistyötapaamisissa on käsitelty muun muassa yhteisiä tietojärjestelmäratkaisuja, tietosuojaa ja varautumista sekä Valtorin palvelujen laatua. - On osallistuttu VM:n edellyttämän tuottavuus- ja digitalisaatiopotentialin selvitystyön valmisteluun ja ohjaukseen. - Ministeriön analogisen arkistoaineiston järjestäminen on aloitettu tavoitteena saattaa aineisto sellaiseen kuntoon, joka mahdollistaa sen siirtämisen Kansallisarkistoon säilytettäväksi.
	<p>Osallistutaan valtioneuvoston hallintoyksikön ja muiden ministeriöiden kanssa valtioneuvoston palvelussuhteita koskevien ohjeiden, linjausten ja käytäntöjen yhdenmukaistamis- ja kehittämistyöhön. Toteutetaan yhteinen valtioneuvoston varhaisen tuen -mallin (VARTU) käyttöönotto.</p> <p>Valtioneuvoston yhteinen varhaisen tuen malli on otettu OKM:ssä käyttöön 1.1.2018. Ministeriön esimiehet ovat osallistuneet VARTU-koulutukseen. Lisäksi HAL:n toimesta osallistuttu mm. työterveydenhuollon VN-tason yhdenmukaistamis- ja kehittämistyöhön.</p>

Talousyksikkö

Linjaukset 2018	Toteuma ja sen analyysi
	<p>Uudistetaan rahoituksen suunnittelu- ja toimeenpanoprosessin koordinointi osana rahoituksen yhteistyöryhmän toimintasuunnitelman toteuttamista.</p> <p>JTS- ja talousarvioesitysten valmistelun ja valtionosuusjärjestelmäprosessin koordinointi sekä taloutta ja rahoitusjärjestelmiä koskevan asiantuntemuksen ja palvelukyvyn varmistaminen.</p> <p>Jatketaan hallitusohjelman taloushallintoa koskevien tuottavuustoimenpiteiden (KITI- ja HAMA -säästöt) toimeenpanoa yhteistyössä sidosryhmien kanssa varmistaen taloushallinnon prosessien laadukas suorittaminen.</p> <p>Kehitetään valtionavustusten ja valtionosuuksien tarkastusten laatua ja määrää, koordinoidaan toimialan rahoituksen valvonta- ja tarkastusjärjestelmän uudistamista ja esitellään linjaustarpeita tarkastuksissa esiin nousseiden havaintojen pohjalta.</p> <p>Rahapeliteoiminnan seurannan järjestelmän kehittäminen ja varmistaminen yhteistyössä rahoituksen yhteistyöryhmän kanssa.</p> <p>Toimialan rahoituksen suunnittelu- ja toimeenpanoprosessin koordinaatio on uudistettu vahvemmin osaksi rahoituksen yhteistyöryhmän toimintaa ja kehittämishankkeiden toteuttamista. JTS- ja talousarvio-ohjeistukset samoin kuin valmistelun periaatteet on sovittu ennakkollisesti rahoituksen yhteistyöryhmässä. Toimintatapa on yhtenäistännyt ministeriön sisäisiä prosesseja ja määrärahatarpeen arvioinnin perusteita sekä lisännyt rahoituksen asiantuntijoiden osaamista ministeriön rahoituksen kokonaisuudesta.</p> <p>Julkisen talouden suunnitelma sekä varsinainen talousarvioesitys ja lisätalousarvioesitykset on valmisteltu laadukkaasti ja aikataulussa. Kehittämishankkeiden taloudellisten vaikutusten ja määrärahatarpeiden osalta on tuotettu tietoa poliittisen päätöksenteon edellyttämällä tavalla.</p> <p>Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuusjärjestelmän toimeenpanoprosessi on toteutettu yhteistyössä osastojen ja Opetushallituksen kanssa. Valtionosuusjärjestelmän tietojärjestelmän uudistamistyö käynnistettiin projektisuunnitelman mukaisesti.</p> <p>Handi-hankkeen valmistelutyötä jatkettiin yhteistyössä oman toimialan virastojen ja valtiokonsernin toimijoiden kanssa siten, että projekti voi alkaa vuoden 2019 huhtikuussa.</p> <p>Toimialan valvonta- ja tarkastustyön kehittämistä jatkettiin siten, että valtionosuuksien tarkastusta koskevat ehdotukset voidaan huomioida valmisteltaessa seuraavaa tarkastussuunnitelmaa. Valtionavustusten valvontaa ja menettelytapoja kehitettiin siten, että valtionavustustalakea koskevat tulkinnot yhtenäistettiin ja sekä ehdot ja rajoitukset uudistettiin.</p> <p>Rahapeliteoiminnan tuottokehityksen seurantarjestelmää kehitettiin yhteistyössä muiden tuottojakoministeriöiden, Veikkaus Oy:n ja valtioneuvoston kanslian omistajaohjausyksikön kanssa.</p>

Kansainvälisten asiain sihteeristö

Linjaukset 2018	Toteuma ja sen analyysi
	<p>EU-yhteistyön painopisteenä on valmistautuminen vuoden 2019 EU-puheenjohtajuuskauteen. EU-avustajaohjelma alkaa ja virkamiesvahvistus EU-edustustoon rekrytoidaan vuoden 2018 aikana. Tavoitteena on, että ministeriön näkemykset toteutetaan tasapainoisesti osana Suomen valmistautumista. Muussa EU-yhteistyössä jatketaan valtioneuvoston vuosittaista EU-strategiaa tukevaa, oikea-aikaista ja ratkaisukeskeistä vaikuttamista. Pääpaino on ministeriön vuodelle 2018 vahvistetuissa EU-prioriteeteissa: tulevan rahoituskehyskauden ohjelmanevottelut ja digitaalisten sisämarkkinoiden toteuttamiseen liittyvä ns. Copyright II -lainsäädäntöpaketti.</p> <p>EU-puheenjohtajuuskauteen 2019 valmistautumista on jatkettu ja virkamiesvahvistus EU-edustustoon sekä EU-avustajat on rekrytoitu. EU-teemat ja erityisesti EU-puheenjohtajuus ovat olleet säännöllisesti esillä kv. yhteistyöryhmässä, jonka jäsenistön EU-osaamista on vahvistettu. Ministeriön vuodelle 2018 vahvistetuista EU-prioriteeteista erityisesti tulevan rahoituskehyskauden ohjelmanevotteluihin on panostettu. Lisäksi jatkuvasti muuttuvan Britannian EU-eron tilanne on vaatinut ennakoitua enemmän panostusta ja koordinoitua.</p>

	<p>Suomi on Unescon hallintoneuvoston jäsen 2017–2021. Opetus- ja kulttuuriministeriö huolehtii jäsenyyskautena niin hallintoneuvoston kokouksiin kuin muuhun hallintoneuvostotyöhön liittyvien tehtävien täsmällisestä hoitamisesta ja Suomen kantojen oikea-aikaisesta valmistelusta yhteistyössä hallinnonalan asiantuntijoiden ja ulkoministeriön kanssa. Ainoana Pohjoismaana hallintoneuvostossa Suomi vastaa lisäksi pohjoismaisen Unesco-yhteistyön koordinaatiosta.</p> <p>Opetus- ja kulttuuriministeriö koordinoi yhteistyössä ulkoministeriön kanssa hallinnonalan asiantuntijoita, Suomen Unesco-toimikuntaa ja muita sidosryhmiä konsultoiden Suomen kantojen valmistelun Unescon hallintoneuvoston istuntoihin. Opetus- ja kulttuuriministeriön asiantuntijat olivat keskeinen osa Suomen valtuuskuntaa hallintoneuvostojen istunnoissa ajaen Suomen jäsenyyskaudelle asettamia keskeisiä tavoitteita. Pohjoismainen yhteistyö jatkui tiiviinä mm. opetus- ja kulttuuriministeriön kuu-kausittain järjestämien videokokousten kautta. Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö isännöi kaksi laajempaa kokousta hallintoneuvostoon valmistautumiseksi sekä järjesti avoimen informaatio- ja keskustelutilaisuuden keskeisille sidosryhmille.</p> <p>Suomen pohjoismainen profiili ongelmanratkaisijana oli ensimmäisenä hallintoneuvostovuotena näkyvä ja uskottava. Suomi oli painoarvoaan suurempi toimija käytettävissä oleviin resursseihin nähden.</p>
--	---

Viestintäyksikkö

Linjaukset 2018	Toteuma ja sen analyysi
	<p>Jatketaan osaamisen ja koulutuksen kärkihankkeiden viestintää yhteistyössä osastojen ja muiden hankkeisiin osallistuvien ministeriöiden asiantuntijoiden ja viestijöiden kanssa (ammattillisen koulutuksen reformin tukiohjelman viestintä, korkeakoulutushankkeiden viestintä, erityisesti opiskelijavalinta, kärkihankkeiden tulosten viestintä).</p> <p>Jatketaan muiden keskeisten hankkeiden viestintää (Uusi lukio, Lukutaitofoorumi, valtionavustusten digitalisointi).</p> <p>Valmistaudutaan EU-puheenjohtajakauden viestintään yhteistyössä osastojen ja yksiköiden sekä valtioneuvoston viestinnän kanssa.</p> <p>Osallistutaan valtioneuvoston yhteisen virtuaalisen työpöydän – Kampuksen kehittämiseen. Huolehditaan Kampuksen ja Vahvan käyttöönottoon liittyvästä muutosviestinnästä.</p> <p>Toteutetaan sidosryhmätutkimus vuosina 2017–2018.</p> <p>Lisätään ministeriön toimintakulttuurin kehittämiseen liittyvää viestintää.</p> <p>Jatketaan valtionhallinnon viestintäsuosituksen jalkautusta (kysely tarpeista, työpajat).</p> <p>Uudistetaan ministeriön powerpointpohjat ja esittelyaineisto.</p> <p>Kärkihankkeista on pyritty viestimään monipuolisesti ja monikanavaisesti. Viestintä painottui hankkeisiin, jotka etenivät myös sisällöllisesti eniten. Ammattillisen koulutuksen reformin viestintä oli ehdokkaana Kotuksen Vuoden selväsanainen -palkinnon saajaksi. Lukiouudistuksen avoin ja yhteistyössä tehty valmistelu (ml. viestintä) toi Vuoden lukiovaikuttaja -palkinnon lukiouudistuksen yksikölle. Muissa hankkeissa viestintää kohdistui erityisesti varhaiskasvatustalouden uudistukseen, lapsistrategian valmisteluun, lukuliike-kampanjaan sekä korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiotyöstä viestimiseen. Videota tuotettiin aiempaa enemmän ja somevaikuttavuus kasvoi.</p> <p>Ministeriön sidosryhmäyhteistyötä ja julkikuvaa selvitettiin sidosryhmäkyselyllä. Vastaajat arvioivat ministeriön toiminnan kehittyneen enemmän positiiviseen (40 %) kuin negatiiviseen (12 %) suuntaan. Yleiseen mielikuvaan ja luottamukseen vaikuttavat eniten kokemukset ja mielikuvat ministeriön yhteistyökyyvystä, johtamisen tasosta ja asiantuntevuudesta. Vahvuuksia olivat asiantuntevuus ja merkittävyys yhteiskunnallisena toimijana. Kehittämiskohteeksi nousee johtaminen. Hyvää yhteistyökkyä on tärkeää ylläpitää ja parantaa entisestään. Sidosryhmäkyselystä päätettiin tehdä säännöllinen ja sen tuloksia peilattiin mm. CAF laatutyössä ja strategiatyössä.</p> <p>Sisäisessä viestinnässä ja henkilöstötilaisuuksissa tuotiin esiin toimintakulttuuriin liittyviä aiheita. Henkilöstötilaisuuksista tuotettiin myös tallenteet. Valtionhallinnon viestintäsuosituksen sisällöistä järjestettiin koulutusta ja perehdytystä henkilöstölle. Esittelyaineistojen uudistaminen odottaa strategian valmistumista.</p> <p>Viestintä on osallistunut valtioneuvoston yhteisen virtuaalisen työpöydän Kampuksen kehittämiseen, vaikkakin Kampuksen ja Vahvan käyttöönotto ministeriössä siirtyi vuoteen 2019.</p> <p>Viestinnässä on valmistauduttu tulevaan EU-puheenjohtauskauteen.</p>

3 Vaikuttavuus

Linjaukset 2018	Toteuma ja sen analyysi
<p>Digitalisaation ja uuden pedagogiikan mahdollisuudet on hyödynnetty oppimisessa ja lasten ja nuorten hyvinvoinnin sekä osallisuuden tukemisessa. Oppimisympäristöjä on modernisoitu.</p>	<p>Uusi peruskoulu -ohjelmassa on edistetty opettajien digipedagogista osaamista. Hallituskauden aikana opettajien digiosaamista on selvitetty Valtioneuvoston kanslian tammikuussa 2019 julkaistavassa TEAS-tutkimuksessa ”Digiajan peruskoulu”. Tieto- ja viestintätekniikan opetuskäytön taidoissa heikkojen osaajien osuus on alustavien tutkimustulosten perusteella puolittunut vuodesta 2016. Tutkimusta ja ai-neistonkeruuta jatketaan kärkihankkeen rahoituksella vuonna 2019. Tarkoituksena on saada tietoa kärkihankkeen toimenpiteiden vaikuttavuudesta pidemmällä aikavälillä.</p> <p>Tutoropettajat tukevat pedagogiikan ja oppimisympäristöjen uudistamista, uusien opetussuunnitelmien käyttöönottoa ja vahvistavat ja tukevat kollegoita osaamisen kehittämisessä. Opetushallitus on myöntänyt tutoropettajatoimintaan vuosina 2016–2018 erityisavustusta yhteensä 24,6 miljoonaa euroa. Mukana on kahden toimintavuoden jälkeen yli 90 % Suomen kunnista. Vaikuttavuuden varmistamiseksi ja toiminnan juurtumiseksi 2019 on varattu rahoitusta 10 miljoonaa euroa. Tällä varmistetaan, että myöhemmin mukaan tulleet opetuksen järjestäjät saavat tutoropettajatoiminnan tavoitteellisesti käyntiin. Lisäksi on varattu rahoitusta alueellisen koordinaation vahvistamiselle.</p> <p>Perusopetuksen kokeilu- ja kehittämishankkeita vauhditettiin Opetushallituksen kautta myönnettyllä erityisavustuksella, jossa 70 toimijalle myönnettiin yhteensä 5,1 miljoonaa euroa perusopetuksen innovatiivisten kehittämishankkeiden toteuttamiseen. Kokeilu-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan avustuksilla tuettiin koulujen toimintakulttuurin uudistamista. Hankkeissa etsittiin uusia toimintatapoja ja malleja opetuksen ja koulutuksen kehittämiseen, oppimisen uudistamiseen sekä yhteisölliseen kehittämiseen. Tätä kautta edistetään koko koulutusjärjestelmän systeemistä muutosta.</p> <p>Opetushallituksen Kokeilukeskus valitsi vuonna 2018 12 hankekokonaisuutta vuoden mittaiseen mento-riointiohjelmaan, jossa osallistuvat hyödyntävät järjestelmällisesti kokeilevan kehittämisen menetelmiä, saavat räätälöityä tukea kokeilujensa edistämiseen sekä oppivat muilta mukana olijoilta.</p> <p>Lisäksi Uusi peruskoulu -ohjelman Opettajankoulutuksen kehittämishankkeissa on kehitetty opettajan-kouluttajien, opettajaopiskelijoiden, opettajien ja oppilaiden digipedagogista osaamista. Karvi on arvi-oinut, miten Opettajankoulutusfoorumi ja opettajankoulutuksen kehittämishankkeet ovat uudistaneet opettajankoulutusta. Karvin mukaan hankkeiden vaikuttavuutta tulee arvioida 2023–24.</p> <p>Osana toisen asteen ammatillisen koulutuksen reformin toimeenpanon tukea suunnattiin valtionavus-tusrahoitusta sekä vuoden 2018 strategiarahoitusta oppimisympäristöjen modernisointiin, digitalisaa-tioon ja uuden pedagogiikan mahdollisuuksien hyödyntämiseen oppimisessa. Digitalisaatioon ja uuden pedagogiikan mahdollisuuksiin kiinnitettiin huomiota myös opetushenkilöstön ja työpaikkaohjaajien osaamista kehittävässä Parasta osaamista -hankkeessa sekä muissa Parasta-hankkeissa.</p>

Linjaukset 2018	Toteuma ja sen analyysi
<p>Lasten ja nuorten osallisuutta on vahvistettu koulutuksen, kulttuurin ja liikunnan keinoin. Syrjäytyneiden nuorten sekä koulutuksen ja työelämän ulkopuolella olevien nuorten määrä on vähentynyt ja koulutuksen keskeyttäneiden määrä on laskenut.</p>	<p>Peruskouluista 27 %:ssa oppilaat ja 22 %:ssa huoltajat ovat osallistuneet koulunkäynnin järjestämisen suunnitteluun (Kouluterveyskysely- ja TEAvisari -aineisto). Vaikka osallisuuden ja vaikuttamisen mahdollisuudet ovat viime vuosina parantuneet, niiden toteutumisessa on edelleen puutteita. Osallisuutta edistetään myös oppilashuollon toimenpitein. OKM antoi eduskunnalle selvityksen oppilas- ja opiskelija-huoltolain toimeenpanosta kesäkuussa 2018. Selvitys osoittaa 1.8.2014 voimaan tulleella lailla olleen kokonaisuutena myönteisiä vaikutuksia lasten ja nuorten hyvinvointiin kaikilla kouluasteilla. Lain mukaiset toimintatavat eivät ole vielä juurtuneet koulu- ja oppilaitosyhteisöissä kattavasti.</p> <p>Osana Nuorisotakuuta yhteisötakuun suuntaan -kärkihanketta Opetushallitus on myöntänyt joustavan perusopetuksen (JOPo) kehittämistoimintaan valtionavustusta 300 000 euroa vuonna 2018 yhteensä 82 kunnalle, joista 10 on uusia JOPo-järjestäjiä. JOPo-oppilaita tässä on yhteensä 1 121.</p> <p>Ammatillisen koulutuksen reformin vaikutuksia koulutuksen ja työelämän ulkopuolella olevien nuorten määrän vähentymiseen ja koulutuksen keskeyttäneiden määrän laskemiseen ei pystytä osoittamaan, sillä uuden lainsäädännön mukaisesta toiminnasta ei ole vielä tilasto- ja seurantatietoa saatavilla. Uuden lainsäädännön mukaisen jatkuvan haun, koulutuksen järjestäjien tiukentuneen ohjausvelvoitteen ja henkilökohtaistamisen arvioidaan kuitenkin pidemmällä aikajänteellä vähentävän syrjäytyneiden nuorten määrää ja motivoivan opiskelijoita jatkamaan opintonsa loppuun.</p> <p>Hallituksen kärkihankkeessa Liikkuvassa koulussa osallisuuden lisääminen on kantavana tavoitteena, samoin OKM:n erityistuessa maahanmuuttajien kotoutumiseen liikunnan avulla. Seuratoiminnan kehittämisessä on yhdeksi kriteeriksi nostettu nuorten suunnitteleminen hankkeiden tukeminen. Nuorten osallisuutta on noin 10 %:ssa avustusta saaneissa hankkeissa.</p> <p>Taiteen ja kulttuurin saavutettavuuden kärkihankkeessa toteutettiin taiteeseen ja kulttuuriin liittyviä alan ammattilaisten järjestämiä ohjattuja ja säännöllisiä harrastustunteja. Harrastetunneille osallistui 30 000 lasta ja nuorta. Kärkihanketoiminta loi uuden yhteistyömuodon koulujen ja taide- ja kulttuuri-alan välille ja kehitti uusia sisältöjä taide- ja kulttuurikasvatukseen.</p>
<p>Koulutuksen ja työelämän välinen vuorovaikutus on lisääntynyt ja osaamisen ja työmarkkinoiden tarpeiden kohtaanto on parantunut. Korkeakoulujen ja elinkeinoelämän yhteistyötä on vahvistettu innovaatioiden kaupallistamiseksi.</p>	<p>Ammatillisen koulutuksen ja työelämän välistä vuorovaikutusta on lisännyt se, että jokaiselle koulutuksen aloittavalle opiskelijalle tulee laatia henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma (HOKS), jonka laadintaan työelämän edustajat osallistuvat siltä osin, kun koulutusta järjestetään tai osaamista näytetään työpaikoilla. Ammattitaito ja osaaminen osoitetaan pääsääntöisesti tekemällä käytännön työtehtäviä aidoissa työtilanteissa ja työprosesseissa työpaikoilla. Työelämän edustajat arvioivat yhdessä opettajan kanssa opiskelijan osaamista näytöissä. Kansallisella tasolla koulutuksen ja työelämän vuoropuhelua käydään työelämätoimikunnissa, jotka aloittivat toimintansa vuoden 2018 alussa ja joiden keskeisin tehtävä on olla mukana näyttöjen toteutuksen ja osaamisen arvioinnin laadun varmistamisessa ja ammatillisten tutkintojen kehittämisessä. Koska rahoitusjärjestelmässä siirtymäkauden jälkeen 15 % on vaikuttavuusrahoitusta työllistymisestä, jatko-opintoihin siirtymisestä ja palautteesta, kannustaa rahoitusjärjestelmä koulutuksen järjestäjiä vastaamaan toiminta-alueen osaamistarpeisiin ja ennakoimaan työelämän osaamistarpeita. Tämän toteuttaminen on edellyttänyt vuorovaikutuksen tiivistämistä koulutuksen ja työelämän välillä.</p> <p>Yliopistojen profiloitumisalueet yhdistävät monissa tapauksissa erittäin korkean tieteellisen laadun, laavan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden ja merkittävän yhteistyön muiden toimijoiden kanssa. Yliopistojen profiloitumista on tuettu Suomen Akatemian erityisellä rahoitusmuodolla. Vastaavaa profiloitumista toteutetaan pienimuotoisemmin myös ammattikorkeakoulujen TKI-toiminnan osalta opetus- ja kulttuuriministeriön jakamalla rahoituksella.</p> <p>Yliopistot ja tutkimuslaitokset ovat tunnustaneet osaamiskeskittymään myös Suomen Akatemian lippulaiva-ohjelman hauissa. Ohjelmaan valituissa lippulaivoissa yhdistyy korkeatasoinen ja tiedettä uudistava tutkimus sekä innovatiivinen toimintatapa, jotka luovat vahvan perustan tutkimukseen pohjautuvan talouskasvun lisäksi muiden yhteiskunnan osa-alueiden kehittämiselle.</p>

	<p>Suomen Akatemian Tutkimuksella eteenpäin -kärkihankerahoituksena myönnettiin vuonna 2016 yhteensä 30 miljoonaa euroa 101 hankkeelle. Vuonna 2018 julkaistun väliraportin mukaan kärkihankerahoitus on vahvistanut tutkimustulosten hyödyntämistä sekä monipuolistanut tutkijoiden yhteistyötä tiedeyhteisössä ja sen ulkopuolella.</p> <p>Tilastokeskuksen keväällä 2018 julkaisemassa ”Innovaatiotoiminta 2016” tutkimuksessa kartoitettiin yritysten ja yliopistojen yhteistyötä aikaisempaa laajemmin. Valtaosa erilaista yhteistyötä yliopistojen kanssa tehneistä yrityksistä kokee yhteistyön ja sen muotojen pysyneen vuosina 2014–2016 aiemman kaltaisena. Yleisimmin ovat kasvaneet uusien osaajien rekrytointi yliopistoista, opinnäytetöiden myötä tehty yhteistyö, innovaatioihin tähtäävä yhteiskehittäminen ja tilaustutkimusten teettäminen.</p>
<p>Huippututkimus on vahvistunut ja tutkimus- ja innovaatiotoiminnan laatu ja vaikuttavuus ovat parantuneet. Tutkimuksen infrastruktuurit tutkimuksen edellytyksinä on otettu huomioon.</p>	<p>Suomen Akatemian Tieteen tila 2018 -katsauksen mukaan Suomen tieteen taso on noussut 2010-luvulla bibliometrisillä mittareilla tarkasteltuna. Tohtorin tutkinnon suorittaneet tekevät aikaisempaa suuremman osan tutkimustyöstä. Tutkimustyövuodet valtion tutkimuslaitoksissa ovat vähentyneet merkittävästi. Ilmiöpohjaisuuden, tutkimuksen ja osaamisen keskittymien sekä profiloitumisen merkitys kasvavat tutkimuksen kehittämisessä tulevaisuudessa.</p> <p>Tutkimusinfrastruktuurikomitea on toteuttanut kansallisen tutkimusinfrastruktuuristrategian ja tiekartan (2014–2020) väliarvioinnin ja päivityksen. Väliarvioinnin mukaan toimeenpano on edistynyt suunnitellusti ja kansallinen koordinaatio on tehostunut.</p>
<p>Digitalisaation, tekoälyn ja robotiikan hyödyntäminen ovat edistyneet.</p>	<p>Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen Vision 2030 tiekartan valmistelun yhteydessä on kartoitettu tekoälyn hyödyntämistä koulutuksessa. Osana Osaamisen ja koulutuksen kärkihanketta on tuettu korkeakoulujen hankkeita, joissa sovelletaan tekoälyä koulutuksessa (mm. oppimisanalytiikan kehittäminen, esseemuotoisten tenttivastausten automaattinen analyysi).</p> <p>Suomen Akatemian lippulaivaohjelmaan valitun Suomen tekoälykeskus -lippulaivan tutkimustoiminta tähtää tekoälyyn, joka pystyy sekä oppimaan että suunnittelemaan ja joka toimii yhteistyössä ihmisten kanssa monimutkaisten ongelmien ratkaisemiseksi. Lippulaivan toiminta kattaa useita tutkimusaloja ja monipuolista koulutusta sekä yhteistyön teollisuuden kanssa.</p>
<p>Luovien alojen toiminta-edellytykset ovat parantuneet.</p>	<p>Valtion taiteilijatuen peruselementit, mm. taiteilijoiden apurahojen määrä ja koko, pysyivät entisellä tasolla, vaikka erityisesti apurahataso on jäänyt jälkeen muusta palkkakehityksestä. Tilanteen parantamiseksi valmisteltiin työryhmäesitykset taide- ja taiteilijapolitiikan kehittämiseksi. Kulttuuriammateissa toimivien työttömyys on vähentynyt kahtena viime vuotena. Globalisaation lisätessä kilpailua taide- ja kulttuurituotteiden tuettiin kohdennetuilla valtionavustuksilla välittäjäportaana toimintaedellytyksiä.</p>
<p>Taiteen ja kulttuurin saavutettavuutta on parannettu.</p>	<p>Taiteen ja kulttuurin saavutettavuutta parannettiin sitä koskevalla kärkihankkeella. Sen toinen osio koski lastenkulttuuriin ja taiteen perusopetusta (ks. edellä tavoite lasten ja nuorten osallisuus). Toisessa osiossa laajennettiin taiteen prosenttiperiaatetta sosiaali- ja terveydenhuollon toimintoihin. Tässä tarkoituksessa toteutettiin 14 kehittämis- ja 7 kokeiluhanketta. Kulttuuriministeri ja peruspalveluministeri yhdessä antoivat eriteltyt suositukset maakunnille ja kunnille toimenpiteistä kärkihankkeen tavoitteiden edistämiseksi. Arviointien mukaan taide- ja kulttuuri- sekä sosiaali- ja terveysalan toimijoiden yhteistyö on em. hankkeiden ansiosta lisääntynyt sekä toimijatasolla että hallinnossa, osin on syntynyt ko. toiminnan edellyttämiä uudenlaisia työnkuvia ja paikallisesti on saavutettu toiminnan ja rahoituksen juurtumista. Valtakunnallisesti toiminta ei ole vielä vakiintunut esimerkiksi ministeriöiden yhteisrahoituksena tai muuna selkeänä työn- ja resurssienjakona.</p>

Linjaukset 2018	Toteuma ja sen analyysi
<p>Kansainvälisyys on lisääntynyt. Koulutusviennin esteet on purettu. Team Finland-verkoston tarjoamia mahdollisuuksia on hyödynnetty koulutusviennin, luovien alojen kaupallisen toiminnan sekä maakuva-työn edistämiseen.</p>	<p><i>Kansainvälisyys on lisääntynyt</i></p> <p>Koulutuksen ja kulttuurin kansainvälisyyttä on edistetty suoraan kahdenvälisesti sekä monikansallisessa yhteistyössä järjestöjen ja organisaatioiden kesken. Korkeakoulut ja koulutusorganisaatiot ovat edistäneet aktiivisesti kansainvälistä yhteistyötä eri maiden koulutusjärjestelmien välillä. Kulttuurin toimialalla alan yritykset ja toimijat tekevät tyypillisesti yhteistyötä suoraan kansainvälisten kumppaneittensa kanssa.</p> <p><i>Koulutusviennin esteet on purettu</i></p> <p>Hallitusohjelman tavoitteena on purkaa koulutusviennin esteet kaikilla koulutuksen asteilla. Hallituskauden aikana koulutusviennin esteitä on purettu niin, että korkeakoulujen lukuvuosimaksujen periminen EU/ETA alueen ulkopuolelta tulevilta opiskelijoilta tuli mahdolliseksi elokuussa 2016. Velvoittavana lukuvuosimaksut otettiin käyttöön kaikissa korkeakouluissa vuoden 2017 alusta lähtien. Vuonna 2018 hyväksyttiin korkeakoululakeihin muutokset, joilla korkeakoulujen tilauskoulutuksen mahdollisuuksia parannetaan vuoden 2019 alusta.</p> <p>Toisen asteen koulutuksessa mahdollistettiin maksujen periminen vuodesta 2018 alkaen IB-lukiokoulutuksessa, kun koulutus toteutetaan tilauskoulutuksena (HE 41/2018). Ammatillisen koulutuksen reformin osalta lainsäädännössä sallittiin lukukausimaksujen periminen EU/ETA -alueen ulkopuolella toteutetussa koulutuksessa ja tilauskoulutuksessa vuoden 2018 alusta lähtien (HE 39/2017).</p> <p>Koulutusviennin liikevaihdon volyymin on seurattu hallituskauden ajan. Vuonna 2014 liikevaihdoksi arvioitiin noin 260 miljoonaa euroa. Vuonna 2017 liikevaihto oli kasvanut noin 310 miljoonaan euroon. Vuoden 2018 osalta selvitys on kesken. Alustava, vahvistamaton arvio liikevaihdon suuruudesta vuonna 2018 on yhteensä 350 miljoonaa euroa.</p> <p>Vuosina 2017-2018 TEM ja OKM yhdessä rahoittama Education Finland -koulutusviennin kasvuohjelma koottiin ja organisoitiin Opetushallitukseen. Aikaisemmin se toimi Business Finland -organisaation erillisohjelmalla Education Export Finland. Jäseniä uudistetussa ohjelmassa oli vuoden 2018 lopussa yhteensä 107 yritystä ja organisaatiota. Lisäksi ohjelman seuraajajäseniä oli 56.</p> <p><i>Team Finland -verkoston tarjoamia mahdollisuuksia on hyödynnetty koulutusviennin, luovien alojen kaupallisen toiminnan sekä maakuva-työn edistämiseen</i></p> <p>Team Finland -verkosto on tuottanut yhteisiä ja erillisiä selvityksiä kansainvälisistä markkinoista. Verkosto on mahdollistanut myös sujuvan yhteistyön ministeriöiden välisessä yhteistyössä. Koulutus on ollut osa-alueena myös muiden kuin opetusministerin johtamilla vientimatkoilla.</p> <p>Vuonna 2018 aloittivat ensimmäiset Team Finland Knowledge Network -asiantuntijat valituissa edustustoissa Buenos Airesissa, Pekingissä, Singaporessa ja Washingtonissa. Verkoston toimintaa on tarkoitus laajentaa vuonna 2019 neljällä uudella asiantuntijalla.</p> <p>Opetus- ja kulttuuriministeriö on osallistunut maakuva-työn edistämiseen Finland Promotion Boardin jäsenenä. Koulutus on tunnettu osa suomalaista maakuva-työtä. Luovien alojen kaupallisen toiminnan edistämiseksi Team Finland -yhteistyö on kertomusvuonna painottunut erityisesti audiovisuaaliseen alaan ja muotialaan.</p> <p>Yliopistot ja ammattikorkeakoulut ovat perineet lukuvuosimaksuja 1.8.2017 tai sen jälkeen opintonsa aloittavilta Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen ulkopuolisilta tai heihin rinnastettavilta opiskelijoilta alempaan tai ylempään korkeakoulututkintoon johtavassa vieraskielisessä koulutuksessa. Lukuvuonna 2017–2018 suomalaisissa korkeakouluissa opiskeli korkeakoulujen ilmoituksen mukaan yhteensä 1 372 maksuvelvollista opiskelijaa. Korkeakoulujen arvioiden mukaan lukuvuosimaksuista kertyi korkeakouluille yhteensä 2,7 miljoonaa euroa. Lukuvuosimaksujen käyttöönotto vähensi ensimmäisenä vuonna uusien ulkomaalaisten opiskelijoiden määrää noin 1 300 opiskelijalla.</p> <p>Kv-linjauksien mukaisesti perustettiin Team Finland Knowledge -verkosto neljään ensimmäiseen asema-maahan sekä käynnistettiin rekrytointi seuraaviin neljään asemapaikkaan.</p> <p>KV-linjausten mukaisesti kutsuttiin koolle kansainvälisen toiminnan foorumi, jonka toimintaan osallistuvat korkeakoulutuksen ja tutkimuksen eri verkostot, organisaatiot ja ministeriöt.</p> <p>Kansainvälistymislinjausten pohjalta toimenpiteinä on käynnistetty myös Suomen Akatemian lippulaiva-ohjelmat sekä vauhditettu koulutusvientä.</p> <p>Uudistettu ammatillisen koulutuksen lainsäädäntö tukee koulutuksen järjestäjien kansainvälistymistä ja opiskelijoiden liikkuvuutta mahdollistamalla myös ulkomailla hankitun osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen. Uudistetussa ammatillisen koulutuksen lainsäädännössä purettiin koulutusviennin esteitä. Käynnistetyissä koulutusvientikokeiluissa selvitetään, mitä muita säädös- ja määräysmuutoksia mahdollisesti tarvitaan ammatillisen koulutusviennin edistämiseksi.</p>

<p>Yhteiskunnan avoimuus, yhteenkuuluvuus ja luottamus ovat vahvistuneet. Vihapuheeseen ja rasismiin on puututtu ennalta ehkäisevästi ja osallisuutta edistävin toimin.</p>	<p>Opetus- ja kulttuuriministeriö toimeenpanee Merkityksellinen Suomessa -toimintaohjelmaa, joka sisältää laajasti ministeriön kaikki toimialat kattavia toimenpiteitä yhteiskunnallisen osallisuuden edistämiseksi ja vihapuheen ja rasismien estämiseksi</p>
<p>Maahanmuuttajien integroituminen yhteiskuntaan on vahvistunut. Maahanmuuttajien koulutuspolut ja työllistyminen on nopeutunut.</p>	<p>Perusopetuslain ja vapaan sivistystyön lain 1.1.2018 voimaan tulleiden muutosten tavoitteena on mahdollistaa matalan koulutustason omaaville oppivelvollisuusiän ylittäneelle maahanmuuttajalle pääsy hänelle sopivan tasoiseen koulutukseen.</p> <p>Oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetuksessa opiskeli 4 451 opiskelijaa 20.9.2018, kun vastaava luku 20.9.2015 oli 1 977 opiskelijaa. Tähän kehitykseen on vaikuttanut myös yksityisten oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetuksen järjestäjien samanaikainen opiskelijapaikkojen lisäys.</p> <p>Vapaan sivistystyön lain uudistuksella luotiin muun muassa aikaisemmin koulutuskatveessa oleville kotivanhemmille mahdollisuus maksuttomaan lukutaito- ja kielikoulutukseen.</p> <p>OECD julkisti 5.9.2018 arvioita suomalaisen kotoutumispolitiikan onnistumisesta. Lyhyessä ajassa on maahanmuuttajien koulutusasioissa tehty paljon. Lähes kaikkiin em. selvityksessä esiin nostettuihin kipukohtiin on jo tartuttu. Lainsäädäntöä, rakenteita ja rahoitusta on uudistettu.</p> <p>Ammatillisen koulutuksen uudistettu lainsäädäntö ja rahoitusjärjestelmä kannustavat koulutuksen järjestäjiä järjestämään yksilön osaamistarpeisiin parhaiten vastaavaa koulutusta yksilöllisesti soveltuvimmalla tavalla oppilaitoksessa, työpaikalla tai muussa koulutuksen järjestäjän oppimisympäristössä. Ammatilliseen koulutukseen voi hakea ja päästä joustavasti jatkuvan haun kautta, mikä nopeuttaa koulutukseen pääsyä silloin, kun siihen on tarvetta. Uudistuksen yhteydessä poistettiin myös valtakunnallinen kielitesti. Ammatillisen koulutuksen reformin arvioidaan parantavan myös erilaisten ryhmien, kuten maahanmuuttajien, vähemmistöjen ja syrjäytymisvaarassa olevien pääsyä ammatilliseen koulutukseen. Jokaiselle ammatillisen koulutuksen aloittavalle opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma (HOKS), johon kirjataan yksilölliset osaamisen tunnistamista, tunnustamista, hankkimista, kehittämistä ja osoittamista sekä ohjaus- ja tukitoimia koskevat tiedot. Koulutuksen järjestäjien tiukentunut ohjausvelvoite, henkilökohtaistaminen ja lisääntyvät työelämäyhteydet helpottavat jatkossa myös maahanmuuttajien koulutuspolkuja ja työllistymistä.</p> <p>Opetus- ja kulttuuriministeriö jakoi vuonna 2018 0,9 milj. € kunnille ja vastaanottokeskustoiminnan järjestäjille maahanmuuttajien kotoutumista liikunnan avulla edistäviin hankkeisiin. Avustuksen pääpaino on hankkeissa, joilla edistetään maahanmuuttajataustaisten naisten ja tyttöjen osallistumista liikuntaan inklusioperiaatteen avulla.</p> <p>Kulttuurin alalla on tuettu hankkeita, joilla on edistetty ulkomaalaistaustaisten taiteilijoiden ja kulttuurialan ammattilaisten työllistymistä sekä kartutettu tietopohjaa siitä, miten kulttuurista moninaisuutta voidaan edistää taide- ja kulttuurikentällä Suomessa.</p> <p>Opintotuki- ja koulumatkatukioikeus laajeni oppivelvollisuusiän ylittäneille perusopetuksen opiskelijoille 1.8.2018.</p> <p>Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittaman maahanmuuton vastuukorkeakoulu toiminnan avulla tuetaan ura- ja koulutuspolkujen löytymistä Suomessa. Toimintaa toteuttavassa SIMHE-verkostossa (Supporting Immigrants in Higher Education in Finland) toimii vuonna 2018 kuusi korkeakoulua, jotka tarjoavat korkeasti koulutetuille maahanmuuttajille ohjausta ja neuvontaa sekä osaamisen tunnistamisen palveluja. Vuosien 2016–2017 aikana erilaisissa ohjausrakenteissa oli autettu 1 800:a henkilöä.</p>

Linjaukset 2018	Toteuma ja sen analyysi
Kansalaisten hyvinvointia ja terveyttä on edistetty sekä eriarvoisuus on vähentynyt.	<p>Vuoden 2018 aikana tuli voimaan useita opintotuen parannuksia: opintorahan huoltajakorotus (75 €/kk), vanhempien tuloihin perustuvasta tarveharkinnasta luopuminen 18–19-vuotiaiden toisen asteen itsenäisesti asuvien opiskelijoiden osalta sekä opintotuki- ja koulumatkatukioikeuden laajennus oppivelvollisuusiän ylittäneille perusopetuksen opiskelijoille. Lisäksi valmisteltiin useita opintotuen riittävyttä ja kattavuutta parantavia muutoksia, jotka tulevat voimaan 2019: oppimateriaalilisä, lukiokoulutuksen lukuvuoden tukiajan pidennys sekä alle 18-vuotiaiden itsenäisesti asuvien opintorahan perusmäärän ja asumislisän tarveharkinnan lieveneminen. Jälkimmäinen muutos parantaa myös alaikäisten opiskelijoiden mahdollisuuksia saada yleistä asumistukea, koska asumistuen saamisen ehtona on yleensä opintotuen saaminen. Myös opintotuen tulokäsite muuttuu ja verovapaat apurahat eivät enää 1.1. 2019 alkaen voi vähentää opintotukea nykyiseen tapaan. Tämä muutos lisää opiskelijoiden käyttövaroja ja helpottaa muun muassa opiskelun ja urheilun yhdistämistä.</p> <p>Valtakunnallisia terveyttä ja hyvinvointia edistävän liikunnan linjauksia 2020 (Muutosta liikkeellä!) on toimeenpantu OKM:n ja STM:n koordinoimana poikkihallinnollisena yhteistyönä. Valtakunnallisten liikunnan edistämishelmien (Ilo kasvaa liikkuen, Liikkuva koulu, Liikkuva opiskelu, Kunnossa kaiken ikää ja ikäihmisten liikunnanedistämishjelmat) avulla on edistetty väestön hyvinvointia ja terveyttä eri ikä- ja väestöryhmissä.</p> <p>Valmisteltiin HE kuntien kulttuuritoimintalain uudistamisesta (voimaan 1.3.2019). Lain uudistamisen yhtenä lähtökohdaksi oli ottaa huomioon väestöryhmien erilaistuminen ja siihen liittyvä tarve monipuolistaa kulttuurin ja taiteen palveluja kunnissa. Uudessa laissa kuntien tehtävänä on edistää myös hyvinvointia, terveyttä ja osallisuutta kulttuurin ja taiteen keinoin.</p>
Palveluja on kehitetty asiakaslähtöiseksi ja niitä koskeva palvelulupaus on annettu.	<p>Hallinnonalan virastojen tulossopimuksissa on sovittu palvelulupauksen laatimisesta. Virastot ovat palvelulupaukset pääosin tehneet.</p>
Kokeilukulttuuri on otettu käyttöön.	
Johtamista on parannettu.	<p>Ministeriön johtoa on osallistunut Sitran uudistuvan julkisen hallinnon johtamisen koulutukseen. KTPO on kertomusvuonna toteuttanut yhteistyössä lukioyksikön kanssa Kaiku-hankkeen työhyvinvoinnin kehittämiseksi. Hankkeessa on kartoitettu työhyvinvointiin, toiminnan organisointiin sekä johtamiseen liittyviä kehittämistarpeita sekä toteutettu ja suunniteltu kehittämistoimenpiteitä.</p>
Työhyvinvointia on parannettu ja osaamista on kehitetty.	<p>Osana Valtakunnallisia terveyttä ja hyvinvointia edistävän liikunnan linjausten toimeenpanoa on edistetty työhyvinvointia ja -terveyttä liikunnan keinoin. Erityisesti näitä toimenpiteitä on viety eteenpäin osana Kunnossa kaiken ikää -ohjelmaa, mutta myös esimerkiksi osana Liikkuva koulu -ohjelmaa kouluhenkilöstön hyvinvoinnin osalta.</p> <p>KTPO on kertomusvuonna toteuttanut yhteistyössä lukioyksikön kanssa Kaiku-hankkeen työhyvinvoinnin kehittämiseksi. Hankkeessa on kartoitettu työhyvinvointiin, toiminnan organisointiin sekä johtamiseen liittyviä kehittämistarpeita sekä toteutettu ja suunniteltu kehittämistoimenpiteitä.</p>
Toiminta on tuloksellista, taloudellista ja tehokasta ottaen huomioon valtiontalouden toiminnalle asettamat reunaehdot.	<p>Ministeriön sopeuttamisohjelman toteuttamista jatkettiin.</p>

4 Toiminnallinen tehokkuus

4.1 Toiminnan tuottavuus

Opetus- ja kulttuuriministeriön työajankäyttö ja kustannukset prosesseittain vuosina 2016–2018

Prosessit ¹	2016 HTV	2017 HTV	2018 HTV	Muutos % 17/18	2016 1 000 euroa	2017 1 000 euroa	2018 1 000 euroa	Muutos % 17/18
Yhteiskuntapolitiikan strategiat ja seuranta	44,2	43,7	47,5	8,7 %	9 044	10 002	11 779	17,8 %
Lainsäädännön valmistelu ja seuranta	19,1	17,4	16,1	-7,7 %	1 314	1 307	1 273	-2,6 %
Ohjaus ja toiminta- ja taloussuunnittelu	35,1	36,7	33,4	-9,1 %	3 341	3 280	3 198	-2,5 %
Muut ministeriökohtaiset erityistehtävät	20,6	20,0	16,7	-16,3 %	19 901	17 325	18 244	¹ 5,3 %
EU- ja kansainväliset asiat	20,7	21,4	18,7	-12,7 %	2 844	3 134	2 987	-4,7 %
Sisäinen hallinto	52,1	57,1	55,6	-2,6 %	5 079	5 466	5 300	-3,0 %
Palkallinen poissaolo	56,5	50,6	64,4	27,4 %	4 013	3 699	4 617	24,8 %
Yhteensä	248,3	246,9	252,4	2,2 %	45 536	44 213	47 399	7,2 %
Prosesseille kohdistamattomat kustannukset					4 227	3 221	1 203	² -62,6 %
Opintotuen muutoksenhakulautakunta					643	642	614	-4,4 %
Kustannukset yhteensä					50 406	48 076	49 216	2,4 %

Opetus- ja kulttuuriministeriölle kohdistettu osuus VNHY:n toimintamenojen kustannuksista oli 6 993 699 euroa vuonna 2018 (ei sisälly taulukkoon)

¹ Sisältää KTPO:n ostamia atk:n käyttöpalveluja ja tietotekniikan asiantuntijapalveluja

v. 2018 17 221

v. 2017 16 000

v. 2016 17 707

² Sisältää vuoden 2018 osalta poistot ja muut kohdistamattomat kustannukset, joista poistojen osuus on 271

Henkilötyövuosien määrä oli kertomusvuonna hieman suurempi kuin vuotta aiemmin.

Prosesseille kohdistetut kustannukset kasvoivat 7,2 % edellisestä vuodesta.

Opetus- ja kulttuuriministeriön toiminnan kulut menolajeittain vuosina 2016–2018

Menolaji	2016 1 000 euroa	2017 1 000 euroa	2018 1 000 euroa	Muutos 17/18	
				1 000 euroa	%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	103	78	91	13	16,9 %
Henkilöstökulut	17 841	17 093	17 901	808	4,7 %
Vuokrat	245	162	198	36	22,3 %
Palvelujen ostot	27 041	27 012	29 308	2 296	8,5 %
Muut kulut	949	1 162	1 447	285	24,5 %
Poistot	4 227	2 569	271	-2 298	-89,5 %
Yhteensä	50 406	48 076	49 216	1 140	2,4 %

Opetus- ja kulttuuriministeriölle kohdistettu osuus VNHY:n toimintamenojen kustannuksista oli 6 993 699 euroa vuonna 2018 (ei sisälly taulukkoon)

Kulut kasvoivat kertomusvuonna 2,4 % edelliseen vuoteen verrattuna. Merkittävä osa kulutason noususta aiheutui palveluostojen kasvusta. Henkilöstökulut kasvoivat 4,7 %. Poistojen määrä pieneni merkittävästi kertomusvuonna.

4.2 Toiminnan taloudellisuus

Opetus- ja kulttuuriministeriön toiminnan taloudellisuuden seuranta perustuu sisäisen laskennan tuottamiin tietoihin toimintayksiköiden ja toimintaprosessien kustannuksista. Tiedot tuotetaan palkkojen osalta Kiekun ajanhallinnan työaikailmoitusten perusteella. Prosesseille kohdennetaan noin 96 % opetus- ja kulttuuriministeriön toiminnan kustannuksista. Kustannuksiin sisältyy kaikki opetus- ja kulttuuriministeriön toiminnasta aiheutuvat kustannukset riippumatta siitä, miltä talousarvion momentilta ne on rahoitettu.

4.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Opetus- ja kulttuuriministeriössä ei ole asetettu maksullista toimintaa koskevia tulostavoitteita.

Valtiokonttorin määräyksen mukaan kirjanpitoyksikön tulee esittää yksittäisen osa-alueen kustannusvastaavuuslaskelma toimintakertomuksessa, jos osa-alueen tuotot ovat vähintään 1 milj. euroa. Vuonna 2018 maksuperustelaim mukaiset julkisoikeudellisten suoritteiden tuotot olivat 232 437 euroa, liiketaloudellisten suoritteiden tuotot 661 818 euroa ja yhteisrahoitteisten suoritteiden tuotot 258 137 euroa.

Kirjanpitoyksikössä maksuperustelain mukaisten julkisoikeudellisten suoritteiden tuottoja alensi Ylioppilastutkintolautakunnan ja Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen siirtyminen toiseen kirjanpitoyksikköön edellisen toimintakertomusvuoden aikana.

5 Tuotokset ja laadunhallinta

5.1 Ministeriön suoritteiden määrät

Esitettävät määrälliset tiedot eivät kuvaa opetus- ja kulttuuriministeriössä käsiteltyjen asioiden laajuutta, laatua tai vaikeusastetta.

OKM:ssä käsitellyt 2012–2018 avatut asiat

	Avattu	Saapunut	Laadittu	Välitoimet	Vireillä	Päätetty	Käsittelyaika keskiarvo vrk
Vuosi 2012	9 214				3 101	6 113	
Vuosi 2013	10 524			1 208	3 797	6 727	66
Vuosi 2014	11 161				3 435	7 726	
Vuosi 2015	9 182			1 118	2 937	6 245	60
Vuosi 2016	7 659			1 634	5 043	2 616	69
Vuosi 2017	7 694			2 000	2 321	5 373	75
Vuosi 2018	6 524			2 577	2 352	4 172	52

Lähde: OKM:n hallintodiaari

Hallituksen esitykset, VN:n ja OKM:n asetukset 2012–2018

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Hallituksen esitykset*	15	19	34	27	22	27	21
Valtioneuvoston asetukset*	20	21	32	25	22	22	19
Opetus- ja kulttuuriministeriön asetukset**	15	11	11	18	17	11	17
Yhteensä	50	51	77	70	61	60	57

*) Lähde: PTJ

**) Lähde Salama-asianhallintajärjestelmä

Opetus- ja kulttuuriministeriön asettamat toimielimet 2012–2018

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Säädösvalmisteluhanke	37	14	77	74	31	54	55
Johtokunta	1	3	2	2	2	-	3
Johtoryhmä	0	0	1	0	2	-	1
Koordinaatioryhmä	1	0	0	1	2	3	1
Lautakunta	6	4	3	2	3	2	3
Neuvottelukunta	8	2	3	6	3	6	5
Ohjausryhmä	14	2	13	8	7	12	6
Yhteistyöryhmä	0	2	7	2	3	8	3
Toimikunta*	2	32	2	6	2	1	2
Selvityshenkilö	1	1	4	7	7	5	4
Työryhmä	25	15	21	11	25	13	15
Muut	13	3	14	14	13	15	18
Neuvostot	3	2	2	3	2	-	3
Toimielimet yhteensä	111	80	149	136	102	119	119

* koulutustoimikunnat asetettu kahdesti

Lähde: Salama-asianhallintajärjestelmä

Viestinnän tunnuslukuja 2015–2018

	2015	2016	2017	2018
Mediaviestintä/ uutistoiminta				
Tiedotteet				
- suomeksi	217	219	226	208
- ruotsiksi	119	111	143	132
- englanniksi	11	23	37	24
- muilla kielillä		1		
Mediakatsaus	verkkomedian seuranta laajassa käytössä, räätälöinti ja reaaliaikainen seuranta tarpeen mukaan	verkkomedian seuranta laajassa käytössä, räätälöinti ja reaaliaikainen seuranta tarpeen mukaan some-seuranta, tweetdeck	verkkomedian seuranta laajassa käytössä, räätälöinti ja reaaliaikainen seuranta tarpeen mukaan some-seuranta, tweetdeck	verkkomedian seuranta laajassa käytössä, räätälöinti ja reaaliaikainen seuranta tarpeen mukaan, some-seuranta
Www-palvelu				
Sivuhakuja	1,9 milj.	2,3 milj. 1,1 milj. vierailijaa	Verkkosivu-uudistuksen vuoksi ei ole saatavilla vertailukelpoista tietoa sivujen käytöstä.	kattavaa analytiikkaa ei saatavilla
Verkkouutiset	su 88 ru 32 en yhteensä 127	su 81 ru 30 en 13 yhteensä 81	yhteensä 66	suomeksi 62 ruotsiksi 15 englanniksi 1 yhteensä 78
Palautteet verkkosivuilta	305		415	246

	2015	2016	2017	2018
Seuraajat sosiaalisessa mediassa				
Twitter	6 600	10 100	13 300 Vaikuttajalistan sijoitus 161 #amisreformi #suomi100 #uusiperuskoulu #korkeakouluvisio #varhaiskasvatus	16 700 Vaikuttajalistan sijoitus 111 #lapsistrategia #lukuliike #ammattilinenkoulutus #korkeakouluvisio
FB, Instagram, Youtube, Flickr, Slideshare		Otettiin käyttöön FB ja Instagram	Facebook 2 131 Instagram 1 039 Youtube 153 Lisäksi kuvia jaossa Flickr-tilillä ja esityksiä Slidesharessa	Facebook 2 813 Instagram 1 317 Youtube 327 Lisäksi kuvia jaossa Flickr-tilillä
Videot		Ulkoiset 8 kpl Sisäiset 11 kpl	Ulkoiset 8 kpl Sisäiset 11 kpl	Ulkoiset 47 kpl Sisäiset 11 kpl
Julkaisutoiminta				
Julkaisusarjojen julkaisut /VNHY ja ISBN-numeroidut esitteet	42	36	54	58
Muuta	Yleisesitteen päivitys	Education in Finland – Education lies in the heart of society -esitteen päivitys Unesco -kampanjaesite Yleisesitteen päivitys Pisa 15-esite Merkityksellinen Suomessa -toiminta-ohjelma	Sitoudun torjumaan vihapuhetta -kampanja	Lukuliike kampanja-sivusto ja videot
Sisäinen viestintä	Sisäpiha-intra	Sisäpiha-intra	Sisäpiha-intra	Sisäpiha-intra

5.2 Kirjanpitoyksikköön kuuluvien muiden virastojen tuloksellisuus ja suoritteiden määrät

5.2.1 Kotimaisten kielten keskus

Toiminnallinen tehokkuus

Kotuksen toiminnan keskeisiä tavoitteita on julkaista verkossa kielitietoa mahdollisimman laajalle yleisölle. Verkojulkaisemista on kehitetty opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamassa Palvelut verkkoon -projektissa. Verkossa julkaistaan niin sanakirjoja, kielenhuollon ja

kielenkäytön oppaita kuin yleistä kielitietoa ja ohjeita. Julkaisujen lisäksi Kotuksen keskeinen työmuoto on erilaiset asiantuntijatehtävät. Kotus julkaisee myös digitoituja kieliaineistoja kansalaisten käyttöön. Projektiin on saatu opetus- ja kulttuuriministeriön rahoitusta.

Toiminnallista tuloksellisuutta seurataan opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa tulossopimuksessa sovitulla indikaattoreilla. Työajan kohdentaminen indikaattoreille on tehty Kieku-järjestelmässä.

Toiminnan tuottavuus

Seuraavissa taulukoissa esitetään ministeriön kanssa sovituin indikaattorein eri tulosalueiden toteumat ja tavoitteet vuonna 2018, niiden vertailu sekä kahden aikaisemman vuoden toteumat. Lisäksi vuotta 2018 verrataan vuoteen 2017.

Kotus saavutti tavoitteet vuonna 2018 varsin hyvin.

Seurantakohde: Julkaisut

Julkaisut	Toteuma 2016	Toteuma 2017	Toteuma 2018	Tavoite 2018	Toteuman ja tavoitteen ero 2018	Vertailu vuoteen 2017
Julkaisut, kpl	223	206	193			-13
Julkaisut, sivua	4 998	3 939	4 019	3 500	519	80
Henkilötyövuodet	11,89	17,37	13,22			-4,15
Julkaisut kpl/htv	19	12	15			3
Julkaisut sivua/htv	420	227	304	294	10	77

Opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa on sovittu, että julkaisujen kappalemäärä ei ole vuodesta 2017 alkaen enää tulossopimuksessa indikaattorina. Edellisvuosien tapaan julkaisujen laskennallisen sivumäärän tavoite ylitettiin. Kotus tuottaa monentyyppisiä julkaisuja. Noin puolet sivumäärästä koostuu laajemmista verkkoon tuotetuista kieli- ja nimitietoon liittyvistä asiantuntijajulkaisuista, ja puolet lyhyehköistä yleistajuisista kieli- ja kielitieteen artikkeleista, koosteista ja uutisista, joita julkaistaan kielenhuollon verkkolehtien ja kotus.fi-sivuston palstojen lisäksi myös ulkopuolisissa kanavissa ja sosiaalisessa mediassa, osittain myös video- ja äänimuodossa. Lisäksi mukana on pieni määrä tieteellisiä julkaisuja.

Seurantakohde: Esitelmät ja asiantuntijatehtävät

Esitelmät ja asiantuntijatehtävät	Toteuma 2016	Toteuma 2017	Toteuma 2018	Tavoite 2018	Toteuman ja tavoitteen ero 2018	Vertailu vuoteen 2017
Esitelmät ja asiantuntijatehtävät, kpl	340	552	529	400	129	-23
Henkilötyövuodet	13,26	13,16	11,88			-1,28
Esitelmät ja asiantuntijatehtävät, kpl/htv	26	42	45	30	15	3

Asiantuntijatehtäviin luetaan erilaiset asiantuntijalausunnat ja -selvitykset, esiintymiset mediassa sekä osallistuminen kotimaisten ja kansainvälisten työryhmien ja lautakuntien työhön. Kotus panostaa vahvasti kielitiedon ja tutkimustulosten välittämiseen eri yhteyksissä, niin tieteellisissä konferensseissa kuin laajalle kuulijakunnalle tarkoitetuissa seminaareissa ja tapaamisissa. Suhteet mediaan ovat tiiviit, ja Kotuksen asiantuntemusta käyttävät ahkerasti hyväkseen printtimedia, verkkolehdet ja radio. Esitelmiä ja asiantuntijatehtäviä koskevat määrälliset tavoitteet ylitettiin.

Seurantakohde: Kielenkäytön opetus

Kielenkäytön opetus	Toteuma 2016	Toteuma 2017	Toteuma 2018	Tavoite 2018	Toteuman ja tavoitteen ero 2018	Vertailu vuoteen 2017
Kielenkäytön opetus, tuntia	763	766	1 151	1 100	51	385
Henkilötyövuodet	4,93	4,66	4,19			-0,47
Kielenkäytön opetus, tuntia/htv	155	164	275	223	52	110

Kielenkäytön opetuksen tuntimäärä saavutettiin ja jopa ylitettiin. Tuntitavoitteen saavuttamisessa auttoi keväällä eOppivassa julkaistun Hyvä virkakieli -verkkokurssin hyvä vastaanotto, joka näkyi verkkokurssin runsaana käyttönä ja innosti tilaamaan myös maksullista koulutusta. Eniten tavoitteen ylittymiseen vaikutti kuitenkin se, että Yle tilasi tähän indikaattoriin laskettavaa kielenhuoltopalvelua moninkertaisen tuntimäärän edellisvuosiin verrattuna.

Seurantakohde: Kielineuvonta

Kielineuvonta	Toteuma 2016	Toteuma 2017	Toteuma 2018	Tavoite 2018	Toteuman ja tavoitteen ero 2018	Vertailu vuoteen 2017
Kielineuvonta, vastauksia, kpl	6 758	6 540	7 060	6 000	1 060	520
Henkilötyövuodet	2,74	3,03	3,25			0,22
Kielineuvonta, vastauksia, kpl/htv	2 466	2 158	2 172	2 190	-18	14

Kielineuvonnan vastauksia annettiin enemmän kuin oli asetettu tavoitteeksi. Viime vuosina neuvonnan määrä on vakiintunut 6 000–7 000 vastaukseen. Vastausten määrä osoittaa, että edelleen on tarvetta myös henkilökohtaiselle palvelulle, joka tukee ja täydentää Kielitoimiston ohjepankkia, Ordförrådetia ja muita verkossa julkaistuja neuvonta-aineistoja.

Seurantakohde: Sähköiset aineistot

Sähköiset aineistot	Toteuma 2016	Toteuma 2017	Toteuma 2018	Tavoite 2018	Toteuman ja tavoitteen ero 2018	Vertailu vuoteen 2017
Sähköiset aineistot*	119 822	185 088	190 713	190 000	713	5 625
Henkilötyövuodet	7,83	8,86	7,49			-1,37
Sähköiset aineistot, yksikkö/htv	15 303	20 890	25 462	24 266	1 196	4 572

Kotus on digitoinut paperiarkistojensa ja äänitearkistonsa kieliaineistoja erittäin suuria määriä. Digitoitujen aineistojen käytettävyyttä kehitetään edelleen. Tehtävässä on onnistuttu ja määrällinen tavoite on ylitetty, koska mm. vanhoja painettuja julkaisuja on saatettu digitaaliseen käyttöön enenevässä määrin.

Seurantakohde: Sanakirjat

Sanakirjat	Toteuma 2016	Toteuma 2017	Toteuma 2018	Tavoite 2018	Toteuman ja tavoitteen ero 2018	Vertailu vuoteen 2017
Sana-artikkeleita, kpl	59 100	59 920	44 282	83 000	-38 718	-15 638
Henkilötyövuodet	37,94	30,05	37,96			7,91
Sana-artikkeleita, kpl/htv	1 558	1 994	1 167	2 188	-1 021	-827

Kotus tuottaa verkkoon kansalaisten käyttöön sähköisiä sanakirjoja. Verkossa ovat kokonaan luettavissa Kielitoimiston sanakirja, Karjalan kielen sanakirja, Finlandssvensk ordbok ja Suomalais-ruotsalainen suursanakirja. Historiallisista murre- ja vanhan kirjakielen sanakirjoista on verkossa käytettävissä merkittävä osa. Suomi-somali-sanakirjasta on käytettävissä aakkosväli a–t, Suomi-kurmandži-sanakirjasta aakkosväli a–k. Kesken oleviin sanakirjoihin julkaistaan vuosittain lisää sana-artikkeleita. Suurin yksittäinen syy siihen, että sanakirja-artikkelien määrä jäi noin puoleen tavoitteesta, on se, että noin 40 000 hakusanan virolais-suomalaisen sanakirjan julkistus siirtyi muutamalla päivällä vuoden 2019 puolelle.

Seurantakohde: Asiakastyytyväisyys

Kotuksen tulossopimuksessa on ollut vuodesta 2017 käytössä indikaattori asiakastyytyväisyydestä. Loppuvuodesta 2018 verkkosivuilla toteutetun asiakaskyselyn kokonaistulos oli 3,5 asteikolla 1–4 (muunnettuna asteikolle 1–5 tulos on 4,4).

Toiminnan taloudellisuus

Tuotosten ja kustannusten vuosittainen vaihtelu on odotuksenmukaista. Vuodet eivät ole tuotoksiltaan samanlaisia, vaikka toiminnan painopisteet eivät merkittävästi muuttuisi, koska työntekijöiden työaika kohdentuu eri vuosina hieman eri kohteisiin.

Toiminnan taloudellisuus indikaattoreittain

Julkaisut	Toteuma 2016	Toteuma 2017	Toteuma 2018	Vertailu vuoteen 2017
Julkaisut				
Julkaisut kpl	223	206	193	-13
Julkaisut sivua	4 998	3 939	4 019	80
Kustannukset	771 263	1 141 913	913 813	-228 100
Euroa/julkaisu, kpl	3 458,58	5 543,27	4 734,78	-808,49
Euroa/julkaisu, sivua	154,31	289,90	227,37	-62,53
Esitelmät ja asiantuntijatehtävät				
Esitelmät ja asiantuntijatehtävät, kpl	340	552	529	-23
Kustannukset	912 058	863 053	841 016	-22 037
Euroa/kpl	2 682,52	1 563,50	1 589,82	26
Kielenkäytön opetus				
Kielenkäytön opetus, tuntia	763	766	1151	385
Kustannukset	231 063	152 524	131 943	-20 581
Kielenkäytön opetus, euroa/tunti	302,83	199,12	114,63	-84,49
Kielineuvonta				
Kielineuvonta, vastauksia, kpl	6 758	6 540	7 060	520
Kustannukset	159 800	159 257	188 191	28 934
Kielineuvonta, vastauksia, euroa/kpl	23,65	24,35	26,66	2,31
Sähköiset aineistot				
Sähköiset aineistot*	119 822	185 088	190 713	5 625
Kustannukset	1 267 477	834 356	482 830	-351 526
Sähköiset aineistot, euroa/yksikkö	10,58	4,51	2,53	-1,98
Sanakirjat				
Sana-artikkeleita, kpl	59 100	59 920	44 282	-15 638
Kustannukset	2 440 856	2 104 766	2 476 695	371 929
Sana-artikkeleita, euroa/kpl	41,30	35,13	55,93	20,80

5.2.2 Näkövammaisten kirjasto

Celia eteni toiminnassaan kolmivuotisen (2017–2019) tulossopimuksen linjausten mukaisesti. Strategian toteutuminen eteni, mistä kertoo yhteistyökirjastojen ja uusien asiakkaiden – etenkin lasten ja nuorten – määrän lisääntyminen, oppimateriaalipalvelujen uudistuminen, verkkopalveluiden käytön lisääntyminen ja saavutettavan julkaisemisen edistämistyön eteneminen.

Toimintavuonna voimavaroja sitoivat etenkin uusien tietosuojavaatimusten käyttöönotto, Celianet-verkkopalvelun kehittäminen ja sidosryhmäyhteistyön vahvistaminen. Oppimateriaalipalvelu-uudistus ja yhteispohjoismainen kirjatutannon alihankintakilpailutus työllistivät henkilöstöä arvioitua enemmän. Valtorin VALTTI-projekti ja vuodesta 2019 alkaen toteutettava konesali siirto työllistivät niinkään henkilökuntaa ja hidastivat varsinaisen toiminnan kehittämistä.

Tiivistelmä tulostavoitteiden toteutumisesta

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Celian keskeisenä tehtävänä on eri keinoin varmistaa, että lukemisesteisten henkilöiden käyttöön saadaan entistä enemmän saavutettavassa muodossa olevia julkaisuja.

Celia tuotti saavutettavaan muotoon 28 % Suomessa julkaistusta yleisestä kirjallisuudesta. Uusia nimekkeitä tuotettiin 1 434, joten tulostavoite – 1 300 nimekettä – toteutui. Kokonaistuotannon nousun aiheutti suorahankintana yhteistyössä kustantajien kanssa tuotettujen kirjojen määrän merkittävä kasvu. Suorahankintana tuotettiin 247 nimekettä, vuonna 2017 runsas sata nimekettä.

Celian yhtenä tavoitteena on edistää saavutettavaa julkaisemista kustantajien, julkaisijoiden ja kirjastojen piirissä. Tavoitetta toteutetaan suosituksilla, neuvonnalla ja koulutuksilla. Tulostavoite oli 25 erilaista toimenpidettä, mikä toteutui (toteuma 28). Toimenpiteistä mainittakoon Saavutettavasti.fi-sivuston luominen ja Ymmärrän!-seminaarin järjestäminen keväällä 2018. Celian laatimiin ohjeisiin ja kirjoituksiin on lisäksi tutustuttu Celian saavutettavuussivustolla yli 23 000 kertaa. Celia näkee ongelmalliseksi sen, että vähäisten henkilövoimavarojen vuoksi Celian mahdollisuudet resursoida saavutettavan julkaisemisen asiantuntijapalveluihin ovat rajalliset. EU:n verkkopalveludirektiivi ja mahdollisesti hyväksyttävä esteettömyysdirektiivi tulevat edellyttämään saavutettavaa digitaalista julkaisemista kaikilta toimijoilta. Lisäksi uudistuva tekijänoikeuslaki mahdollistaa sen, että valtuutettuna yhteisönä ja saavutettavan aineiston tuottajana voi toimia usea taho, mikä saattaa tuoda Celialle neuvontatehtäviä uusien valtuutettujen yhteisöjen suuntaan.

Keskeisenä vaikuttavuuden tavoitteena on lisätä yhteistyötä yleisten kirjastojen kanssa ja tällä tavoin tavoittaa entistä useampi potentiaalinen asiakas palveluiden piiriin. Vuonna 2018 yhteistyö laajeni edelleen. Vuoden loppuun mennessä yhteistyössä oli mukana 286 kuntaa (vuoden tavoite 280 kuntaa ja vuoden 2017 toteuma 250 kuntaa). Lähes kaikki kunnat ovat siten jo mukana yhteistyössä. Celian asiakaspalveluun tulevista yhteydenotoista 70 % tulee kuitenkin edelleen henkilöasiakkailta, sillä Celian vanha asiakaskunta asioi edelleen suoraan Celiaan.

Uusia asiakkaita tavoitettiin palveluiden piiriin 19 024, joten tulostavoite – 4 000 – toteutui moninkertaisesti. Suuren nousun aiheutti oppikirjapalvelu-uudistus, jossa koulut voivat rekisteröidä lapsia ja nuoria Celian asiakkaita. 1 660 koulua on mukana yhteistyössä ja yhteistyön myötä alle 18-vuotiaita saatiin Celian palveluiden piiriin lähes 16 000. Heistä palvelua säännöllisesti käyttävien osuus on 57 %. Oppimateriaalipalvelu-uudistuksen yhteydessä perus- ja toisen asteen oppikirjat muuttuivat maksuttomiksi.

Ikäihmisten verkkopalveluiden kehittämiseksi Celia laati kehittämissuunnitelman, jota ryhdyttiin toteuttamaan jo vuoden 2018 aikana. Toteutus keskittyy verkkopalveluiden neuvontapalveluiden kehittämiseen ikäihmisille yhteistyössä kirjastojen ja kirjastojen yhteistyökumppanien kanssa. 65 vuotta täyttäneistä Celian asiakkaista Celian verkkopalvelujen käyttäjiä on 23 %.

Celia ei ole onnistunut aktivoimaan kustantajia selkoäänikirjojen yhteistuotantoon maahanmuuttajia varten. Celian itsensä tuottamien äänikirjojen välittäminen maahanmuuttajien käyttöön ei tekijänoikeuslain vuoksi ole mahdollista, ellei maahanmuuttajalla ole varsinaista lukemisestettä. Celia on esittänyt, että tulostavoite poistetaan vuoden 2019 tulostavoitteista.

Toiminnallinen tuloksellisuus

Sähköisten palveluiden käytön lisääminen on kaikille valtion laitoksille yhteinen toiminnallisen tuloksellisuuden tavoite. Verkkolainauksen tulostavoite ylittyi, sillä verkkolainojen osuus kaikista lainoista oli 60 % (tulostavoite 53 %). Sähköisiä palveluja käyttävien osuus ylitti niinkään tulostavoitteen, kun verkkolainajia oli 31 340 (tulostavoite 14 000). Todetakaan, että Celia on linjannut toimittavansa cd-äänikirjoja asiakkaiden kotiin edelleenkin, joten verkkolainaus ei lähivuosina toteudu sataprosenttisesti. Henkilöasiakkaista cd-lainajia on edelleen 31 % eli 14 200.

Asiakastyytyväisyys sähköisiin palveluihin oli 4,0, joten tulostavoite (3,75) tältäkin osin toteutui. Celia panosti voimakkaasti Celianet-verkkopalvelussa olevien puutteellisuuksien korjaamiseen.

Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Celia järjesti henkilökunnalle koko syyskauden kestävän tunnetaito- ja valmennuksen Energy Oy:n toteuttamana. Osaamisstrategia päivitettiin ja asiantuntijuuden ja asiantuntijapalveluiden määrittely käynnistyi. Tämä työ jatkuu edelleen. Työtyytyväisyyden arvoksi saatiin 3,31 (2017 3,12).

Johtoryhmä sai valmennusta johtoryhmätyöskentelyyn HAUSin valmentamana. Sidosryhmäyhteistyötä vahvistettiin etenkin näkövammais sektorin suuntaan. Celia vieraili vuoden aikana kaikissa näkövammaisten alueyhdistyksissä kertomassa ajankohtaisista kuulumisista ja kuulemassa asiakkailta tulevaa palautetta ja kehittämisehdotuksia.

Toiminnallinen tehokkuus

Kirjatoimitusten keskihinnat €

	2015 toteuma	2016 toteuma	2017 toteuma	2018 toteuma	2018 tavoite/ ennuste
oppikirjatoimituksen keskihinta	131,10	110,46	89,68	-	140
kirjalainan keskihinta	4,52	4,00	5,07	5,38 ¹	4,6

¹ Sisältää oppikirjatoimitukset

1.1.2018 Celian oppikirjapalvelu muuttui maksuttomaksi lainauspalveluksi ja samalla tilauspohjaisesta oppikirjatuotannosta luovuttiin. Tämän vuoksi oppikirjapalveluiden ja kauno/tietokirjapalveluiden yksikkökustannusten seuraamisesta erikseen luovuttiin. Muutoksesta johtuen kirjalainan keskihinta nousi, sillä oppikirjapalvelu on kalliimpaa kuin kauno/tietokirjapalvelu.

Työn tuottavuus (suoritteet/tulosalueen htv)

Tulosalue	2015	2016	2017	2018	Muutos 2017/2018 %
Celian kirjapalvelut (kirjastopalvelut + oppikirjapalvelut)					
Suoritteet yht.	1 250 648	1 256 803 ¹	1 097 573 ²	1 485 823 ³	35,38
Henkilötyövuodet	50,36	46,76	39,20	39,89	1,76
Suoritteet/htv	24 834	26 878	27 999	37 248,01	33,03
Saavutettavan julkaisemisen edistäminen					
Suoritteet yht.	...	624	4 875	24 764	449,01
Henkilötyövuodet	...	1,12	0,83	1,39	67,47
Suoritteet/htv	...	557	5 873	17 815,83	203,34
Muu asiantuntijatoiminta, htv	3,61	4,04	2,51 ⁵	0,87 ⁴	65,34

1 Vaativien suoritteiden osuus 4 %. Vaativiksi suoritteiksi on laskettu sähköposti- ja chat-asiointi asiakaspalveluun, puhelinpalvelu asiakaspalvelunumeroihin, messut, seminaarit, koulutustilaisuudet ja vastaavat sekä oppikirjatoimitukset.

2 Vaativien suoritteiden osuus 4,5 %

3 Vaativien suoritteiden osuus 6 %.

4 Kansainvälinen Daisy-konsortio, Suomen Daisy-konsortio, IFLA, Tactus ja koskettelukirja-asiantuntijuus, Braille-neuvottelukunta, äänikirjaraati

Tulosalueiden htv-määriin on vyörytetty osuus hallinto-, tuki- ja ohjaustoimintojen henkilötyövuosista. Tuottavuuslaskennassa on yhdistetty kirjastopalvelut- ja oppikirjapalvelut -tulosalueet yhdeksi kirjapalvelut-tulosalueeksi. Tulosalue sisältää myös kumppanuusmallin ylläpidon ja kehittämisen kirjastojen ja muiden vastaavien tahojen kanssa.

Kirjapalvelut -tulosalueen suoritteisiin on laskettu mukaan lainat Celian järjestelmästä (sis. oppikirjatoimitukset), asiakkaiden kotisivukäynnit, yhteydenotot asiakaspalveluun, seminaarit, koulutustilaisuudet ja messut. Työn tuottavuus on noussut vuodesta 2017 33 %.

Saavutettavan julkaisemisen edistämistyö on tullut seurantaan vuodesta 2016 lähtien. Tulosalue sisältää myös saavutettavien kirjastopalveluiden edistämisen, kuten yleisten kirjastojen saavutettavuussuosituksen jalkauttamisen, kirjastojen neuvonnan e-aineistojen hankinnassa sekä koulutukset alan oppilaitoksissa. Suoritteisiin on laskettu mukaan annetut suositukset ja ohjeet, koulutukset ja neuvontatoimenpiteet sekä käynnit Celian saavutettavuussivustolla. Työn tuottavuus on noussut vuodesta 2017 yli 200 %.

Muun asiantuntijatoiminnan osuus Celian toiminnasta on pieni eikä sitä ole seurattu suoritetasolla.

Kustannukset ja henkilötyövuodet jakautuivat tulosalueittain seuraavasti:

Kustannukset tulosalueittain 2015–2018

Tulosalue	2015	2016	2017	2018	Muutos 2017/2018 %
Kirjapalvelut (kirjastopalvelut + oppikirjapalvelut)	5 731 553	5 157 875	4 882 614	4 947 640	2,7
Asiantuntija- ja konsultointitoiminta	401 670	542 834	253 692	295 439	16,46
Investoinnit					
Yhteensä	6 133 222	5 700 710	5 136 306	5 293 317	3

Henkilövoimavarat (HTV) tulosalueittain 2015–2018

Tulosalue	2015	2016	2017	2018	Muutos 2017/2018 %
Kirjapalvelut (kirjastopalvelut+oppikirjapalvelut)	50,36	46,76	39,20	39,89	1,76 %
Josta:					
- Kirjastopalvelut	25,15	28,83	20,72	21,38	3,08
- Oppikirjapalvelut	25,21	17,93	18,48	18,51	0,16
Asiantuntija- ja konsultointitoiminta	3,61	5,16	3,35	2,26	-48,17
Yhteensä	53,97	51,92	42,55	42,15	-0,94

Tuloksellisuuden tunnusluvut talousarvion ja tulossopimuksen mukaan

	2015 toteuma	2016 toteuma	2017 toteuma	2018 toteuma	2018 tavoite
Yhteiskunnallinen vaikuttavuus. Lukemisesteisten henkilöiden kirjallinen tieto- ja kulttuurivaranto lisääntyy					
Celian kirjatutanto, uusien nimekkeiden määrä	1 565	1 518	1 389	1 434	1 300
Saavutettavan julkaisemisen suositukset, saavutettavuusneuvonta ja koulutukset, kpl	23	26	34	28	25
Yhteiskunnallinen vaikuttavuus. Kirjastopalvelujen saatavuutta lukemisesteisille henkilöille lisätään					
Yhteistyökirjastojen lukumäärä, kunnat/toimipisteet	142/298	200/374	220/441	286/454	280/500
Yhteistyökirjastojen lukumäärä: korkeakoulukirjastot	21	28	30	35	38
Celian palveluita säännöllisesti käyttävät lapset ja nuoret	1 483	1 778	1 747	8 927	2 370
Toiminnallinen tehokkuus					
Asiakkaita palveluiden piirissä	30 660	35 300	39 700	45 567	42 700
Oppikirjatoimitukset	13 915	14 485	13 885	45 938	15 000
Lainat Celian järjestelmästä	934 800	950 00	771 400	919 007	800 000
Sähköisten palveluiden käyttö lisääntyy					
Verkkotoimitusten osuus kokonaislainauksesta %	27 %	39 %	48 %	60 %	53 %
Sähköisiä palveluja käyttävien määrä	7 557	11 586	13 895	31 340	14 000
Asiakastytyväisyys					
Asiakastytyväisyys (1–5) ¹	4,16	4,02	3,5	-	-
Tyytyväisyys verkkopalveluihin (1–5)	-	4,04	3,6	4,0	3,75
Henkisten voimavarojen hallinta					
Työtytyväisyys	3,16	3,21	3,12	3,31	3,5

1 Ei ole tulostavoitteena enää 2018.

5.2.3 Kansallinen audiovisuaalinen instituutti

Kansallinen audiovisuaalinen instituutti (KAVI) on sekä muistiorganisaatio että valvontaviranomainen, jonka tehtävänä on säilyttää ja välittää audiovisuaalista kulttuuriperintöä sekä edistää turvallista mediaympäristöä ja mediakasvatusta.

Toimintavuonna KAVIn taloudessa saavutettiin pohjakosketus neljä vuotta kestäneiden leikkausten jälkeen. Säästöohjelmaa jatkettiin toimitiloja ja henkilöstöresursseja supistamalla sekä järjestelmien uudistamista lykkäämällä.

Sähköisiä palveluita kehitettiin edelleen. KAVIn oma Finna-näkymä avattiin syksyllä ja Elonetistä Finnaan siirtyvien valokuvien tavoitemäärä ylitettiin reippaasti. Kotimaisten pitkien elokuvien digitoitua jatkettiin samoin Ylen vanhojen digitoitujen ohjelmien saatamista KAVIn katselu- ja kuuntelupisteisiin. Arkistopalveluiden kysynnän vähenemiseen vaikutti Pasilan virastotalon remontin alkaminen, minkä vuoksi oheismateriaalikokoelmat olivat poissa käytöstä lähes puolen vuoden ajan. Elokuvien esitystoiminnan siirtämistä Orionista keskustakirjasto Oodin elokuvateatteriin valmisteltiin ja vuokrasopimus Senaatti-kiinteistöjen kanssa allekirjoitettiin syyskesällä.

Mediataitoviikko ja mediakasvatusfoorumi järjestettiin lukuisien yhteistyötahojen kanssa. Mediakasvatuksen sivustojen kävijämäärä jatkoi kasvuaan. Pelikasvatustoiminta oli aktiivista ja Pelikasvattajan käsikirja 2 julkaistiin.

Kuvaohjelmatalenteiden tarjoajien joukko pieneni edelleen. Tarjoamispaikkoja oli lähes viidennes vähemmän edelliseen vuoteen verrattuna. Tähän on vaikuttanut tilausvideopalveluiden ja maksutelevision suosion kasvu yleisön keskuudessa.

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Kotimaisen kulttuuriperinnön saavutettavuus ja käytettävyys

	Toteuma 2017	Toteuma 2018	Tavoite 2018
Elonetistä FINNAan siirtyvät aineistot, kuvat ja videoklipit (kumulatiivinen)	12 500 valokuvaa ja 1 230 elokuvanäytettä	81 000 valokuvaa ja 1 300 videoklippä	24 000 valokuvaa ja 1 300 elokuvanäytettä
KAVIn tietueiden käyttö Finnassa		32 605 tietuetta	900 000 tietuetta
Elokuvateatterikäyttöön digitoitujen pitkien kotimaisten elokuvien määrä (kumulatiivinen)	238 elokuvaa	305 elokuvaa	290 elokuvaa
Ylen vanhoja digitoituja ohjelmia saatavilla KAVIn katselu- ja kuuntelupisteissä teratavuina (kumulatiivinen)	41,7 teratavua	47 teratavua	45 teratavua

Oma Finna -näkyvä avattiin 14.11.2018, josta tietueita katsottiin 3 876 kpl. Kansallisessa näkyvässä koko vuonna KAVIn tietueita katsottiin 28 729 kpl.

Ylen jo digitoituja tv-ohjelmia otettiin edelleenkin vastaan ja tuotiin asiakkaiden saataville. Radio-ohjelmat jäivät vielä puuttumaan teknisten ongelmien takia KAVIn kuuntelu- ja katselupisteistä.

Elokvakulttuurin ja -kasvatuksen saatavuuden lisääminen koululle, lapsille ja nuorille

	Toteuma 2017	Toteuma 2018	Tavoite 2018
Elokuvalpolku-verkkopalvelu sivun katselukerrat	69 223	87 641	65 000
KAVIn elokuvakasvatukseen osallistuvat lapset ja nuoret	10 437	10 625	7 000

Tavoitteet toteutuivat.

Medialukutaito ja lapsille turvallinen mediataitoympäristö

	Toteuma 2017	Toteuma 2018	Tavoite 2018
Mediakasvatustapahtumiin tai hankkeisiin osallistuvat tahot	2 800	2 300	2 000
Mediakasvatuskoulutuksiin tai -luennoille osallistuneiden määrä	1 200	1 750	950
Mediakasvatuskoulutusten ja -luentojen määrä	28	30	27
Ikärajojen luotettavuus; valvontaluokittelussa ennalleen jääneiden ikärajojen prosenttiosuus	67,6	74	75

Mediakasvatuksen osalta tavoitteet täyttyivät. Kuvaohjelmien ikärajojen luotettavuuden osalta jäätii tavoitteesta hieman. Luotettavuus parani edellisestä vuodesta.

Toiminnallinen tehokkuus

Vuonna 2018 hallintopalveluiden ja viestinnän kustannukset olivat 1 308 393 (20,13 % kokonaiskustannuksista), jotka on vyörytetty tulosalueille.

Toiminnallinen tehokkuus	toteuma 2016	toteuma 2017	toteuma 2018	tavoite 2018	vertailu tavoite 2018– toteuma 2018
Elokuva kokoelma- ja arkistotyön menot € / arkistoitu elokuva	24,75	24,36	24,47	23,60	-0,87
Radio- ja tv-arkistoinnin menot € / arkistoitu teratavu	3 285,03	2 937,00	2 421,86	3 084	662,14
Kuvaohjelmia koskevan yleisö-palautteen käsittely € / palaute	47,11	27,77	32,05	45	12,95
Kuvaohjelmien luokittelu € / ohjelma (tilauksesta luokitellut)	170,68	104,82	145,13	108	-37,13
Luokittelijoiden valvonta € / ohjelma (uudelleen luokitellut)	193,09	245,30	272,00	150	-122,00

Tavoitteisiin ei päästy arkistoidun elokuvan kustannuksessa. Nousua edellisestä vuodesta oli 11 senttiä, joka johtunee palkkakustannusten noususta.

Radio- ja televisio arkistoinnin arkistoidussa teratavussa päästiin tavoitteeseen, vaikka talennetussa ohjelmavirrassa ei aivan päästy tavoitteeseen.

Tilauksesta luokiteltujen työaikojen prosentuaalinen osuus koko työajasta nousi hieman, joten kuvaohjelmien luokittelu/ohjelma nousi edellisestä vuodesta. Uudelleen luokittelun työaikojen prosenttiosuus koko työajasta taas laski hieman, mutta uudelleen luokiteltujen määrä väheni edellisestä vuodesta.

Toiminnan tuottavuus

Maksullista palvelutoimintaa säätelee maksuperustelaki (150/1992) ja Opetus- ja kulttuuriministeriön Kansallisen audiovisuaalisen instituutin ja kuvaohjelmalautakunnan suoritteiden maksullisuudesta antama asetus (748/2017). Valvontamaksuja säännellään kuvaohjelmalaissa (710/2011).

Liiketaloudelliset suoritteet

Esitystoiminta

Orionissa järjestettiin 868 esitystä, kaikkiaan 479 eri elokuvaohjelmaa (vuonna 2017: 878 esitystä, 525 eri elokuvaohjelmaa), joissa oli katsojia 44 046 yhteensä (2017: 47 441) eli keskimäärin 51 katsojaa / esitys (2017: 55). Katsojamäärä laski edellisestä vuodesta 3 395 katsojalla.

Koululaisnäytöksiä oli Orionissa 53 ja niissä yhteensä 9 762 katsojaa (vuonna 2017 oli 52 näytöstä ja 8 975 katsojaa). Orionissa oli myös vuonna 2018 ilmaisnäytöksiä sekä -tapahtumia, kuten luentosarjoja ja seminaareja.

Festivaalien kanssa järjestettiin myös yhteistyönäytöksiä, joissa katsojia 7 280 (2017: 8 488). KAVIn esitystoiminta siirtyy 1.1.2019 Keskustakirjasto Oodiin Kino Reginaan. Kino Reginalle suunniteltiin ja toteutettiin uudet kotisivut sekä ulkoasu syksyn aikana.

Aluesarjat

Aluesarjoissa oli 148 esitystä (2017: 140 esitystä). Katsojia aluesarjoissa oli yhteensä 6 284 (2017: 6 233 katsojaa) keskimäärin 42 katsojaa/esitys (2017: 45). Aluesarjojen koululaisnäytöksissä oli yhteensä 863 katsojaa (2017: 2 051) 10 eri näytöksessä (2017: 11). Koululaisnäytöksistä puuttuu 5 näytöksen katsojat Kuopiosta ja Hämeenlinnasta. Aluesarjoja oli 8 paikkakunnalla keväisin ja syksyisin. Rovaniemen sarjaa ei voitu järjestää esityspaikan puuttumisen vuoksi.

Arkistopalvelut

Arkistopalvelut jakautuvat ja verkottuvat yksiköiden välille. Maksutonta palvelua ovat vähäisiä kustannuksia aiheuttavat tallettajapalvelut sekä kansainväliseen kulttuurivaihtoon liittyvät palvelut.

Palvelutoiminta tapahtuu tekijänoikeus- ja arkistonhoitoseikkojen asettamissa rajoissa.

Kuvaohjelmien luokittelupalvelut

KAVI luokitteli vuoden aikana yhteensä 165 (2017:200) kuvaohjelmaa, joista maksullista luokittelupalvelua oli 22 (2017: 34). Luokittelutilauksien määrään KAVI ei myöskään voi itse vaikuttaa. Uudelleenluokitteluita tehtiin 104 (2017:113), joista valvontaluokitteluita oli 99 (2017:104). Valvontaluokitteluiden tavoite ylitettiin ja KAVIn esitystoiminnan luokittelujen määrä väheni edellisestä vuodesta. Käytössä on ollut vain kaksi henkilötyövuotta kuvaohjelmien luokittelu- ja valvontatehtäviin.

Luokittelijoiden tukisähköpostiin meku@kavi.fi tuli 132 (edellisenä vuonna 250) ohjaus- ja neuvontapyyntöä.

LIIKETALOUDELLISET SUORITTEET	2016 tilinpäätös	2017 tilinpäätös	2018 tilinpäätös
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan tuotot			
Maksullisen toiminnan myyntituotot	375 709	472 057	398 945
Maksullisen toiminnan muut tuotot	15 991	18 432	18 659
Tuotot yhteensä	391 699	490 489	417 605
KOKONAISKUSTANNUKSET			
Erilliskustannukset			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	16 201	16 113	16 665
Henkilöstökustannukset	255 417	263 283	215 337
Vuokrat	75 571	86 939	80 66
Palvelujen ostot	138 130	132 782	223 212
Muut erilliskustannukset	60 387	64 268	8 080
Erilliskustannukset yhteensä	545 706	563 385	544 061
Osuus yhteiskustannuksista			
Tukitoimintojen kustannukset	85 286	104 842	110 994
Poistot	2 198	122	127
Korot	3	0	0
Muut yhteiskustannukset	10 440	22 368	13 469
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	97 927	127 332	124 590
Kokonaiskustannukset yhteensä	643 634	690 717	668 650
KUSTANNUSVASTAAVUUS (tuotot – kustannukset)	-251 934	-200 228	-251 046
KUSTANNUSVASTAAVUUSPROSENTTI	60,86 %	71,01 %	62,45 %
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	170 000	72 642	126 456
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	-81 934	127 586	-124 590
KUSTANNUSVASTAAVUUSPROSENTTI HINTATUEN JÄLKEEN	82,70 %	79,36 %	77,02 %
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	170 000	170 000	190 000

Korkolaskennassa on käytetty käyttöomaisuuden alkuperäistä hankintahintaa ja korkokantana nimelliskorkoa.

Käytössä oleva hintatuki on käytetty Orioniin ja aluesarjoihin.

Julkisoikeudelliset suoritteet

Kuvaohjelmaluetteluun ilmoitettiin vuoden 2018 aikana 13 234 (2017:13 572) kuvaohjelmaa. Ilmoitettujen kuvaohjelmien määrä laski edelleen lievästi. KAVI ei voi vaikuttaa rekisteröintimääriin.

Luokittelijakoulutukseen osallistui 7 (2017:19) henkilöä ja kertauskoulutukseen osallistui 18 (2017:38) kuvaohjelmaluokittelijaa. Vuoden 2018 lopussa hyväksytyjä luokittelijoita oli yhteensä 167 (2017:248). KAVI ei voi vaikuttaa koulutukseen tulevien määrään.

Kuvaohjelmaluokittelijan luokittelupäätöksestä tehtiin yksi oikaisupyyntö KAVI:in. Kuvaohjelmalautakunnalle ei tehty vuonna 2018 yhtään valitusta.

KAVI myönsi 40:lle tapahtumajärjestäjälle vapautuksen kuvaohjelmien luokittelusta.

JULKISOIKEUDELLISET SUORITTEET	2016 tilinpäätös	2017 tilinpäätös	2018 tilinpäätös
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan myyntituotot	167 065	230 282	192 658
Tuotot yhteensä	167 065	230 282	192 658
KOKONAISKUSTANNUKSET			
Erilliskustannukset			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	274	559	300
Henkilöstökustannukset	96 534	119 470	94 930
Vuokrat	0	0	0
Palvelujen ostot	609	1 129	377
Muut erilliskustannukset *)	40 561	38 548	25 289
Erilliskustannukset yhteensä	137 979	159 705	120 895
Osuus yhteiskustannuksista			
Tukitoimintojen kustannukset	15 859	28 603	28 650
Poistot	5 960	5 957	6 108
Korot	42	0	0
Muut yhteiskustannukset	0	0	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	21 861	34 560	34 758
Kokonaiskustannukset yhteensä	159 840	194 265	155 653
KUSTANNUSVASTAAVUUS (tuotot – kustannukset)	7 225	36 017	37 005
KUSTANNUSVASTAAVUUSPROSENTTI	104,52 %	118,54 %	123,77 %
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	0	0	0
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	7 225	36 017	37 005
KUSTANNUSVASTAAVUUSPROSENTTI HINTATUEN JÄLKEEN	104,52 %	118,54 %	123,77 %
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	0	0	0

Vuoden 2016 luvuissa on luokittelupalvelu. Luokittelupalvelu muuttui vuonna 2017 maksulliseksi palvelutoiminnaksi. Korkolaskennassa on käytetty käyttöomaisuuden alkuperäistä hankintahintaa ja korkokantana nimelliskorkoa.

*) Muut erilliskustannukset sisältävät myös Mediakasvatus ja kuvaohjelmat -tulosyksikön yhteiskustannuksista lasketun osuuden.

Kuvaohjelmalain mukaiset valvontamaksut

Kuvaohjelmaluokittelijoiden luokitteluihin kohdistuneita valvontatapahtumia oli 99 kpl (2017:104 kpl). Kuvaohjelmien tarjontaan kohdistui 33 (2017:42) valvontatapahtumaa (televisio 18 kpl, julkinen esittäminen 9 kpl, tallennelevitys 2 kpl, tilausohjelmalvelut 2 kpl ja muut 2 kpl).

Kuvaohjelmien tarjoamisen valvontatiimi toimi vuonna 2018 aiempaa pienemmillä henkilöresursseilla virkavapauksien ja sairauslomien vuoksi, minkä vuoksi valvonnan määrällistä tavoitetta ei saavutettu.

Yleisö katsoo kuvaohjelmia entistä enemmän tilausvideopalveluista ja maksutelevisiosta, mikä näkyy kuvaohjelmien tarjoajarekisterissä. Kuvaohjelmia tarjottiin tallennemuodossa (dvd, blu-ray) entistä vähemmän. Vuonna 2018 tallenteiden tarjoamispaikkoja määrä väheni lähes 20 % vuoteen 2017 verrattuna.

VALVONTAMAKSUT	2016 tilinpäätös	2017 tilinpäätös	2018 tilinpäätös
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan tuotot			
Maksullisen toiminnan myyntituotot	181 621	168 828	147 800
Maksullisen toiminnan muut tuotot			
Tuotot yhteensä	181 621	168 828	147 800
KOKONAISKUSTANNUKSET			
Erilliskustannukset			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	7	13	14
Henkilöstökustannukset	91 705	80 379	77 291
Vuokrat	0	0	0
Palvelujen ostot	250	22	920
Muut erilliskustannukset *)	30 917	29 353	20 003
Erilliskustannukset yhteensä	122 879	109 768	98 227
Osuus yhteiskustannuksista			
Tukitoimintojen kustannukset	12 084	34 899	33 827
Poistot	4 541	4 538	4 783
Korot	32	0	0
Muut yhteiskustannukset	0	0	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	16 657	39 437	38 610
Kokonaiskustannukset yhteensä	139 536	149 205	136 837
KUSTANNUSVASTAAVUUS (tuotot – kustannukset)	42 084	19 623	10 963
KUSTANNUSVASTAAVUUSPROSENTTI	130,16 %	113,15 %	108,01 %
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	0	0	0
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	42 084	19 623	10 963
KUSTANNUSVASTAAVUUSPROSENTTI HINTATUEN JÄLKEEN	130,16 %	113,15 %	108,01 %
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	0	0	0

Korkolaskennassa on käytetty käyttöomaisuuden alkuperäistä hankintahintaa ja korkokantana nimelliskorkoa.

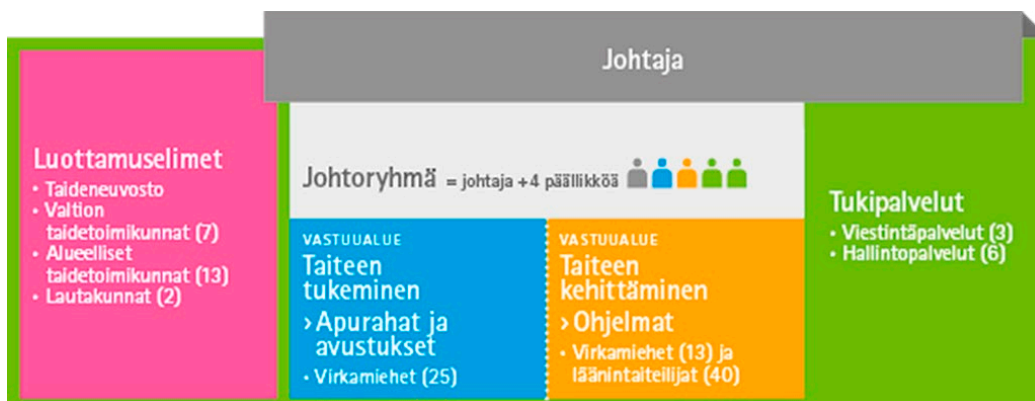
*) Muut erilliskustannukset sisältää myös Mediakasvatus ja kuvaohjelmat -tulosyksikön yhteiskustannuksista lasketun osuuden.

5.2.4 Taiteen edistämiskeskus

1 Johdon katsaus

Vuonna 2018 Taiteen edistämiskeskuksen toiminta oli muutoksessa syksyllä 2017 tehdyn organisaatio- ja henkilöstösuunnitelman muutoksen ja johtajavaihdoksen takia. Kesäkuussa 2018 johtajana aloitti Paula Tuovinen.

Organisaatiomuutoksessa selkeytettiin henkilöstön sijoittuminen työtehtävien mukaan kahteen ydintoiminnan vastuualueeseen, joita ovat taiteen tukemisen vastuualue ja kehittämisen vastuualue. Taiteen tukemisen vastuualueen päätehtävänä on jakaa valtionavustuksia taiteen ja kulttuurin kentälle. Kehittämisen vastuualueen päätehtävänä on luoda edellytyksiä taidealojen toimijoille sekä kehittää taide- ja kulttuurialan palveluita valtakunnallisesti. Ydintoimintaa mahdollistavat hallinnon ja viestinnän tukipalvelut. Vastuualueiden päälliköt toimivat Taiken johtoryhmänä.

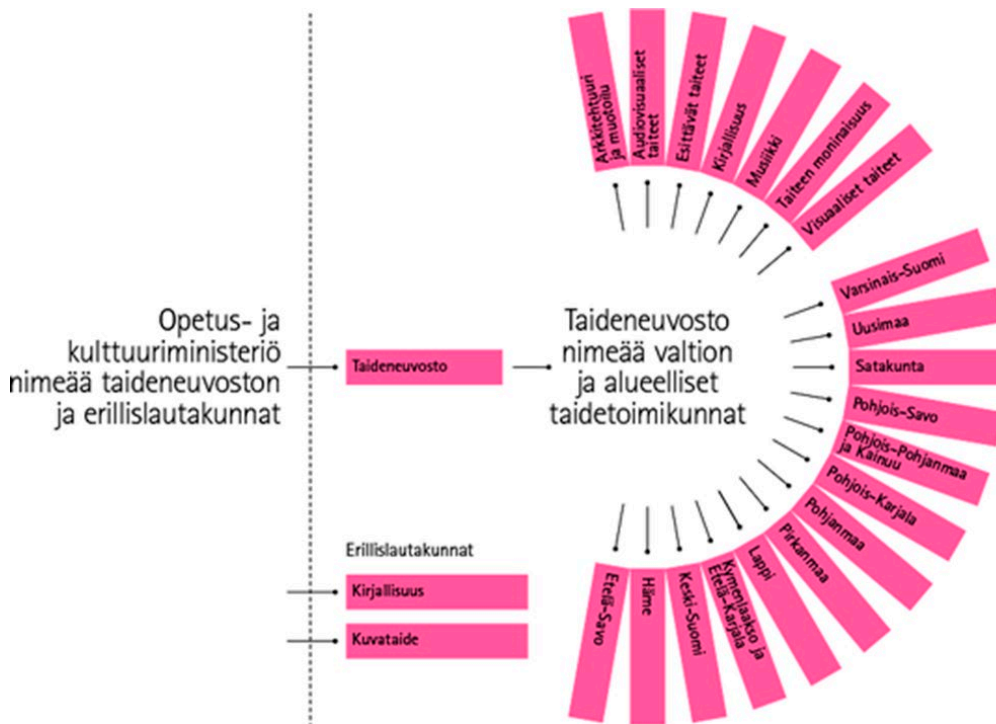
Olenainen muutos vuonna 2017 uudistetussa organisaatiossa oli vastuualueiden virkamiesten työnkuvien eriyttäminen toisistaan. Tämä tarkoitti sitä, että kehittämisen vastuualueen virkamiehet toimivat vain kehittämistehtävissä ja läänintaiteilijoiden esimiehinä, pääasiassa alueilla, ja vastaavasti taiteen tukemisen vastuualueen virkamiehet vastaavat vain valtionavustustoiminnasta. Työnkuvien muutos aiheutti jonkin verran eriytymistä ja kipuilua yhteisössä, minkä takia työnkuvien ja organisaation kehittämistä jatketaan edelleen vuonna 2019. Läänintaiteilijoiden työnkuvien kehittämistä alettiin myös pohtia yhteisesti vuonna 2018.

Opetus- ja kulttuuriministeriö päätti Taiken toimipisteistä ja niiden sijoittumisesta vuonna 2012. Vuonna 2018 Taikella oli 11 toimipistettä, joissa pienimmillään työskenteli yksi tai kaksi virkamiestä. Suurin toimipiste on Helsingissä, jossa toimii noin puolet virkamiehistä (n. 40/90). Etätöiden ja matkustamisen on havaittu kasvaneen sekä työnkuvien muutoksen että digitalisaation myötä. Toimipisteitä ei tarvita enää apurahojen vastaanottoon tai

käsittelyyn. Läänintaiteilijoiden työ on pääosin liikkuvaa, samoin kehittämishojelmien erityisasiantuntijoiden työ. Alueellisten toimipisteiden verkkoa ja sen tarkoituksenmukaisuutta ja tulevaisuutta alettiin tarkastella Taiken yhteisessä strategiaseminaarissa marraskuussa 2018. Digitalisaation takia nykyinen toimipisteverkko on suurelta osin menettänyt aiemman merkityksensä ja muu kehittämistyö alueilla on liikkuvaa. Esimiestyö on myös suurelta osin etäesimieheyttä. Johtoryhmässä on alustavasti havaittu, että nykyistä toimipisteverkkoa olisi kehitettävä tukemaan tarkoituksenmukaisemmin alueiden toimijoita sekä mietittävä tarkemmin, millaisia palveluja Taike tarjoaa valtakunnallisesti.

Taiken luottamuselimet

Taikessa toimii kaikkiaan 22 luottamuselintä taiteen tukemisen vastuualueella arvioitsijoina ja päätöksentekijöinä yksilöapurahojen myönnössä ja asiantuntijoina yhteisöavustuksissa.

Toimikuntien jäsenistä 70% on taiteilijoita. Taidetoimikunnat ja lautakunnat kokoontuivat n. 120 kertaa. OKM:n ja Taiken asiantuntijaneuvosto eli taideneuvosto kokoontui 8 kertaa. Vuonna 2018 taideneuvosto nimensi valtion taidetoimikunnat ja toimikuntien jäsenet kaksivuotiselle kaudelle (2019–2020). Taike pyysi ehdotuksia toimikuntien jäsenistä noin 750:lta taholta. Toimikuntien jäsenistön valikoimiseen menee arvioilta puoli vuotta usean virkamiehen työtä.

Toimikuntalaitoksen keskeisin tehtävä on päättää apurahoista ja palkinnoista yksityishenkilöille ja niistä muodostuville työryhmille. Toimikunnat antavat tarvittaessa myös lausuntoja yhteisöavustuksista. Toimikuntatyö työllistää noin 200 asiantuntijaa. Kokouksista ja kokouksiin valmistautumisesta maksetaan palkkio. Arviointityö on pitkälti ilmaistyötä. 2018 toimikuntakyselyn perusteella arviointityön kokonaisuus vastaa suunnilleen (20 min X 250 hakemusta X 200 jäsentä) 10–15 henkilötyövuoden panostusta (katso taulukko). Toimikuntien jäsenet pitävät tätä epäkohtana. Tästä syystä Taikessa lähdettiin etsimään mahdollisuutta palkkion maksuun arviointityöstä, joka on erillinen, vaativa työ. Tulevaisuudessa arviointityö on mahdollisesti professio ja siten palkallista, mutta toimikuntalaitoksen nykykäytäntöjä voidaan uudistaa nopeastikin.

Toimikuntien jäsenille tehdyn kyselyn perustella lukemiseen kaudella 2017–2018 käytetty aika

Kuinka paljon arvioit käyttäväsi aikaa hakemusten lukemiseen (per hakemus)?	Kaikki (N=103)
Muutama minuutti per hakemus	15 %
10–30 minuuttia per hakemus	77 %
Yli 30 minuuttia per hakemus	5 %
En pysty arvioimaan	4 %
	100 %

Arvioi kuinka monta hakemusta käyt läpi kalenterivuoden aikana	Kaikki (N=103)
Alle 100	17 %
100–250	31 %
250–500	21 %
Yli 500	22 %
En pysty arvioimaan	8 %
	100 %

2 Tuloksellisuus

Taiken perustehtävänä on edistää taidetta ja taiteilijoiden toimintaedellytyksiä sekä työllisyyttä, sekä osin myös kulttuuria. Vuonna 2018 Taiken johtaja ja taiteen tukemisen päällikkö osallistuivat OKM:n taide- ja taiteilijapoliittisen työryhmän työhön. Työryhmän raportti julkistettiin marraskuussa 2018. Työryhmän luomat suuntaviivat ovat antaneet perustaa Taiken ja OKM:n väliselle keskustelulle, Taideneuvoston ja Taiken taidepoliittiselle vaikuttamiselle sekä nostaneet keskusteluun taiteilijan toimeentuloon ja sosiaaliturvaan liittyviä kysymyksiä mukaan lukien taiteilijapalkkakokeilu. Taike on myös antanut asiantuntijalausuntoja eduskunnan valiokunnille. Vuoden aikana Taiken virkamiehet ovat käyneet vuoropuhelua monin eri tavoin taidekentän ja muun yhteiskunnan toimijoiden kanssa. Kehittämistoiminnalla on edistetty Sipilän hallituksen kärkihankkeiden toteutumista valtakunnallisesti.

Tuloksellisuus tulostavoitteiden perusteella

Taike on saavuttanut OKM:n kanssa solmitun tulossopimuksen 2017–2019 mukaiset tuloksellisuustavoitteet ja mittarit pääosin hyvin.

Taike edistää taiteilijoiden toimeentuloa ja työllisyyttä jakamalla henkilökohtaisia apurahoja ja pienryhmien kohdeapurahoja sekä jakamalla erilaisille yhteisöille toiminta- ja erityisavustuksia, jotka puolestaan työllistävät taiteilijoita. Tämän tavoitteen saavuttaminen on kiinni Taikelle osoitettujen siirtomenojen määrästä.

Vuonna 2018 Taike on myöntänyt apurahoja ja avustuksia seuraavasti:

Taiken hakemukset ja myönnöt 2016–2018*

Tukimuoto	Hakemuksia 2016	Hakemuksia 2017	Hakemuksia 2018	Myönnöt 2016	Myönnöt 2017	Myönnöt 2018
Työskentelyapurahat**	6 237	5 761	5 886	1 121	1 067	294
Kohdeapurahat yksityisille ja työryhmille	5 350	5 990	5 681	1 728	1 487	1 401
Ylimääräiset taiteilijaeläkkeet	504	518	527	59	61	58
Valtionavustukset yhteisöille	2 022	1 948	1 549	746	754	773
Kaikki tukimuodot yht.	14 113	14 217	13 643	3 654	3 369	2 526
Hakijoita/saajia yht.	7 637	7 619	7 800 (arvio)	2 950	2 868	2 800 (arvio)
Taiken tukimuodot yhteensä	20	24	23			

* sisältää kaikki Taiken tukimuodot (ml. alueelliset). Vuoden 2018 tieto alustava.

** Valtion taiteilija-apurahat, kirjastoapurahat, näyttöapurahat, alueelliset työskentelyapurahat

Lähde: <http://www.taike.fi/fi/apurahatilastot>

Yleisesti ottaen Taiken valtionavustustoiminnan haasteena on se, että hakemuksia on lähes 14 000 mutta hakijoita arviolta noin 7 500. Tämä tarkoittaa, että yksi hakija tekee keskimäärin 2 hakemusta vuodessa. Jokainen hakemus tuottaa työtä sekä hakijalle että Taikevirastolle, jossa jokainen hakemus kulkee tietyn käsittely- ja päätösprosessin.

Taiken yhtenä tulostavoitteena on parantaa alle 35-vuotiaiden työllisyyttä. Vuonna 2017 alle 35-vuotiaiden osuus Taiken apurahahakemuksista oli 22 %, alle 35-vuotiaiden osuus saajista oli 19 %. Toisin sanoen Taike on jakanut alle 35-vuotiaille taiteilijoille jotakuinkin saman verran apurahoja kuin on ollut hakemuksiakin. Vuoden 2018 luvut ovat arviolta samankaltaiset.

Jatkossa voimme parantaa paitsi nuorten niin kaikkien taiteilijoiden työllisyyttä valtakunnallisesti siten, että Taikella olisi jaettavana taidealavapaata rahaa yhteisöavustuksiin merkittävästi aiempaa enemmän nykyisen n. 13,6 miljoonan euron sijaan. Positiivinen signaali

olikin uusi 3 miljoonan euron lisäys yhteisöjen toiminta-avustuksiin vuosista 2019–2020 alkaen. Tehokkain tapa työllistää paitsi nuoria taiteilijoita, niin koko kenttää on rahoittaa erilaisia yhteisöjä/alustoja, jotka tuntevat paikallistason tekijät ja voivat antaa matalan kynnyksen mahdollisuuksia sekä infraan että palkkatyöhön.

Taikessa aloitti vuoden 2018 lopussa taiteilijapalkkatyöryhmä, jonka tehtävänä on tehdä pohjatyötä OKM:n kanssa mahdollisesti toteutettavaa taiteilijapalkkakokeilua varten. Taiteilijapalkkakokeilun visiona olisi tutkia, miten valtion taiteilija-apurahat voisi muuntaa palkkatyön muotoon. Työryhmän tehtävänä on tutustu muissa maissa oleviin taiteilijapalkkamalleihin.

Taike laajentaa ja vakiinnuttaa prosenttiperiaatteen jalkauttamista

Taike suunnittelee rakentamisen prosesseihin liittyvän prosenttiperiaatteen edistämistä osana Taiken perustoimintaa. Vuonna 2018 sovittiin OKM:n kanssa, että prosenttiperiaatteen edistämisen kärkihankkeen jatkona Taikkeen luodaan Julkisen taiteen asiantuntijapalvelut. Toiminta käynnistyy jo loppukeväästä 2019.

Taike edistää taide- ja kulttuuripolitiikan tavoitteiden toteutumista alueilla

Taiken kehittämissuunnitelmissa on edistetty hallitusohjelman kärkihankkeiden toteuttamista alueilla. Mm. prosenttiperiaatetta ja taiteen hyvinvointivaikutuksia on edistetty vaikuttamalla maakuntaudistukseen, maakuntastrategioihin sekä tuottamalla hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen alueellinen kierros sote-sektorin ja OKM kanssa vuosina 2017–2018. Taike on osallistunut kuntien kulttuuritoimintalain valmisteluun järjestämällä aluetapahtumia ja alueen toimijoiden kuulemisia yhteistyössä OKM:n kanssa. Lastenkulttuuria on edistetty lisäämällä kunnissa tietoisuutta kuntien kulttuurikasvatussuunnitelmien laatimiseksi. Taike on järjesti myös aluekumppanuuspäivän, jossa esiteltiin Taiken tekemiä alueellisia profiileja.

Taike lisää lasten ja nuorten osallistumista kulttuuriin

Taike on järjestänyt ”Kasvua kulttuurista”-tilaisuuksia alueilla, joissa ei ole Lastenkulttuurikeskuksia. Lasten ja nuorten kulttuurille jaettiin OKM:ssä korvamerkittynä 600 000 euroa. Lisäksi läänintaiteilijoiden työtä kohdentuu lasten- ja nuorten kulttuuriin.

Taiken tulisi jatkossa panostaa lapsille - ja nuorille suunnatun taiteen/ kulttuurin ammattilaisten mahdollisuuksiin tehdä taidetta ja viedä sitä lasten ja nuorten ulottuville. Suomessa on erittäin merkittävä taiteen perusopetuspanostus, jonka avulla lasten ja nuorten on mahdollisuus itse osallistua taiteen ja kulttuurin harrastamiseen ja tavoitteelliseen toimintaan.

Taike lisää taiteen ja kulttuurin moninaisuuden painoarvoa

Taike on jakanut OKM:stä saamansa määrärahan maahanmuuttajataustaisille ja kansallisiin vähemmistöihin kuuluville taiteilijoille ja yhteisöille:

Apurahat monikulttuurisuutta edistäviin taidehankkeisiin 2016–2018

	Toteuma 2016	Toteuma 2017	Toteuma 2018
Määräraha euroa	105 000	124 000	130 000
Hakijat	206	194	194
Saajia	40	48	36
Saajat hakijoista (%)	19 %	25 %	19 %

Avustukset monikulttuurisuuden edistämiseen ja rasismien vastaiseen toimintaan 2016–2018

	Toteuma 2016	Toteuma 2017	Toteuma 2018
Määräraha euroa	660 000	641 000	635 000
Hakijat	199	153	119
Saajia	89	89	84
Saajat hakijoista (%)	45 %	58 %	71 %

Kulttuurisen moninaisuuden ja liikkuvuuden kehittämisohjelmassa on edistetty vuorovai-
kutusta kantaväestön ja maahanmuuttajien välillä. Taike on osallistunut esimerkiksi poh-
joismaiseen yhteistyöhankkeeseen "Inkluderende kulturliv i Norden", jonka tarkoituksena
on edistää monikulttuurisuutta, kotouttamista ja kulttuurien moninaisuutta jakamalla hy-
viä käytänteitä pohjoismaiden välillä.

Yhteistyötä on tehty myös suomalaisten vähemmistöryhmien kanssa. Esimerkiksi Urbán-
beaivvit keräsi toukokuussa yhteen neljän valtion saamelaiset keskustelemaan saamelais-
taiteesta, käsityöperinteestä ja kulttuurista. Taike oli myös mukana laatimassa historian
toista Romaanipoliittista ohjelmaa 2018–2022 sekä hankkeessa, joka nosti yleiseen keskus-
teluun romanien syrjinnän työelämässä Työnimi- kampanjallaan.

Taikessa työskentelee myös läänintaiteilija, jonka erityinen tehtävä on kulttuurisen moni-
naisuuden positiivinen esilletuominen taiteen ja kulttuurin keinoin sekä ulkomaalaistaus-
taisten taiteilijoiden työllistymistilaisuuksien lisääminen. Rovaniemellä järjestettiin kesällä
2018 kansainvälisen Res Artis residenssiverkoston konferenssi.

3 Toiminnallinen tehokkuus

Taike parantaa ja uudistaa viraston valtionavustuskäytäntöjä

Toimikuntajärjestelmä ja siihen liittyvät prosessit kokonaisuutena on tarkoitus arvioida ja uudistaa säädöksineen lähivuosina. Uudistamiseen liittyvä kehittämistyö aloitettiin vuonna 2018. Valtionavustuskäytäntöjen ja toimikuntalaitoksen uudistaminen aloitetaan kansainvälisellä vertailuarvioinnilla vuonna 2019.

Taiken valtionavustusprosesseja on kehitetty vuosittain. Vuonna 2018 aloitettiin mm. pisteytystyökalun käyttö arviointitoiminnassa. Hakumuotoihin liittyviä kriteereitä lähdetään kehittämään vuonna 2019. Toimikuntien jäsenten antama palaute vuodelta 2018 kuvaa, että toimikuntien jäsenten ja Taiken virkamiesten välit ovat merkittävästi parantuneet viime vuosina ja kokoustamiseen liittyvään virkamiesvalmisteluun ollaan hyvin tyytyväisiä.

Taiken valtionavustuskäytäntöjä on kuitenkin hyvä kehittää kokonaisuutena. Taiken tulisi voida jatkossa myöntää valtionavustukset nykyistä taidekenttää paremmin palvelevalla tavalla. Taiken yhtenä tavoitteena on hakumuotojen vähentäminen, mikä tehostaisi viraston työtä päällekkäisten hakukierrosten ja arviointien vähetessä. Tuottavuus paranisi, jos Taike myöntäisi suurempia valtionavustuksia. Päätöksentekoprosesseja tulee jatkossa nopeuttaa.

Digitalisoitu valtionavustusprosessi on mahdollistanut toimipisteriippumattoman ja maantieteellisesti yhdenvertaisen asiakaspalvelun. Sähköisesti Taikeen tulleiden hakemusten määrä on 93 % kaikista hakemuksista. Taikessa on otettu käyttöön taidetoimikuntien jäsenille rakennettu sähköinen valtionavustushakemusten lukuohjelma, jolloin jäsenet voivat lukea vaivattomasti hakemuksia kotikoneeltaan. Tämä on tehostanut merkittävästi päätöksentekoprosessia, eli säästää virkamiesten ja luottamuselinten aikaa ja tuo laatua prosessiin.

Taike toimii annetun palvelulupauksen mukaisesti

Taike toimii annetun palvelulupauksen mukaisesti siten, että asiakas saa valtionavustuspäätökset vähintään 15 vko:ssa ja eläkkeissä 22 vko:ssa. Tämä lupaus vastaa VM:n tarkoittamaa palvelulupausta, joka on asiakkaalle annettava lupaus hyvin toimivasta palvelusta odotettavissa olevine käsittelyaikoineen. Palvelulupaus uudistetaan ja päätöksenteon prosessit tehdään hakijalle läpinäkyväksi.

Taike kehittää digitaalista asiakaslähtöistä palvelukokonaisuutta vuorovaikutuksessa asiakkaiden ja sidosryhmien kanssa

Taike on vuoden aikana edelleen kehittänyt digitaalisia toimipisteriippumattomia palvelujaan asiakaslähtöisesti. Asiakaspalvelun tehostamiseksi ja saavutettavuuden parantamiseksi Taikessa aloitettiin chat-palvelun pilotointi vuonna 2018. Palvelu on saanut hyvää

palautetta ja se on ollut aktiivisessa käytössä erityisesti apurahahakujen aikaan. Sivustolle myönnettiin Saavutettavuus huomioitu -leima maaliskuussa 2018. Myös tietosuoja-asetuksen vaatimat tietosuojaselosteet löytyvät sivustolta.

Sosiaalisen median kanavien merkitys asiakaspalvelun ja viestinnän kanavina on jatkuvasti kasvanut. Taike on panostanut sosiaalisen median kanavien dialogisuuteen ja sisältöjen strategiseen kehittämiseen aiempaa enemmän varsinkin loppuvuodesta 2018.

4 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Taikessa parannetaan työtyytyväisyyttä ja kehitetään osaamista

Taikessa on aloitettu pitkän tähtäimen henkilöstösuunnittelu vuonna 2018. Sen tavoitteena on suunnata työ ja työnkuvat pitkällä tähtäimellä strategisesti ja tasapuolisesti siten, että koko Taiken henkilöstö työskentelee samaan suuntaan johtoryhmässä sovitun mukaisesti. Taiken henkilöstö on osallistunut koulutukseen aiempaa enemmän vuonna 2018. Vuonna 2017 koulutuspäiviä oli 17 ja vuonna 2018 jo 35.

Taiken VM-Baron tulokset ovat olleet kolmen vuoden ajan hyvät ja tasaiset. Työtyytyväisyyden lisääntymiseen ovat työtyytyväisyyskyselyn mukaan vaikuttaneet etenkin mahdollisuus tehdä ja kokeilla asioita uudella tavalla, johdon toimiminen esimerkkinä sekä mahdollisuus hyödyntää uusia työ- ja toimintatapoja työssä.

Taiken työtyytyväisyyteen liittyvät indeksit

Henkisten voimavarojen hallinta	2016	2017	2018
Työtyytyväisyysindeksi	3,48	3,52	3,55
Johtajuusindeksi	3,23	3,25	3,27
Innovointikyvykkyyssindeksi	3,71	3,65	3,75
Työyhteisöindeksi	3,84	3,82	3,82

Vain 3 % vastaajista oli kokenut häirintää (työpaikkakiusaamista) viimeisen vuoden aikana. Kukaan ei kuitenkaan vastannut ottaneensa häirintää puheeksi kenenkään kanssa. Seksuaalista häirintää ei oltu havaittu eikä itse koettu. Johtoryhmä päättää VM-Baron tulosten mukaisista toimenpiteistä yhteistyötoimikunnan ehdotukset kuultuaan.

Taiken tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma tehtiin ja hyväksyttiin vuonna 2018, samoin työsuojelun toimintaohjelma valmisteltiin.

Taikessa parannetaan johtamista

Taikessa on aloitettu johtamisen kehittäminen johtoryhmästä vuonna 2018. Johtoryhmätyötä lähdettiin kehittämään suunnitelmallisesti siten, että toiminnalle luotiin pitkän tähtäimen strategisia tavoitteita, toimintasuunnitelma vuodelle 2019 sekä kustannustietoisuutta parantava Taike-viraston budjetti 2019. Toiminnanohjaukseen kehitettiin vuosikellopohja, mikä helpottaa johtamisen vuosikierron hahmottamista ja työn suunnitelmallisuutta. Johtoryhmä tekee itsearviointin keväällä 2019.

Jatkossa pyritään siihen, että johtaja, päälliköt ja esimiehet antavat työlle suuntaa, että työ on pitkäjänteistä ja että muutoksia viedään rohkeasti eteenpäin yhdessä. Johtoryhmän työstä pyritään viestimään säännöllisesti sekä suullisesti Taike-virastokokouksissa että kirjallisesti, mm. viestimällä ajat ja tilanteet, jolloin henkilöstö osallistuu strategiseen kehittämistyöhön sekä julkaisemalla johtoryhmän muistiot intrassa. Esimiesten kokouksia ja tukea lisätään.

5.2.5 Varastokirjasto

Toiminnan taloudellisuus

Aineiston vastaanotto, käsittely ja säilyttäminen

Vuonna 2018 aineiston vastaanottoon, käsittelyyn ja säilyttämiseen liittyvät kustannukset olivat 1 209 296 euroa. Aineiston vastaanoton, käsittelyn ja säilyttämisen suurimmat kustannuslajit ovat näille toiminnoille jyvitetty henkilöstö-, vuokra- ja palvelujen ostokustannukset.

Aineiston käsittelyn määrät ja yksikkökustannukset euroa/hyllymetri 2016–2018

	Toteuma 2016	Toteuma 2017	Toteuma 2018
Käsitelty	4 054	3 488	3 077
Kustannukset	1 302 610	1 194 356	1 209 296
Euroa / hm	321	342	393

Aineiston käsittelyn yksikkökustannukset nousivat edellisvuosiin verrattuna. Vuonna 2017 kirjasto otti aineistoja vastaan edellisvuosia vähemmän ja käsittelyyn liittyvä työ tehtiin vakituisen henkilöstön voimin. Vuoden 2018 aineiston käsittelyn kustannukset olivat edellisvuosia korkeammat. Vastaanotetun aineiston määrän vähentyminen vaikuttaa siihen, että eurokustannus/hyllymetri on edellisvuotta korkeampi.

Aineiston käyttö

Vuonna 2018 aineiston käyttöön liittyvät kustannukset olivat 414 316 euroa. Aineiston käytön suurimmat kustannuslajit ovat tälle toiminnolle jyvitetty henkilöstö-, vuokra- ja palvelujen ostokustannukset.

Aineiston käytön yksikkökustannukset euroa/tapahtuma 2016–2018

	Toteuma 2016	Toteuma 2017	Toteuma 2018
Tapahtumia	102 191	107 989	97 386
Kustannukset	446 393	466 939	414 316
Euroa / tilaus	4,37	4,32	4,25

Aineiston käytön yksikkökustannus laski hieman edellisiin vuosiin verrattuna. Vuosittaisen tilaustapahtumien määrä laski edellisvuosista. Yksi syy voi olla kirjastojen e-aineistojen käytön kasvu, joka osaltaan vaikuttaa painetun lähdemateriaalin käytön vähentymiseen.

Toiminnan tuottavuus

Aineiston vastaanotto, käsittely ja säilyttäminen

Aineistoa käsiteltiin 3 077 hyllymetriä. Vastaanottoon ja käsittelyyn osallistui 11,96 henkilövuotta. Aineistoa käsiteltiin 257 hm/htv. Alla vuosien 2016–2018 vertailutiedot:

	Toteuma 2016	Toteuma 2017	Toteuma 2018
Käsitelty (hm)	4 054	3 488	3 077
HTV	13,16	12,55	11,96
Käsitelty aineisto (hm/htv)	308	278	257

Tuottavuus laski hieman edellisvuodesta. Vuonna 2016 palattiin edeltäneiden aineiston käsittelyn ruuhkavuosien jälkeen tavanomaiseen käsittelymäärään. Vuonna 2017 käsitellyn aineiston määrä kääntyi laskuun ja sama suuntaus jatkui vuonna 2018. Aineiston vastaanotto ja käyttöön asettaminen tehtiin ilman viivästyksiä ja vakiintuneen kokoelmapolitiikan mukaisesti.

Aineiston vastaanoton ja käsittelyn määrän vähentymiseen on tunnistettu seuraavia syitä: kirjastot ovat edeltävinä vuosina (< 2016) tehneet määrällisesti suuret poistot kokoelmistaan. Poistettuja aineistoja on jo entuudestaan löytynyt Varastokirjaston kokoelmasta, joten tällöin niitä ei ole enää lähetetty Varastokirjastoon. Lisäksi etenkin tiedekirjastot hankkivat suuren osan aineistoistaan e-aineistoina, joten painetun aineiston määrä on vähentynyt merkittävästi.

Tuottavuutta voidaan kuvata myös suhteuttamalla luetteloitujen tietueiden määrä henkilötyövuosiin:

	Toteuma 2016	Toteuma 2017	Toteuma 2018
Luetteloituja tietueita	73 078	64 559	61 604
HTV	13,16	12,55	11,96
Luetteloitu aineisto (tietuetta/htv)	5 553	5 144	5 151

Tuottavuus säilyi edellisen vuoden tasolla. Aineiston vastaanoton ja käsittelyn määrän vähentymiseen on reagoitu proaktiivisesti henkilökunnan tehtäväkuvien päivittämisellä ja joustavuudella: kun kirjastot lähettivät aineistoa Varastokirjastoon edellisvuosia vähemmän, osoitettiin vastaavasti vähemmän henkilöstöresursseja luettelointiin. Näin on voitu vaikuttaa siihen, että luetteloitujen tietueiden määrä henkilötyövuotta kohti nousi edellisistä vuosista ja on korkealla tasolla. Vaikka kyseiseen työvaiheeseen osoitettiin aiempaa vähemmän henkilöstöresursseja, käsittelyä odottava aineisto on voitu käsitellä palvelulupauksen mukaisesti kuuden (6) kuukauden sisällä sen vastaanottamisesta. Kirjaston työprosesseja ja -tapoja on edelleen tehostettu, lisäksi kirjastojen välinen yhteistyö on ollut tuloksellista.

Aineiston käyttö

Tilaustapahtumia oli 97 386, mikä oli kahta edeltävää vuotta alhaisempi. Henkilötyövuosia käytettiin 5,43. Tilauksia oli henkilötyövuotta kohden 17 935. Alla vuosien 2016–2018 vertailutiedot:

	Toteuma 2016	Toteuma 2017	Toteuma 2018
Tilauksia	102 191	107 989	97 386
HTV	5,47	5,34	5,43
Tilauksia / htv	18 682	20 223	17 935

Tuottavuus laski hieman aineiston käytön osalta. Töiden uudelleenorganisointi helpotti ruuhkahuippujen sekä satunnaisen henkilöstövajeen tasoittamisessa. Varastokirjaston henkilötyövuosien määrä vuonna 2018 oli 17,39. Henkilöstön tehtäviä on monipuolistettu. Aineiston käyttöön liittyvissä tehtävissä, pääasiassa kaukopalvelussa, työskenteli vakituisen henkilökunnan lisäksi myös palkkatuettuja, tuetun työllistämisen harjoittelijoita sekä työkokeilijoita.

6 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Ministeriön sisäistä toimintaa ja organisaatiota koskevat linjaukset

Linjaukset 2018	Toteuma ja sen analyysi
<p>Vahvistetaan ministeriön roolia tulevaisuus- ja sivistysministeriönä. Varmistetaan ministeriön kokonaisnäkemysten muodostuminen ja strategisten tavoitteiden saavuttaminen. Edistetään ministeriössä yhteisöllistä toimintakulttuuria sekä lisätään yhteistyötä ja yhtenäisiä toimintatapoja. Edistetään ydintoiminnoissa yhteistä valmistelua ja resurssien joustavaa käyttöä. Parannetaan johtamiskulttuuria.</p> <p>Laaditaan opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan tulevaisuuskausi yhteistyössä osastojen, toimintayksiköiden ja sidosryhmien kanssa.</p> <p>Valmistaudutaan Suomen EU-puheenjohtajuuskauteen 2019.</p> <p>Selkeytetään työnjakoa ministeriön ja hallinnonalan virastojen välillä. Vahvistetaan yhteistyötä ja verkostomaista toimintaa ohjattavien tahojen ja keskeisten sidosryhmien kanssa.</p> <p>Panostetaan ydintoimintaan. Ennakoidaan ja priorisoidaan valmisteltavia asioita työkuorimituksen välttämiseksi ja toiminnan suunnittelun parantamiseksi. Varmistetaan riittävät henkilöresurssit ydintehtävien hoitamiseen.</p> <p>Yhteistyöryhmien laatimien toimintasuunnitelmien pohjalta sovitaan vuoden 2017 loppuun mennessä keskeisistä toimenpiteistä kansliapäällikön johtoryhmässä. Varmistetaan yhteistyöryhmien ja osastojen sekä toimintayksiköiden välinen yhteistyö ja tiedonkulku.</p> <p>Kehitetään ministeriön laadunhallintaa ottamalla käyttöön soveltuvin osin CAF-arviointimalli. Arvioinnin valmistelu aloitetaan keväällä 2018 ja varsinainen arviointi käynnistyy syksyllä 2018.</p> <p>Vahvistetaan toiminnan tietopohjaista kehittämistä.</p> <p>Vahvistetaan avoimuutta, luottamusta ja yhteisöllistä toimintaa sekä yksikkörajat ylittävää yhteistyötä ministeriön sisällä. Otetaan käyttöön yhtenäisiä toimintatapoja ja moderneja työn tekemisen välineitä digitaalisen valtioneuvoston tavoitteiden mukaisesti.</p> <p>Vahvistetaan henkilöstön osaamista. Painopisteenä on ministeriön asiantuntijoiden lainvalmisteluosaamisen vahvistaminen. Osallistutaan henkilökiertoon.</p> <p>Uudistetaan johtamiskulttuuria ministeriön kokonaisnäkemystä ja yhteistä valmistelua tukeväksi.</p> <p>Sopeutetaan ministeriön toiminta julkisen talouden pienentyviin resursseihin. Ministeriö jatkaa sopeuttamisohjelman toimeenpanoa. Ministeriön toimintakyky, osaaminen ja asiantuntijuus turvataan kaikissa olosuhteissa.</p>	<p>Ministeriön tulevaisuuskausi Maailman osaavimmaksi kansaksi valmistui kesäkuussa 2018.</p> <p>Ministeriössä kehitettiin laadunhallintaa CAF-mallia soveltaen. Vuonna 2018 toteutettiin ensimmäinen itsearviointi, jonka pohjalta tehtiin toimenpide-suositukset vuodelle 2019 ja päätettiin ottaa CAF-malli käyttöön. Itsearviointi toteutetaan jatkossa joka toinen vuosi.</p> <p>Yhteistyöryhmät jatkoivat toimintaansa toimintasuunnitelmiansa pohjalta. Sovittiin, että toiminnasta raportoidaan vuoden 2019 alussa. Yhteistyöryhmien toiminnasta viestittiin Sisäpihalla ja valmisteluaineistot ovat kaikkien nähtävillä.</p> <p>Ministeriön OKM2030-strategian valmistelu käynnistyi. Ministeriössä järjestettiin syksyn 2018 aikana kolme valmistelutyöpajaa ja asiaa käsiteltiin henkilöstötilaisuuksissa sekä hallinnonalan johdon tapaamisissa. Strategian on tarkoitus valmistua helmikuussa 2019.</p>
<p>Osastojen, toimintayksiköiden ja yhteistyöryhmien toiminta tukee edellä mainittujen tavoitteiden saavuttamista.</p>	<p>Tulosohjauksen ja rahoituksen yhteistyöryhmät laativat rahoituksen ja ohjauksen vuosikellon ja prosessikuvaukset. Tulosohjauksen yhteistyöryhmä laati yhtenäiset mallin tilinpäätöskannanotolle.</p>

7 Tilinpäätösanalyysi

Opetus- ja kulttuuriministeriö kirjanpitoyksikkönä

7.1 Rahoituksen rakenne

Tuotot

Määrärahojen käyttöön asettamiset

Valtioneuvoston kanslia asetti opetus- ja kulttuuriministeriön käyttöön 85 000 euroa momentilta 23.01.03 (Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkaukset) vuodelta 2017 siirtyneestä määrärahasta ja momentilta 23.01.24 (Palkkaus- ja muut kulutusmenot; Suomen EU-puheenjohtajuus) 70 000 euroa.

Ulkoministeriö osoitti opetus- ja kulttuuriministeriön käyttöön 29 900 euroa momentilta 24.90.68 (Itämeren ja Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö) vuodelta 2016 siirtyneestä määrärahasta.

Valtiovarainministeriön momentilta 28.60.12 (Osaamisen kehittäminen) osoitettiin Kansallisen audiovisuaalisen instituutin käyttöön 2 502 euroa.

Valtiovarainministeriö asetti opetus- ja kulttuuriministeriön käyttöön 270 000 euroa momentilta 28.70.05 (Maakunta- ja sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen valmistelun ja toimeenpanon tuki ja ohjaus) vuodelta 2017 siirtyneestä määrärahasta.

Työ- ja elinkeinoministeriö osoitti kirjanpitoyksikön virastojen käyttöön yhteensä 79 202,80 euroa momentilta 32.30.51.

Sosiaali- ja terveysministeriön momentilta 33.03.31 (Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen) asetettiin opetus- ja kulttuuriministeriön käyttöön 568 000 euroa. Momentilta

33.20.50 kirjanpitoyksikön virastojen käyttöön yhteensä 20 185,20 ja momentilta 33.20.52 yhteensä 4 212 euroa.

7.2 Talousarvion toteutuminen

Talousarviossa tapahtuneet rakenteelliset muutokset

Talousarviossa toteutuneet rakenteelliset muutokset on sisällytetty liitteeseen 1.

Opetus- ja kulttuuriministeriölle osoitetuissa määrärahoissa tapahtuneet muutokset

Opetus- ja kulttuuriministeriölle vuonna 2018 osoitetut määrärahat vähentyivät 211 milj. eurolla vuodesta 2017. Valtionosuus- ja -avustusmomenttien määrärahat vähenivät vuoden 2017 tasosta 7 milj. euroa, mikä johtuu pääosin yleissivistävän koulutuksen ja nuorten aikuisten osaamisohjelman määräaikaisen rahoituksen vähentymisestä ja työvoimapolitiittisen koulutuksen määrärahojen siirrosta opetus- ja kulttuuriministeriön pääluokkaan työ- ja elinkeinoministeriöltä. Opintotoraha ja asumislisämomentin määrärahataso laski 192,6 milj. euroa, mikä johtuu opintotukiudistuksen yhteydessä toteutettavasta säästötoimenpiteestä ja opiskelijoiden asumislisän siirtämisestä yleiseen asumistukeen. Yliopistojen pääomasijoituksiin varattu määräraha pieneni 104 milj. eurolla. Veikkausvoittovaramenteilla määrärahat lisääntyivät 18,8 milj. euroa, mikä johtuu pääsääntöisesti jakamattomien voittovarojen purkamisesta.

Talousarvion ja lisätalousarvion toteutuminen

Hallinnonalan arvonlisäveromomentin 29.01.29 määrärahan käyttö ylittyi 2 315 733 eurolla. Ylitykseen myönnettiin ylityslupa.

Yleissivistävän koulutuksen valtionosuusmomentin määrärahaa jäi käyttämättä 22 milj. euroa. Opintoraha ja asumislisämomentilta jäi määrärahaa käyttämättä 35 milj. euroa ja koulumatkatuesta 7,6 milj. euroa etuuksien käytön jäätyä ennakoitua pienemmäksi.

Teattereiden, orkestereiden ja museoiden käyttökustannusten valtionosuusmomentin 29.80.31 määrärahaa jäi käyttämättä 416 000 euroa. Urheilun ja liikuntakasvatuksen rahapelitoiminnan voittovaroja jäi käyttämättä 1,5 milj. euroa ja nuorisotyön vastaavia voittovaroja 1,2 milj. euroa.

Opintotukitoiminnan tuloja kertyi 2,6 milj. euroa budjetoitua vähemmän takausvastuusaatavien lisäyksen jäätyä ennakoitua pienemmäksi. Korkotuloja kertyi 3,4 milj. euroa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan muiden tulojen momentille kertyi tuloja 10,5 milj. euroa, mikä muodostuu lähinnä valtionosuuksien ja -avustusten palautuksista.

Siirrettyjen määrärahojen käyttö ja muutokset siirretyissä määrärahoissa

Vuodelle 2019 siirtyi edelliseltä vuodelta 147,8 milj. euroa. Vastaavasti vuodelle 2017 siirtyi 89,4 milj. euroa, joten siirtomäärärahakanta lisääntyi 584 milj. euroa. Suurimmat siirtomäärärahakannan erät olivat 66,2 milj. euroa korkeakoulujen ja tieteen yhteisten menojen momentilla 29.40.20, 19,4 milj. euroa ammatillisen koulutuksen yhteisten menojen momentilla 29.20.21, 12,6 milj. euroa yleissivistävän koulutuksen kehittämismomentilla 29.10.20 ja milj. euroa opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenomomentilla 29.01.01.

Kirjanpitoyksikköön kuuluvien virastojen toimintamenomomenttien siirtomäärärahakanta väheni 16 %. Toimintamenomenteilta siirtyi määrärahoja vuodelle 2018 yhteensä 11,5 milj. euroa, kun vuodelta 2016 vuodelle 2017 määrärahoja siirtyi 13,7 milj. euroa.

7.3 Tuotto- ja kululaskelma

Toiminnan tuottoja kertyi yhteensä 3,3 milj. euroa. Tuotot vähentyivät edellisestä vuodesta yhteensä 72 %. Maksullisen toiminnan tuotot vähenivät 88 %, vuokrat ja käyttökorvaukset vähenivät 15,5 % ja muut toiminnan tuotot vähentyivät 28 %.

Maksullisen toiminnan tuotoista pääosa muodostuu Ylioppilastutkintolautakunnan tuotoista, joista valtaosan muodostavat ylioppilastutkintomaksut. Muista toiminnan tuotoista 75 % kertyi yhteistoiminnan kustannusten korvauksista.

Toiminnan kulut olivat yhteensä 76 milj. euroa. Kulujen määrä on noin 30 milj. euroa pienempi kuin edellisenä vuonna. Kuluista henkilöstökulujen osuus on 43 %, palvelujen ostojen 47 %, vuokrien 4,6 % ja muiden kulujen osuus 3 %.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat -kulut vähenivät 13 %, vuokratulut 15,5 % ja henkilöstökulut 19,9 %. Palvelujen ostot vähenivät 9,4 % ja muut kulut vähenivät 14,6 %.

Palvelujen ostot olivat yhteensä 36,0 milj. euroa. Palvelujen ostoista 18,9 milj. euroa muodostuu ICT käyttöpalveluista, joista valtaosa on korkeakoulujen yhteiseen käyttöön hankittuja käyttöpalveluita.

Tietotekniikan asiantuntijapalveluihin käytettiin 3,4 milj. euroa, muihin asiantuntija- ja tutkimuspalveluihin 7,3 milj. euroa ja talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskusmaksuihin noin 0,6 milj. euroa.

Muiden kulujen 2,3 milj. eurosta 1,44 milj. euroa muodostuu matkustuspalveluista.

Rahoitustuotot muodostuu lähes kokonaisuudessaan opintolainojen takausvastuusuorituksista kertyvistä koroista. Rahoitustuotot laskivat 26 %. Rahoituskulut vähenivät 71 %. Rahoituskulut muodostuivat pääasiassa epävarmojen opintolainojen takausvastuusaatavien tileistä poistoista ja maksuvapautuksista.

Muista satunnaisista tuotoista, 1,4 milj. euroa, pääosa muodostuu Kansallisgallerian koelmiin saaduista taidelahjoituksista.

Siirtotalouden kulut, 5 515 milj. euroa, muodostuvat opetus- ja kulttuuriministeriön maksamista lakisääteisistä valtionosuuksista, valtion rahoituksesta yliopistoille, harkinnanvaraisista valtionavustuksista, opintotuen maksuista ja kansainvälisten järjestöjen rahoitus- ja maksuosuuksista.

Verot ja veronluonteiset maksut, 572,1 milj. euroa, muodostuvat veikkausvoittovarojen tuloutuksista.

7.4 Tase

Kansallisomaisuuden tasearvo kasvoi 3,0 milj. eurolla, mikä johtuu pääosin Kansallisgallerian taidehankinnoista.

Koneiden ja laitteiden tasearvo, 0,5 milj. euroa, pieneni 0,3 milj. eurolla edellisestä vuodesta. Aktivoitavat käyttöomaisuushankinnat muodostuivat pääasiassa yliopistojen yhteiseen ICT-toimintaan liittyvistä hankinnoista. Muut aineelliset hyödykkeet, 7,9 milj. euroa, muodostuu valtion taidekokoelmien taideteoshankinnoista. Muista pitkäaikaisista euroääräisistä sijoituksista, 1 886 milj. euroa, 708 milj. euroa muodostuu pääomasijoituksista Aalto-korkeakoulusäätiöön, Tampereen teknillisen yliopiston säätiöön, Kansallisgallerian säätiöön ja ammattikorkeakouluihin sekä 1 178 milj. euroa pääomasijoituksista julkisoikeudellisiin yliopistoihin.

Saadut ennakot ovat vähentyneet noin 19 milj. eurolla, joka johtuu siitä, että Veikkaus Oy:n ennakoitu ja lopullinen tuottoennuste ovat poikenneet toisistaan sekä toisaalta lisäbudjeteissa aiheutuneista tulouttamisista.

Ostovelat, 3,8 milj. euroa, ovat vähentyneet edellisestä vuodesta 1,7 milj. eurolla. Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset, 0,6 milj. euroa, ja edelleen tilitettävät erät, 0,8 milj. euroa, ovat joulukuun palkkoihin liittyviä ennakonpidätys-, työntajamaksu- ja jäsenmaksuvelkoja.

Siirtovelat, 5,3 milj. euroa, muodostuu pääosin lomapalkkaveloista. Muut lyhytaikaiset velat, 183 milj. euroa, muodostuu lähes kokonaisuudessaan harkinnanvaraisten valtionavustusten maksamattomista eristä, joiden määrä on kasvanut 50 %:lla.

Rahastojen pääoman arvo säilyi lähes ennallaan.

8 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Opetus- ja kulttuuriministeriön johto vastaa siitä, että ministeriössä toteutetaan sen talouden ja toiminnan laajuuteen ja sisältöön sekä niihin liittyviin riskeihin nähden asianmukaiset menettelyt (sisäinen valvonta), jotka varmistavat opetus- ja kulttuuriministeriön toiminnan laillisuuden ja tuloksellisuuden, ministeriön hallinnassa olevien varojen ja omaisuuden turvaamisen sekä ministeriön johtamisen ja ulkoisen ohjauksen edellyttämät oikeat ja riittävät tiedot ministeriön taloudesta ja toiminnasta. Menettelyiden on myös käsitettävä opetus- ja kulttuuriministeriön vastattavana ja välitettävänä olevien varojen hoidon sekä ne ministeriön toiminnat ja tehtävät, jotka se on antanut toisten virastojen ja laitosten, yhteisöjen ja yksityisten tehtäväksi, tai joista se muuten vastaa. Opetus- ja kulttuuriministeriön sisäisen valvonnan menettelyissä on lisäksi otettava huomioon Euroopan yhteisön oikeudesta aiheutuvat ministeriön toimintaan kohdistuvat vaikutukset sekä sisäistä valvontaa koskevat yleiset standardit ja suositukset.

Opetus- ja kulttuuriministeriön sisäisen valvonnan tilaa on arvioitu vertaamalla jatkuvassa seurannassa olevia asiakirjoja valtionvarainministeriön antaman sisäisen valvonnan arviointikehikkoa koskevaan suositukseen.

Vuoden 2018 tulossuunnitelmaa varten riskejä on arvioitu tulossuunnitelman valmistelussa ja riskit on käsitelty kansliapäällikön johtoryhmässä.

Opetus- ja kulttuuriministeriön sisäistä toimintaa uudistettiin työjärjestysmuutoksilla. Ministeriön tulevaisuuskaatsaus valmistui. Uuden strategian laajapohjainen valmistelu käynnistyi. Ministeriön toiminnan kehittämistoimenpiteitä jatkettiin ja toteutettiin sidosryhmäkysely.

Vuonna 2018 toteutettiin CAF-laadunhallintajärjestelmään perustuva itsearviointi ja sen perusteella on laadittu kehittämistoimenpiteet vuodelle 2019.

Opetus- ja kulttuuriministeriön toiminnassa arvioidaan riskejä osana johtamista. Ministeriön ohjaus- ja johtamisjärjestelmän kehittämistä ja tehostamista jatketaan.

Riskien arviointia ja riskienhallintaa tehostetaan.

Rahoitusprosessien sisäisen valvonnan kehittämistoimenpiteitä jatketaan.

Arvioinnin ja asiakirjoista saatavan selvityksen perusteella sisäinen valvonta on pääosin järjestetty asianmukaisesti.

9 Arviointien tulokset

Valtion nuorisoneuvosto, valtion liikuntaneuvosto ja Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus (STEA) teettivät Owl Group Oy:llä arvioinnin, jonka tavoitteena oli selvittää valtion merkitys harrastustoiminnan mahdollistajana. Selvityksessä analysoitiin kaikkien valtionhallinnon toimialojen, kuten opetus-, liikunta-, nuoriso-, kulttuuri- ja sosiaali- ja terveystoimen toimenpiteet vuodesta 2005 lähtien. Syvällisempi katsaus tehtiin vuodesta 2016. Valtionhallinnon eri toimialat tukevat lasten ja nuorten harrastustoimintaa yhteensä 250–300 miljoonalla eurolla vuosittain. Eri avustusmuotoja harrastamisen edistämiseen on joko suoraan tai välillisesti vuositasolla yli kaksikymmentä. Myös teemaan liittyviä ohjelmia, työryhmiä ja erilaisia strategiatöitä on toteutettu useita. Selvityksen mukaan valtion ohjauksella ei ole kyetty turvaamaan erityisesti niiden lasten ja nuorten osallistumista, jotka eniten tarvitsevat tukea harrastustoimintaan. Selvityksessä suositetaan, että valtionhallinnossa laaditaan kaikkien hallinnonalojen yhteiset, mitattavat tavoitteet lasten ja nuorten harrastustoiminnan kehittämiseksi. Strategian myötä runsaslukuisia avustusmuotoja tulisi koota vaikuttavimpiin kokonaisuuksiin. Samoin erityistä tukea tarvitsevien lasten ja nuorten näkökulma tulisi huomioida aiempaa konkreettisemmin.

Valtio soveltavan liikunnan ja vammaisurheilun edistäjänä

Valtion liikuntaneuvoston tilasi Liikuntatieteellisen seuralta arvioinnin "Valtio soveltavan liikunnan ja vammaisurheilun edistäjänä". Raportin perusteella soveltavalla liikunnalla ja vammaisurheilulla on vahva asema julkisen liikuntatoiminnan sääntelyssä. Arviointiraportti luo hyvää pohjaa soveltavan liikunnan kehittämiseksi edelleen. Kehittämisen keskeisiksi painopistealueiksi todettiin seuraavat: 1) toimintarajoitteisten sekä muiden soveltavaa liikuntaa tarvitsevien vähemmistöjen näkökulman huomioiminen kaikissa valtionhallinnon liikkumiseen ja liikuntaan liittyvissä strategioissa, toimenpiteissä sekä resursoinnissa 2) tiedon ja ymmärryksen lisääminen toimintarajoitteisten liikunnasta 3) soveltavan liikunnan aseman vahvistaminen kunnissa 4) jatkuva seuranta on välttämätöntä kehityksen turvaamiseksi.

Kunnossa kaiken ikää -ohjelman arviointi

Väestön heikentyvä kunto ja siitä seuraavat terveyshaitat ovat haaste niin yksilöiden elämänlaadun kuin yhteiskunnan näkökulmasta. Kunnossa kaiken ikää (KKI) -ohjelmalla pyritään vaikuttamaan erityisesti työikäisten, terveytensä kannalta liian vähän liikkuvien, liikuntakäyttäytymiseen. Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt valtionavustuksia KKI-ohjelman toteuttamiseen vuodesta 1995 lähtien. Myös sosiaali- ja terveysministeriö/ RAY (nykyisin STEA) on rahoittanut ohjelmaa joinakin toimintavuosina. Valtion liikunta-neuvoston tilaama arviointi oli ensimmäinen täysin ulkopuolisen arvioitsijan toteuttama työ, jonka toteuttajana toimi Nordic Healthcare Group:in (NHG) muodostama konsortio. KKI-ohjelma syntyi yhteiskunnalliseen tilaukseen, kun ymmärrys liikunnasta terveyden edistämisen välineenä oli vahvistunut. Arvioinnissa tunnistettiin ohjelman tehneen urauurtavaa työtä kasvattamalla tietoisuutta liikunnan roolista terveyden edistämässä. Arvioinnissa todettiin ohjelman myös lisänneen poikkihallinnollisen näkökulman huomiointia terveysliikunnan edistämistyössä. Arviointityön keskeiseksi havainnoksi nousivat haasteet ohjelman vaikutusten ja vaikuttavuuden osoittamisessa.

10 Yhteenveto havatuista väärinkäytöksistä

10.1 Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot

Oikeudenkäynnit ja esitutkinnot

Opetus- ja kulttuuriministeriössä oli vuonna 2018 vireillä kaksi esitutkinta-asiaa, yksi konkurssiasia ja neljä oikeudenkäyntiasiaa.

10.2 Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot

Kansallisia varoja koskevat takaisinperintäpäätökset

Opetus- ja kulttuuriministeriö teki vuonna 2018 yhteensä 15 takaisinperintäpäätöstä, jotka koskivat harkinnanvaraisten valtionavustusten takaisinperintää. Päätösten yhteismäärä oli 1 133 799,70 euroa.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisia perusteettoman edun takaisinperintäpäätöksiä tehtiin vuonna 2018 yhteensä kuusi. Päätösten yhteismäärä oli 3 633 697,00 euroa.

EU-rahoitukseen liittyvät epäsäännönmukaisuusilmoitukset ja takaisin perintäpäätökset

Vuonna 2018 ei tullut esille EU- rahoitukseen liittyviä epäsäännönmukaisuusilmoituksia tai takaisinperintäpäätöksiä.

11 Talousarvion toteutumalaskelma

Opetus- ja kulttuuriministeriön talousarvion toteutumalaskelma Varainhoitovuosi 31.12.2018

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2017	Talousarvio 2018 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2018	Vertailu Tilinpäätös – Talousarvio	Toteutuma %
11. Verot ja veronluonteiset tulot	164 160,70	121 720	121 720,26	0,00	100
11.04.01. Arvonlisävero	164 160,70	121 720	121 720,26	0,00	100
12. Sekalaiset tulot	598 371 701,34	601 899 554	604 546 408,73	2 646 855,21	100
12.29.70. Opintotukitoiminnan tulot	18 201 692,64	18 300 000	20 946 855,21	2 646 855,21	114
12.29.70.1. Takausvastuiden lyhennykset	2 350 839,50	18 300 000	3 190 201,85	-15 109 798,15	17
12.29.70.2. Takausvastuusaatavien lisäys	11 152 669,83		14 372 534,18	14 372 534,18	
12.29.70.3. Korkotulot	4 698 183,31		3 384 119,18	3 384 119,18	
12.29.88. Opetus- ja kulttuuriministeriön osuus rahapelitoiminnan voittovaroista	554 686 000,00	572 100 000	572 100 000,00	0,00	100
12.29.99. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan muut tulot	6 644 121,48	10 540 708	10 540 707,98	0,00	100
12.39.04. Siirrettyjen määrärahojen peruutukset	18 837 481,70	957 759	957 759,34	0,00	100
12.39.10. Muut sekalaiset tulot	2 405,52	1 086	1 086,20	0,00	100
13. Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset	193,20	184	183,54	0,00	100
13.03.01. Osinkotulot, pääomanpalautukset ja osakkeiden myyntitulot	193,20	184	183,54	0,00	100
13.03.01.1. Osinkotulot, pääomanpalautukset ja osakkeiden myyntitulot	193,20	184	183,54	0,00	100
Tuloarviotilit yhteensä	598 536 055,24	602 021 457	604 668 312,53	2 646 855,21	100

Pääluokan, momentin ja tilijaoittelun numero, nimi ja määrärahalaji	Talousarvion 2018 määrärahojen						Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot					
	Tilinpäätös 2017	Talousarvio 2018 (TA + LTA:t)	käyttö vuonna 2018	siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2018	Vertailu Talousarvio – Tilinpäätös	Edellisiä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2018	Käyttö vuonna 2018 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle		
23. Valtioneuvoston kanslia	0,00	70 095	39 160,80	30 933,94	70 094,74	0,00	85 000,00	155 000,00	124 066,06	30 933,94		
23.01.03. Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkamenot (siirtomääräraha 2 v)	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	85 000,00	85 000,00	85 000,00	0,00		
23.01.03.1. Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkausmenot	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	85 000,00	85 000,00	85 000,00	0,00		
23.01.24. Suomen EU-puheenjohtajuus (siirtomääräraha 2 v)		70 000	39 066,06	30 933,94	70 000,00	0,00	0,00	70 000,00	39 066,06	30 933,94		
23.01.24.1 Palkkaus- ja muut kulutusmenot (EK)		70 000	39 066,06	30 933,94	70 000,00	0,00	0,00	70 000,00	39 066,06	30 933,94		
23.01.29. Arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	0,00	95	94,74		94,74	0,00						
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala	90 000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	119 900,00	119 900,00	73 408,92	46 491,08		
24.90.68. Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö (siirtomääräraha 3 v)	90 000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	119 900,00	119 900,00	73 408,92	46 491,08		
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	4 043,00	2 502	2 502,00	0,00	2 502,00	0,00	270 000,00	270 000,00	108,81	269 891,19		
28.60.12. Osaamisen kehittäminen (arviomääräraha)	4 043,00	2 502	2 502,00	0,00	2 502,00	0,00						
28.70.05. Maakunta- ja sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen valmistelu ja toimeenpanon tuki ja ohjaus (siirtomääräraha 3 v)	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	270 000,00	270 000,00	108,81	269 891,19		
28.70.05.1. Maakunta- ja sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen valmistelu ja toimeenpanon tuki ja ohjaus	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	270 000,00	270 000,00	108,81	269 891,19		
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	5 962 132 221,46	5 821 972 975	5 619 310 576,51	125 689 359,50	5 744 999 936,01	76 973 039,37	88 935 020,83	3 005 217 301,71	2 856 781 744,69	147 477 797,68		
29.01.01. Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	19 674 000,00	17 777 000	9 118 377,34	8 658 622,66	17 777 000,00	0,00	9 253 361,67	27 030 361,67	18 371 739,01	8 658 622,66		
29.01.04. Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	3 687 000,00											
29.01.21. Kansainvälinen yhteistyö (siirtomääräraha 2 v)	2 601 500,00	2 906 000	2 372 266,47	533 733,53	2 906 000,00	0,00	284 684,96	3 190 684,96	2 656 653,57	533 733,53		
29.01.22. Eräät käyttöoikeuskorvaukset (siirtomääräraha 3 v)	14 203 000,00						22 762,14	22 762,14	0,00	22 762,14		

29.10.20. Yleissivistävän koulutuksen, varhaiskasvatuksen ja vapaan sivistystyön yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)	12 846 000,00	12 923 063	3 587 546,29	9 335 516,59	12 923 062,88	0,00	9 660 325,92	22 583 388,80	10 002 751,24	12 580 615,44
29.10.20.1. Yleissivistävän koulutuksen ja varhaiskasvatuksen kokeilu-, tutkimus-, kehittämis-, koulutus- ja arviointihankkeet, EU- ja OECD-hankkeet, tilastoiminen, tietoteknisten palvelujen sekä toiminnan seurannan ja ohjauksen tietojärjestelmien rahoitus (KPY)	10 569 000,00	5 587 130	785 419,34	4 801 710,66	5 587 130,00	0,00	8 706 284,17	14 293 414,17	6 254 539,20	8 038 874,97
29.10.20.2. Digitaalisten oppimateriaalien käyttöönoton vauhdittaminen, digioppimisen kokeilut ja kehittäminen, kielikokeilut, taiteen perusopetuksen saavutettavuuden edistäminen sekä lukuvuonna 2018–2019 lukio- koulutuksen tutoropettajamallin pilotointi (EK) (enintään)	1 500 000,00	1 583 433	1 032 989,67	550 443,21	1 583 432,88	0,00	80 682,14	1 664 115,02	1 105 715,15	558 377,75
29.10.20.4. Digitaalisuutta hyödyntävien työtapojen päivittämisen tukemiseen opetuksessa (KPY)	375 000,00	354 500	354 500,00	0,00	354 500,00	0,00	678 359,61	1 032 859,61	1 032 859,61	0,00
29.10.20.5. Yleissivistävän koulutuksen maksuttoman varhaiskasvatuksen kokeilu (EK) (enintään)	402 000,00	398 000	372 600,00	25 400,00	398 000,00	0,00	195 000,00	593 000,00	567 600,00	25 400,00
29.10.20.6. Vapaan sivistystyön kehittämis-, tutkimus-, arviointi- ja seurantahankkeista sekä elinikäiseen oppimiseen liittyvästä EU- ja kansainvälisestä yhteistyöstä aiheutuvien suunnittelun-, käynnistämisen- ja toimintamenojen sekä avustusten maksaminen (KPY)	645 889 501,62	629 238 000	607 021 575,49		607 021 575,49	22 216 424,51				
29.10.30. Valtionosuus ja -avustus yleissivistävän koulutuksen ja varhaiskasvatuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)										
29.10.30.01. Laskennalliset kustannukset (KPY)	589 573 469,00	603 543 000	583 138 540,00		583 138 540,00	20 404 460,00				
29.10.30.01.1. Kunnallinen lukiokoulutus, nuorten opetussuunnitelma (KPY)	510 249 138,00	519 431 000	504 126 054,00		504 126 054,00	15 304 946,00				
29.10.30.01.2. Yksityinen lukiokoulutus, nuorten opetussuunnitelma (KPY)	57 737 067,00	58 528 000	54 379 676,00		54 379 676,00	4 148 324,00				
29.10.30.01.3. Kunnallinen lukiokoulutus, aikuisten opetussuunnitelma (KPY)	17 530 501,00	19 357 000	18 166 978,00		18 166 978,00	1 190 022,00				
29.10.30.01.4. Yksityinen lukiokoulutus, aikuisten opetussuunnitelma (KPY)	4 056 763,00	6 227 000	6 465 832,00		6 465 832,00	-238 832,00				
29.10.30.02. Kuntien rahoitusosuus	-436 493 457,00	-441 007 000	-430 686 482,00		-430 686 482,00	-10 320 518,00				
29.10.30.03. Eräät määrärahat esi- ja perusopetukseen (KPY)	327 249 437,00	317 600 000	309 784 482,00		309 784 482,00	7 815 518,00				

29.10.30.03.1. Perusopetus, vaikeimmin kehitysvammaiset (KPY)	44 741 197,00	44 724 000	46 159 715,00	46 159 715,00	-1 435 715,00		
29.10.30.03.2. Perusopetus, muut vammaisoppilaat (KPY)	181 974 487,00	182 522 000	176 952 316,00	176 952 316,00	5 569 684,00		
29.10.30.03.3. Maahanmuuttajien perusopetukseen valmistava opetus (KPY)	57 060 568,00	49 049 000	32 981 661,00	32 981 661,00	16 067 339,00		
29.10.30.03.4. Lisäopetus (KPY)	6 861 991,00	6 824 000	6 619 759,00	6 619 759,00	204 241,00		
29.10.30.03.5. Sisäoppilaitoslisä (KPY)	2 072 943,00	1 999 000	2 675 481,00	2 675 481,00	-676 481,00		
29.10.30.03.6. Muiden kuin oppivelvollisten perusopetus (KPY)	29 306 437,00	27 264 000	39 422 620,00	39 422 620,00	-12 158 620,00		
29.10.30.03.7. Koulu- ja koulukotikorotus (KPY)	921 251,00	967 000	991 365,00	991 365,00	-24 365,00		
29.10.30.03.8. Pidentetyn oppivelvollisuuden piirissä oleva 5-vuotiaille järjestettävä esiopetus (KPY)	3 986 545,00	3 941 000	3 679 920,00	3 679 920,00	261 080,00		
29.10.30.03.9. Yksityisten kielikoulujen esiopetuksessa olevat 5-vuotiaat (KPY)	324 018,00	310 000	301 645,00	301 645,00	8 355,00		
29.10.30.04. Aamu- ja iltapäivätoiminnan valtionosuus (KPY)	50 222 525,00	50 240 000	50 235 917,00	50 235 917,00	4 083,00		
29.10.30.05. Taiteen perusopetus (opetustuntikohtainen)(KPY)	78 858 637,00	79 014 000	79 024 768,00	79 024 768,00	-10 768,00		
29.10.30.05.1. Musiikin perusopetuksen valtionosuus (KPY)	72 615 353,00	72 789 000	72 768 892,00	72 768 892,00	20 108,00		
29.10.30.05.2. Muiden taiteenalojen opetustuntikohtainen valtionosuus (KPY)	6 243 284,00	6 225 000	6 255 876,00	6 255 876,00	-30 876,00		
29.10.30.06. Ulkomailta toimivien koulujen valtionrahoitus (KPY)	3 382 309,00	3 070 000	3 247 181,00	3 247 181,00	-177 181,00		
29.10.30.07. Yksityisen opetuksen järjestäjän alkava ja laajeneva rahoitus (KPY)	47 998,00	3 802 000	269 466,00	269 466,00	3 532 534,00		
29.10.30.08. Muiden kuin oppivelvollisten perusopetuksen aineopetus (EK) (enintään)	3 525 900,00	3 800 000	3 324 758,00	3 324 758,00	475 242,00		
29.10.30.09. Avustukset yksityisten opetuksen järjestäjien käyttökustannuksiin (EK) (enintään)		2 076 000	1 860 229,00	1 860 229,00	215 771,00		
29.10.30.09.1. Avustukset yksityisten opetuksen järjestäjien käyttökustannuksiin (EK) (enintään)	1 480 000,00						
29.10.30.10. Joustavan perusopetuksen lisä (EK) (enintään)	5 700 900,00	6 000 000	5 880 700,00	5 880 700,00	119 300,00		
29.10.30.11. Avustukset opetustuntikohtaista taiteen perusopetuksen valtionosuutta saaville opetuksen järjestäjille (EK) (enintään)	600 000,00	600 000	600 000,00	600 000,00	0,00		
29.10.30.23. Euroopan kemikaaliviraston henkilöstön lasten varhaiskasvatuksen järjestämisen tuki (KPY)	243 058,62	500 000	342 016,49	342 016,49	157 983,51		

29.40.50. Valtionrahoitus yliopistojen toimintaan (siirtomääräraha 2 v)	1 800 814 000,00	1 767 428 000	1 767 428 000,00	0,00	1 767 428 000,00	0,00	5 140 000,00	1 772 568 000,00	1 772 265 100,00	0,00
29.40.50.1. Laskennallisin perustein määrättyä perushoitua (EK)	1 575 299 000,00	1 561 269 000	1 561 269 000,00	0,00	1 561 269 000,00	0,00	0,00	1 561 269 000,00	1 561 269 000,00	0,00
29.40.50.2. Korvaus eräisiin hankintoihin ja toimitilavuokriin sisältyviin arvonsäätöjen kustannuksiin (EK)	158 385 000,00	155 839 000	155 839 000,00	0,00	155 839 000,00	0,00	0,00	155 839 000,00	155 839 000,00	0,00
29.40.50.3. Aalto-yliopiston toiminnan lisärahoitus (EK)	34 990 000,00	23 320 000	23 320 000,00	0,00	23 320 000,00	0,00	0,00	23 320 000,00	23 320 000,00	0,00
29.40.50.4. Muiden kuin Aalto-yliopiston toiminnan lisärahoitus (EK)	27 000 000,00	27 000 000	27 000 000,00	0,00	27 000 000,00	0,00	0,00	27 000 000,00	27 000 000,00	0,00
29.40.50.5. Helsingin yliopiston ja Itä-Suomen yliopiston vuosien 2015 ja 2017 apteekkikompensoitujen tarkistamisesta aiheutuvien kustannusten korvaamiseen (EK)	5 140 000,00						5 140 000,00	5 140 000,00	4 837 100,00	0,00
29.40.53. Rahapeliteitoiminnan voittovarat tieteen edistämiseen (arvionmääräraha)	28 059 000,00	29 603 000	29 521 914,29	81 085,71	29 521 914,29					
29.40.53.3. Kotimaisten kielten keskuksen toimintaan	3 627 000,00	3 627 000	3 627 000,00	0,00	3 627 000,00					
29.40.53.4. Valtiontalouden ulkopuolisten tiedeinstituuttien ja tutkimuslaitosten, Tiedekeskus Heureka sekä eräiden teieteellisten seurojen ja yhdistysten toiminta-avustuksiin sekä tieteen ja yhteiskunnan vuorovaikutuksen edistämiseen ja muihin tieteen tukemisesta aiheutuviin menoihin (KPY)	21 858 774,69	22 616 000	24 630 462,30	-2 014 462,30	24 630 462,30					
29.40.53.5. Päätöksentekoa tukevaa yhteiskunnallista tutkimusta tekevien yhteisöjen ja tutkimuslaitosten avustuksiin	600 000,00	600 000	600 000,00	0,00	600 000,00					
29.40.53.6. Eräisiin kansainväliseen tieteelliseen yhteistyön menoihin, jäsenmaksuihin ja rahoitusosuuksiin (KPY)	1 376 727,31	2 080 000	66 659,99	2 013 340,01	66 659,99					
29.40.53.7. Avustusten maksamiseen niiden tiedeinstituuttien tilakustannuksiin, jotka maksavat vuokraa ulkoasiainministeriölle (KPY)	596 498,00	680 000	597 792,00	82 208,00	597 792,00					
29.40.55. Valtionrahoitus ammattikorkeakoulujen toimintaan (siirtomääräraha 2 v)	834 915 000,00	826 250 000	826 247 000,00	3 000,00	826 250 000,00	0,00	0,00	826 250 000,00	826 247 000,00	3 000,00
29.40.55.1. Laskennallisin perustein määrättyä perushoitua (EK)	779 917 000,00	777 017 000	777 017 000,00	0,00	777 017 000,00	0,00	0,00	777 017 000,00	777 017 000,00	0,00
29.40.55.2. Korvaus eräisiin hankintoihin ja toimitilavuokriin sisältyviin arvonsäätöjen kustannuksiin (EK)	54 998 000,00	49 233 000	49 230 000,00	3 000,00	49 233 000,00	0,00	0,00	49 233 000,00	49 230 000,00	3 000,00

29.40.86. Valtion rahoitus ammattikorkeakoulujen pääomaan (siirtomääräraha 2 v)		24 000 000	0,00	24 000 000,00		24 000 000,00	0,00	24 000 000,00		0,00	24 000 000,00
29.40.89. Valtion rahoitus yliopistojen pääomasijoituksiin (kiinteä määräraha)	150 000 000,00	46 000 000	46 000 000,00	46 000 000,00		46 000 000,00	0,00			0,00	
29.70.01. Opintotuen muutoksenhakulautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	696 000,00	619 000	559 601,09	619 000,00	59 398,91	619 000,00	0,00	54 182,86	673 182,86	613 783,95	59 398,91
29.70.52. Opintolainojen valtiontakaus (arviomääräraha)	34 605 245,38	54 200 000	50 252 684,35	50 252 684,35		50 252 684,35	3 947 315,65				
29.70.52.1. Takausvastuusuoritukset (KPY)	12 978 395,76	17 000 000	16 491 219,88	16 491 219,88		16 491 219,88	508 780,12				
29.70.52.2. Maksuvapautukset (KPY)	4 349 691,92	6 000 000	5 417 779,80	5 417 779,80		5 417 779,80	582 220,20				
29.70.52.3. Korkeavastuudet (KPY)	69 817,38	200 000	54 057,41	54 057,41		54 057,41	145 942,59				
29.70.52.4. Takausvastuusaatavien tileistä poistot (KPY)	14 168 021,98	6 000 000	0,00	0,00		0,00	6 000 000,00				
29.70.52.5. Opintolainahyvitys (KPY)	3 039 318,34	25 000 000	28 289 627,26	28 289 627,26		28 289 627,26	-3 289 627,26				
29.70.55. Opintoraha ja asumislisä (arviomääräraha)	602 051 462,90	449 626 000	414 096 918,06	414 096 918,06		414 096 918,06	35 529 081,94				
29.70.55.1. Korkeakouluopiskelijoiden opintorahat (KPY)	334 160 252,17	272 981 000	279 520 121,54	279 520 121,54		279 520 121,54	-6 539 121,54				
29.70.55.2. Muiden oppilaitosten opiskelijoiden opintorahat (KPY)	122 263 110,27	148 300 000	125 325 059,10	125 325 059,10		125 325 059,10	22 974 940,90				
29.70.55.3. Asumislisä (KPY)	145 628 100,46	18 345 000	9 251 737,42	9 251 737,42		9 251 737,42	9 093 262,58				
29.70.55.4. Huoltajakorotukset (KPY)		10 000 000	0,00	0,00		0,00	10 000 000,00				
29.70.57. Korkeakouluopiskelijoiden ateriatuki (arviomääräraha)	30 711 590,69	31 456 000	30 266 581,51	30 266 581,51		30 266 581,51	1 189 418,49				
29.70.57.1. Korkeakouluopiskelijoiden ateriatuki (KPY)	28 253 238,50	28 956 000	28 003 640,04	28 003 640,04		28 003 640,04	952 359,96				
29.70.57.2. Opiskelijaravituloitoiden ylimääräinen ateriatuki (KPY)	2 458 352,19	2 500 000	2 262 941,47	2 262 941,47		2 262 941,47	237 058,53				
29.70.59. Lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden koulumatkatuki (arviomääräraha)	46 843 000,36	53 300 000	45 658 705,32	45 658 705,32		45 658 705,32	7 641 294,68				
29.80.01. Taiteen edistämiskeskuksen toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	4 052 000,00	3 995 000	3 645 375,07	3 995 000,00	349 624,93	3 995 000,00	0,00	675 620,70	4 670 620,70	4 320 995,77	349 624,93
29.80.05. Näkövammaisten kirjaston toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	4 937 000,00	4 889 000	4 021 642,07	4 889 000,00	867 357,93	4 889 000,00	0,00	1 094 037,08	5 983 037,08	5 115 679,15	867 357,93
29.80.06. Kansallisen audiovisuaalisen instituutin toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	6 080 000,00	6 011 000	5 570 035,32	6 011 000,00	440 964,68	6 011 000,00	0,00	841 129,16	6 852 129,16	6 411 164,48	440 964,68
29.80.06.1. Toimintamenot (KPY)	5 910 000,00	5 821 000	5 443 579,33	5 821 000,00	377 420,67	5 821 000,00	0,00	841 129,16	6 662 129,16	6 284 708,49	377 420,67
29.80.06.2. Maksullisen palvelutoiminnan tukeminen (EK) (enintään)	170 000,00	190 000	126 455,99	190 000,00	63 544,01	190 000,00	0,00	0,00	190 000,00	126 455,99	63 544,01

29.80.50.5. Matkailun kärkihankkeen kulttuurimatkailuosion toteuttamiseen (KPY)	150 000	150 000,00	0,00	150 000,00	0,00	150 000,00	150 000,00	0,00	0,00	150 000,00	0,00
29.80.50.6. Bulevardin Teatteriyhdistys ry:n toimintaan (KPY)	290 000	290 000,00	0,00	290 000,00	0,00	290 000,00	290 000,00	0,00	0,00	290 000,00	0,00
"29.80.50.7. Kulttuuripolitiikan tutkimus-, selvitys- ja kehittämishankkeet (KPY)"	50 000	50 000,00	0,00	50 000,00	0,00	50 000,00	60 054,34	0,00	10 054,34	60 054,34	0,00
29.80.50.8. Avustus Suomen Ilmailumuseon investointihankkeeseen (KPY)	1 500 000	0,00	1 500 000,00	1 500 000,00	0,00	1 500 000,00	0,00	0,00	1 500 000,00	0,00	1 500 000,00
29.80.51. Apurahat taiteilijoille, kirjailijoille ja kääntäjille (arviomääräraha)	14 058 620,34	14 333 187,86		14 333 187,86		14 333 187,86		281 812,14			
29.80.51.1. Valtion taiteilija-apurahat ja taiteilijaprofessoripurahat (KPY)	11 515 000	11 667 187,86		11 667 187,86		11 667 187,86		-152 187,86			
29.80.51.2. Kirjailijoiden ja kääntäjien apurahat ja avustukset (KPY)	3 100 000	2 666 000,00		2 666 000,00		2 666 000,00		434 000,00			
29.80.52. Rahapeliteon voittovarat taiteen edistämiseen (arviomääräraha)	225 900 786,70	231 592 789,28		231 592 789,28		231 592 789,28		39 710,72			
29.80.52.01. Elokuva- ja muu kuvaajelmatuotanto (KPY)	21 620 000,00	19 162 000,00		19 162 000,00		19 162 000,00		0,00			
29.80.52.02. Esittävä taide (KPY)	35 585 000,00	35 660 000,00		35 660 000,00		35 660 000,00		5 000,00			
29.80.52.02.1. Rahoituslain mukaiset valtionosuudet teatterille (KPY)	26 069 000,00	26 069 000,00		26 069 000,00		26 069 000,00		0,00			
29.80.52.02.2. Muu esittävän taiteen edistäminen (KPY)	9 516 000,00	9 591 000,00		9 591 000,00		9 591 000,00		5 000,00			
29.80.52.03. Kirjallisuus (KPY)	832 500	832 500,00		832 500,00		832 500,00		0,00			
29.80.52.04. Musiikki (KPY)	13 239 000,00	13 142 000,00		13 142 000,00		13 142 000,00		77 000,00			
29.80.52.04.1. Rahoituslain mukaiset valtionosuudet orkesterille (KPY)	10 137 000,00	10 137 000,00		10 137 000,00		10 137 000,00		0,00			
29.80.52.04.2. Muu musiikin edistäminen (KPY)	3 102 000,00	3 005 000,00		3 005 000,00		3 005 000,00		77 000,00			
29.80.52.05. Rakennustaide ja muotoilu (KPY)	694 975,00	628 000,00		628 000,00		628 000,00		27 000,00			
29.80.52.06. Visuaalinen taide (KPY)	3 973 680,00	4 886 317,60		4 886 317,60		4 886 317,60		682,40			
29.80.52.06.1. Kuvataiteen tekijöille suoritettavista apurahoista annetun lain (115/1997) mukaiset apurahat, maksu- perusteisesti budjetoitu määräraha (EK) (enintään)	960 000,00	960 000,00		960 000,00		960 000,00		0,00			
29.80.52.06.2. Muu visuaalisen taiteen edistäminen (KPY)	3 013 680,00	3 927 000		3 926 317,60		3 926 317,60		682,40			
29.80.52.07. Kulttuurin tuotanto ja levitys (KPY)	21 306 212,99	25 951 466,97		25 951 466,97		25 951 466,97		-50 466,97			

29.80.52.07.2. Avustus Suomen elokuvasäätiön tukitoiminnasta aiheutuvien kustannusten kattamiseen (EK)	21 306 212,99	2 645 000	2 645 000,00	2 645 000,00	0,00	2 645 000,00	0,00					
29.80.52.07.3. Muu kulttuurin tuotanto ja levitys (KPY)		23 256 000	23 306 466,97	23 306 466,97	-50 466,97							
29.80.52.08. Kirjastot ja tiedon saatavuus (KPY)	4 093 099,34	4 324 500	4 194 226,33	4 194 226,33	130 273,67							
29.80.52.09. Kulttuuripalvelut ja kulttuuritoiminta (KPY)	24 328 000,00	24 450 500	24 349 779,04	24 349 779,04	100 720,96							
29.80.52.10. Museot ja kulttuuriperintö (KPY)	26 023 000,00	27 747 000	27 747 000,00	27 747 000,00	0,00							
29.80.52.10.1. Rahoituslain mukaiset valtionosuudet ja avustukset museoille (KPY)	18 499 000,00	19 609 000	19 609 000,00	19 609 000,00	0,00							
29.80.52.10.2. Muu museoiden ja kulttuuriperinnön edistäminen (KPY)		6 249 000	6 249 000,00	6 249 000,00	0,00							
29.80.52.10.3. Seurantalajien korjausavustukset ja valistus-työ (KPY)	5 635 000,00	1 889 000	1 889 000,00	1 889 000,00	0,00							
29.80.52.10.4. Museoviraston avustukset ja Unescon kulttuuriperintösopimusten toimeenpano (KPY)	1 889 000,00											
29.80.52.11. Kulttuuriliitit (KPY)	5 580 000,00	6 580 000	6 580 000,00	6 580 000,00	0,00							
29.80.52.12. Kansalliset kulttuurilaitokset (KPY)	62 795 319,37	63 549 000	63 584 525,34	63 584 525,34	-35 525,34							
29.80.52.12.1. Avustus käyttökustannuksiin Suomen Kansallisoopperan Säätiölle (EK) (enintään)	37 877 000,00	37 997 000	37 997 000,00	37 997 000,00	0,00							
29.80.52.12.2. Avustus käyttökorjauksiin Suomen Kansallisteatterin Osakeyhtiölle (EK) (enintään)	11 391 000,00	11 391 000	11 391 000,00	11 391 000,00	0,00							
29.80.52.12.3. Avustus käyttökustannuksiin Kansallisgallerialle (EK) (enintään)	12 573 000,00	13 117 000	13 117 000,00	13 117 000,00	0,00							
29.80.52.12.4. Valtion julkisten rakennusten taidehankinnat ja valtion taidekokoelmien hoito, maksuperusteisesti budjetoitu määräraha (KPY)	954 319,37	1 044 000	1 079 525,34	1 079 525,34	-35 525,34							
29.80.52.13. Kulttuurikasvatusta ja kulttuuripolittinen tutkimus (KPY)	3 271 000,00	4 660 000	4 874 974,00	4 874 974,00	-214 974,00							
29.80.52.14. Taide- ja kulttuuripolitiikan kehittäminen (KPY)	2 541 500,00											
29.80.53. Valtionavustus tilakustannuksiin (kiinteä määräraha)	26 847 335,00	26 664 000	26 159 810,00	26 159 810,00	504 190,00							
29.80.55. Digitaalisen kulttuuriperinnön saatavuus ja säilyttäminen (siirtomääräraha 3 v)	1 901 900,00	1 950 000	1 750 000,00	200 000,00	0,00							
29.80.59. Eräät avustukset Kansallisgallerialle (siirtomääräraha 3 v)	10 000 000,00											
						10 000 000,00	10 000 000,00	10 000 000,00	10 000 000,00	0,00	10 000 000,00	10 000 000,00
											1 794 220,00	200 086,28
												10 000 000,00

29.80.72. Kansallisgallerian kokoilman kartuttaminen (siirtomääräraha 3 v)	739 000,00	739 000	408 423,65	330 576,35	739 000,00	0,00	556 310,82	1 295 310,82	964 734,47	330 576,35
29.80.96. Lahjoitus Suomalais-virolaisen kulttuurisäätiön pääomaan (siirtomääräraha 2 v)		7 000 000	7 000 000,00	0,00	7 000 000,00	0,00		7 000 000,00	7 000 000,00	0,00
29.90.30. Avustus Liikkuva koulu -ohjelmaan (siirtomääräraha 3 v)	1 680 056,14	115 752	486,45	115 265,55	115 752,00	0,00	70 480,78	186 232,78	-122 922,75	172 685,18
29.90.50. Rahapeliöinnin voittovarat urheilun ja liikuntakasvatukseen edistämiseen (arviomääräraha)	153 335 896,42	152 153 023	150 678 873,35		150 678 873,35	1 474 149,65				
29.90.50.01. Liikunnan kansalaistoimintaan	44 499 000,00	46 470 000	45 701 713,92		45 701 713,92	768 286,08				
29.90.50.01.1. Liikuntajärjestöjen yleisavustuksiin (KPY)	40 500 000,00	42 470 000	41 710 000,00		41 710 000,00	760 000,00				
29.90.50.01.2. Seuratukeen (KPY)	3 999 000,00	4 000 000	3 991 713,92		3 991 713,92	8 286,08				
29.90.50.02. Huippu-urheiluun	12 929 750,09	12 205 000	12 088 999,55		12 088 999,55	116 000,45				
29.90.50.02.2. Huippu-urheilyyksiköille (KPY)	7 200 000,00	6 000 000	6 000 000,00		6 000 000,00	0,00				
29.90.50.02.3. Urheilijoiden apurahoihin, maksuperusteisesti budjetoitu määräraha (EK) (erintään)	1 808 750,09	2 200 000	2 116 999,55		2 116 999,55	83 000,45				
29.90.50.02.4. Kilpa- ja huippu-urheilun tutkimuskeskukset, Urheiluakatemioiden ja Urheilijoiden ammatin edistämistätoille (KPY)	3 915 000,00	3 965 000	3 965 000,00		3 965 000,00	0,00				
29.90.50.02.5. Ylimääräisiin urheilijajätkkeisiin ja Pro Urheilu -tunnustuspalkintoihin	6 000,00	40 000	7 000,00		7 000,00	33 000,00				
29.90.50.02.5.2 Pro Urheilu -tunnustuspalkinnot (EK) (erintään)	6 000,00	40 000	7 000,00		7 000,00	33 000,00				
29.90.50.03. Liikunnan ja urheilun suur tapahtumiin (KPY)	1 847 250,00	1 900 000	1 899 500,00		1 899 500,00	500,00				
29.90.50.04. Liikunnan ja urheilun eettiseen toimintaan (KPY)	3 500 000,00	3 600 000	3 600 000,00		3 600 000,00	0,00				
29.90.50.05. Kansainväliseen yhteistyöhön (KPY)	356 189,28	412 500	388 744,54		388 744,54	23 755,46				
29.90.50.06. Valtionosuudet kuntien liikuntatoimintaan (KPY)	19 453 471,00	19 515 000	19 509 635,00		19 509 635,00	5 365,00				
29.90.50.07. Liikunnan yhdenvertaiseen saavutettavuuteen	37 770 000,00	35 604 803	35 315 503,00		35 315 503,00	289 300,00				
29.90.50.07.1. Liikuntapaikkojen perustamishankkeisiin (KPY)	34 900 000,00	32 503 003	32 503 003,00		32 503 003,00	0,00				
29.90.50.07.2. Liikunnan koulutuskeskusten liikunta- ja vapaa-aikatiöjen avustuksiin (KPY)	2 500 000,00	2 500 000	2 211 000,00		2 211 000,00	289 000,00				
29.90.50.07.3. Liikunnan yhdenvertaisuuteen (KPY)	370 000,00	601 800	601 500,00		601 500,00	300,00				
29.90.50.08. Liikunnallisen elämäntavan edistämiseen	6 516 536,97	6 121 720	6 121 720,00		6 121 720,00	0,00				
29.90.50.08.1. Liikkuva koulu -ohjelmaan (KPY)	2 280 000,00	2 696 300	2 696 300,00		2 696 300,00	0,00				
29.90.50.08.2. Liikunta elämäntavalla - hanketukin (KPY)	1 936 536,97	1 330 420	1 330 420,00		1 330 420,00	0,00				
29.90.50.08.3. Kunnossa kaiken ikää -ohjelmaan (KPY)	2 300 000,00	2 095 000	2 095 000,00		2 095 000,00	0,00				
29.90.50.09. Liikunnan koulutuskeskuksille	16 921 005,00	16 921 000	16 915 251,00		16 915 251,00	5 749,00				

29.90.50.09.1. Valtionosuudet valtakunnallisten liikunnan koulutuskeskusten toimintaan (KPY)	15 949 135,00	15 957 000	15 951 381,00	15 951 381,00	15 951 381,00	5 619,00		
29.90.50.09.2. Valtionosuudet alueellisten liikunnan koulutuskeskusten toimintaan (KPY)	571 870,00	572 000	571 870,00	571 870,00	571 870,00	130,00		
29.90.50.09.3. Liikunnan koulutuskeskusten opintotietelivastuksiin, harkinnanvaraisiin avustuksiin sekä laatu- ja kehittämishankkeisiin (KPY)	400 000,00	392 000	392 000,00	392 000,00	392 000,00	0,00		
29.90.50.10. Liikuntatieteeseen ja tutkimuksiin	3 435 000,00	3 394 000	3 249 404,00	3 249 404,00	3 249 404,00	144 596,00		
29.90.50.10.1. Liikuntatieteellisiin tutkimusprojekteihin (KPY)	2 235 000,00	2 252 000	1 887 000,00	1 887 000,00	1 887 000,00	365 000,00		
29.90.50.10.3. Liikunta-alan tiedolla johtamisen kehittämiseen (KPY)	500 000,00	1 142 000	1 362 404,00	1 362 404,00	1 362 404,00	-220 404,00		
29.90.50.10.4. Liikuntapaikkarakentamisen tutkimukseen ja kehittämiseen (KPY)	700 000,00							
29.90.50.11. Tutkimus ja kehitysyhteisöille sekä koulutus-toimintaan	3 680 038,00	4 133 000	4 063 000,00	4 063 000,00	4 063 000,00	70 000,00		
29.90.50.11.1. Tieteellisille yhteisöille, tiedonvälitysyhteisöille ja kehittämisyhdistyksille (KPY)	3 100 000,00	3 513 000	3 513 000,00	3 513 000,00	3 513 000,00	0,00		
29.90.50.11.2. Urheiluvoimien professoriin (KPY)	30 038,00	70 000	0,00	0,00	0,00	70 000,00		
29.90.50.11.3. Suomen Urheilumuseosäätiölle (enintään)	400 000,00	400 000	400 000,00	400 000,00	400 000,00	0,00		
29.90.50.11.5. Tieteellisiin kansainvälisiin kongresseihin (KPY)	150 000,00	150 000	150 000,00	150 000,00	150 000,00	0,00		
29.90.50.12. Liikunnan aluehallinnon toimintaan (KPY)		48 000	0,00	0,00	0,00	48 000,00		
29.90.50.13. Valtion liikuntaneuvoston toimintaan (KPY)	379 377,30	480 000	477 802,34	477 802,34	477 802,34	2 197,66		
29.90.50.14. Opetus- ja kulttuuriministeriön käytettäväksi (KPY)	2 048 278,78	1 348 000	1 347 600,00	1 347 600,00	1 347 600,00	400,00		
29.90.52. Valtionosuus liikunnan koulutuskeskuksille ja rahoitus liikuntatieteellisten hankkeiden arviointikustannuksiin (kiinteä määräraha)	1 826 000,00	1 494 000	1 494 000,00	1 494 000,00	1 494 000,00	0,00		
29.90.52.1. Valtionosuudet valtakunnallisille liikunnan koulutuskeskuksille (KPY)	1 746 000,00	1 414 000	1 414 000,00	1 414 000,00	1 414 000,00	0,00		
29.90.52.2. Suomen Akatemialle liikuntatieteellisten tutkimusten arvioinnin hallintokustannuksiin (EK) (enintään)	80 000,00	80 000	80 000,00	80 000,00	80 000,00	0,00		
29.90.55. Valtionavustus liikuntapaikan rakentamiseen KymiRing Oy:lle (siirtomääräraha 2 v)	3 500 000,00					0,00	3 500 000,00	3 500 000,00
29.91.50. Rahapeli-toiminnan voittovarat nuorisotyön edistämiseen (arvomääräraha)	39 731 149,29	42 016 500	40 828 092,38	40 828 092,38	40 828 092,38	1 188 407,62		
29.91.50.01. Valtakunnalliset nuorisosaalan järjestöt (KPY)	15 491 000,00	15 800 000	15 795 400,00	15 795 400,00	15 795 400,00	4 600,00		

Opetus- ja kulttuuriministeriön talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Momentti (numero ja nimi), johon valtuus liittyy ²⁾	Valtuudet ja niiden käyttö (1 000 €) ¹⁾										Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1 000 €)				
	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö ³⁾	Vuoden 2018 valtuudet				Uusittavissa 2019TA:ssa	Talousarvio- menot 2018	Määräraha- tarve 2019	Määräraha- tarve 2020	Määräraha- tarve 2021	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä			
		Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty								Käytämättä		
29.40.20 Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot (siirtomääräraha 3v)	0	33 000	0	33 000	12 000	21 000	0	2 500	9 500	0	0	0	0	0	9 500
Aikaisempien vuosien valtuudet															
Vuonna 2018 käytettävissä olleet valtuudet		33 000	0	33 000	12 000	21 000	0	2 500	9 500	0	0	0	0	0	9 500
29.80.53 Valtionavustus tilakustannuksiin	0	1 311	0	1 311	1 311	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Aikaisempien vuosien valtuudet															
Vuonna 2018 käytettävissä olleet valtuudet		1 311	0	1 311	1 311	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
29.90.50 Rahapelitoiminnan voittovarat urheilun ja liikunta-kasvatuksen edistämiseen	44 000	0	0	0	0	0	0	9 000	6 000	2 000	2 000	2 000	12 000	22 000	22 000
Aikaisempien vuosien valtuudet	44 000							9 000	6 000	2 000	2 000	2 000	12 000	22 000	22 000
Vuonna 2018 käytettävissä olleet valtuudet		0	0	0	0										
Yhteensä	44 000	34 311	0	34 311	13 311	21 000	0	11 500	15 500	2 000	2 000	2 000	12 000	31 500	31 500

1) Valtuuden ja sen käytön määräksi merkitään tilauksen sopimushinta tai sitoumuksen määrä silloin, kun valtuus on rajattu alun perin muulla tavalla, mutta valtuuden käytön johdosta annetaan euromääräinen sitoumus. Korkotuetun lainakannan enimmäismääränä määritellyt korkotukivaltuudet ja muut vastaavat valtuudet eritellään lisäksi omilla riveillään.

2) Myös pääluokan tai luvun päätösoassa myönnetty valtuudet sisällytetään taulukkoon. Tällöin luvun tai momentin numerotunnukseksi merkitään "00".

3) Esitetään yhteismäärä niistä aikaisempina varainhoitovuosina käytetyistä valtuuksista, joista varainhoitovuotena on aiheutunut menoja tai joista aiheutuu tulevana varainhoitovuosina.

12 Tuotto- ja kululaskelma

Kirjanpitoyksikön tuotto- ja kululaskelma

	1.1.2018–31.12.2018		1.1.2017–31.12.2017	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	1 021 240,07		8 601 420,67	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	89 247,13		105 640,04	
Muut toiminnan tuotot	2 175 732,31	3 286 219,51	3 033 088,01	11 740 148,72
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	578 650,81		837 714,30	
Henkilöstökulut	33 060 967,65		41 282 830,64	
Vuokrat	3 497 700,73		4 138 903,59	
Palvelujen ostot	36 023 089,84		39 771 655,78	
Muut kulut	2 319 745,21		2 715 450,15	
Valmistus omaan käyttöön	0,00		-2 984,20	
Poistot	419 034,54		2 729 073,16	
Sisäiset kulut	98 811,98	-75 998 000,76	14 281 280,86	-105 753 924,28
JÄÄMÄ I		-72 711 781,25		-94 013 775,56
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	3 533 361,77		4 804 839,66	
Rahoituskulut	-5 429 955,79	-1 896 594,02	-18 518 349,88	-13 713 510,22
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	1 379 559,48		563 616,63	
Satunnaiset kulut	0,00	1 379 559,48	-6 000,00	557 616,63
JÄÄMÄ II	-73 228 815,79			-107 169 669,15

SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Tuotot				
Siirtotal.tuotot voittoa tavoittelemattomilta	25 000,00			0,00
Kulut				
Siirtotalouden kulut paikallishallinnolle	1 769 183 445,23		1 755 561 490,99	
Siirtotalouden kulut sosiaaliturvarahastoille	518 363 632,74		682 666 749,20	
Siirtotalouden kulut elinkeinoelämälle	89 906 756,92		78 164 761,17	
Siirtotal.kulut voittoa tavoittelemattomille	1 242 858 450,78		1 215 093 011,76	
Siirtotalouden kulut kotitalouksille	49 606 218,60		48 429 866,95	
Siirtotal. kulut EU:n toimielimille ja muille	0,00		110 000,00	
Muut siirtotalouden kulut ulkomaille	3 563 056,77		3 776 928,52	
Siirtotalouden kulut valtionhallinnolle	1 843 077 673,31		1 847 193 979,62	
Muut siirtotalouden kulut	-1 069 259,33	5 515 514 975,02	0,00	5 630 996 788,21
JÄÄMÄ III	-5 588 743 790,81			-5 738 166 457,36
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Verot ja veronluonteiset maksut	572 100 000,00		554 686 000,00	
Perityt arvonlisäverot	121 720,26		164 160,70	
Suoritettut arvonlisäverot	-10 349 392,01	561 872 328,25	-10 474 152,68	544 376 008,02
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ	-5 026 871 462,56			-5 193 790 449,34

13 Tase

Opetus- ja kulttuuriministeriön tase

	31.12.2018		31.12.2017	
VASTAAVA				
KANSALLISOMAISUUS				
Muu kansallisuusomaisuus	49 709 609,08	49 709 609,08	46 688 989,01	46 688 989,01
KANSALLISOMAISUUS YHTEENSÄ		49 709 609,08		46 688 989,01
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIIJOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet	11 409,72		36 988,31	
Muut pitkävaikutteiset menot	31 320,54	42 730,26	62 641,09	99 629,40
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Koneet ja laitteet	494 070,47		841 145,25	
Kalusteet	42 671,76		57 732,38	
Muut aineelliset hyödykkeet	7 924 392,84	8 461 135,07	7 934 077,97	8 832 955,60
KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SIIJOITUKSET				
Käyttöomaisuusarvopaperit	1 002 560,07		1 003 048,07	
Annetut euromääräiset velkakirjalainat	7 798,65		7 798,65	
Muut pitkäaikaiset euromääräiset sijoitukset	1 886 289 220,90	1 887 299 579,62	1 833 289 220,90	1 834 300 067,62
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIIJOITUKSET YHTEENSÄ		1 895 803 444,95		1 843 232 652,62
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
PITKÄAIKAISET SAAMISET				
Pitkäaikaiset saamiset		0,00		0,00
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	243 126,25		229 591,10	
Siirtosaamiset	70 612,11		70 420,51	
Muut lyhytaikaiset saamiset	123 169 709,17		112 586 832,39	
Ennakkomaksut	77 510 883,28	200 994 330,81	83 749 086,60	196 635 930,60

RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kassatilit	1 731,60		4 279,00	
Muut pankkitilit	514 301,73		418 400,78	
Muut rahat ja pankkisaamiset	369 756,69	885 790,02	371 104,35	793 784,13
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		201 880 120,83		197 429 714,73
VASTAAVAA YHTEENSÄ		2 147 393 174,86		2 087 351 356,36
	31.12.2018		31.12.2017	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	333 624 223,95		333 624 223,95	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	1 517 241 983,63		1 370 397 392,97	
Pääoman siirrot	5 049 229 884,69		5 340 635 040,00	
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	-5 026 871 462,56	1 873 224 629,71	-5 193 790 449,34	1 850 866 207,58
RAHASTOJEN PÄÄOMAT				
Muut valtion rahastot ja lahjoitetut varat	369 756,69	369 756,69	371 104,35	371 104,35
ARVOSTUSERÄT				
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN				
Saadut ennakot	80 325 818,14		99 016 433,62	
Ostovelat	3 757 797,58		5 487 774,13	
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	630 710,41		1 146 240,10	
Edelleen tilittävät erät	783 079,74		1 094 612,73	
Siirtovelat	5 325 506,53		6 174 758,49	
Muut lyhytaikaiset velat	182 975 876,06	273 798 788,46	123 194 225,36	236 114 044,43
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		273 798 788,46		236 114 044,43
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 147 393 174,86			2 087 351 356,36

Liite 1. Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

1. Budjetointia koskevat muutokset ja muutosten tärkeimmät vaikutukset talousarvion toteutumalaskelmaan, tuotto- ja kululaskelmaan ja taseeseen sekä niiden vertailtavuuteen

Budjetointia koskevat muutokset

Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamomentilta 29.01.01 siirrettiin 400 000 euroa Opetushallituksen toimintamomentille 29.01.02 Oppilas-, opiskelija- ja tutkintotietojen sähköisen käsittelyjärjestelmän kehittämiseen, 8 000 euroa palkkaliukumasäästön VNHY-osuuden tarkistamiseen ja 9 000 euroa valtioneuvoston lehtihankintojen keskittämiseen momentille 23.01.01. Momentille siirrettiin 44 000 euroa säästöjen VNHY-osuuden palautuksena momentilta 23.01.01.

Opetushallituksen toimintamomentilta 29.01.02 siirrettiin palautuksena oppilas-, opiskelija- ja tutkintotietojen sähköisen käsittelyjärjestelmän toteuttamiseen siirretty 1 288 000 euroa momentille 28.70.20, Opetushallituksen perustoiminnan turvaamiseen siirretty 525 000 euroa momentille 29.10.01, opiskelijavalintapalveluiden rahoittamiseen siirretty 197 000 euroa momenteille 28.90.30, 29.10.01 ja 29.20.30 ja momentille siirrettiin oppilas-, opiskelija- ja tutkintotietojen sähköiseen käsittelyjärjestelmän toteuttamiseen 50 000 euroa momentilta 28.30.01, 150 000 euroa momentilta 28,90.30, 400 000 euroa momentilta 29.01.01 ja 150 000 euroa momentilta 32.30.01.

Opetushallituksen yhteydessä toimivien viranomaisten toimintamomenttien momentilta 29.01.03 siirrettiin palautuksena ylioppilastutkinnon sähköistämiseen siirretty 700 000 euroa momentille 29.10.30 ja momentille siirrettiin 1 300 000 euroa ylioppilastutkinnon sähköistämiseen momentilta 29.10.20.

Hallinnonalan arvonnisäveromomentille siirrettiin 61 000 euroa Valtorin momentilta 28.01.29.

Eräät turvapaikanhakijoista ja maahanmuuttajista aiheutuvat avustukset -momentille 29.01.53 siirrettiin toisessa lisätalousarviossa maahanmuuttajien osaamiskeskustoiminnan kehittämiseen 2 500 000 euroa momentilta 32.30.51.

Momentilta 29.10.01 siirrettiin 700 000 euroa kansanopistojen valtionosuuksiin momentille 29.10.31, 80 000 euroa saamenkielisen varhaiskasvatukseen valtionavustuksiin momentille 29.10.30, 800 000 euroa vaativan erityisen tuen kehittämiseen momentille 29.10.20 ja momentille siirrettiin palautuksena Opetushallituksen perustoiminnan turvaamiseen siirretty 525 000 euroa momentilta 29.01.02.

Momentilta 29.10.20 siirrettiin 115 000 euroa Kotkaniemen museon vuokraan momentille 29.80.20 ja 1 300 000 euroa varhaiskasvatuksen maksuttomuuskokeiluun ja momentille siirrettiin 800 000 euroa vaativan erityisen tuen kehittämiseen momentilta 29.10.01.

Momentille 29.10.30 siirrettiin 73 000 euroa aikuisten perusopetukseen momentilta 32.30.51 ja momentille siirrettiin 80 000 euroa saamenkielisen varhaiskasvatuksen valtionavustuksiin momentilta 29.10.01 ja palautuksena ylioppilastutkinnon sähköistämiseen siirretty 700 000 euroa momentilta 29.01.03.

Momentille 29.20.21 siirrettiin 7 226 000 euroa valtionavustuslain perusteella maksettaviin avustuksiin momentilta 29.30.20.

Momentille 29.40.20 siirrettiin 3 300 euroa työvoimakoulutuksena järjestettävän korkeakoulutuksen asteittaiseen siirtämiseen OKM:n hallinnonalalle momentilta 32.30.51.

Momentilta 29.40.50 siirrettiin 20 000 euroa kasvutoimien rahoittamiseen momentille 29.40.51.

Momentille 29.80.20 siirrettiin 115 000 euroa Kotkaniemen museon vuokramenoihin momentilta 29.10.20.

Momentilta 29.80.31 siirrettiin 3 000 000 euroa audiovisuaalisen kannustinjärjestelmän käyttöönottoon momentille 32.20.40 ja 357 000 euroa eräiden kansalaisjärjestöjen toimintaan momentille 29.80.50.

Momentille 29.80.50 siirrettiin 150 000 euroa Matkailu 4.0 hankkeen toteuttamiseen momentilta 32.50.41.

Tuotto- ja kululaskelmaa ja tasetta koskevat muutokset

2. Valuuttakurssi, jota on käytetty muutettaessa ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat sekä muut sitoumukset Suomen rahaksi

Ulkomaanrahan määräiset velat samoin kuin ulkomaanrahan määräiset saamiset ja muut sitoumukset on muunnettu Suomen rahaksi käyttämällä Euroopan keskuspankin noteraamaa vuodenvaihteen valuuttakurssia.

3. Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät sekä erityisesti niissä tapahtuneiden muutosten vaikutukset tilikauden tuotto- ja kulujäämän sekä taseessa ilmoitettavien erien muodostumiseen.

Valtion virka- ja työehtosopimuksessa sopimuskaudelle 2018–2020 (9.3.2018) on sopimuksen 6 §:ssä kirjattu, että virkamiehelle ja työntekijälle, jonka palvelussuhde on keskeyttänyt jatkunut 18.11.2018 saakka maksetaan tammikuun 2019 palkanmaksun yhteydessä erillinen kertaerä. Kertaerä on suuruudeltaan 9,2 %:a yleisen virka- ja työehtosopimuksen 7 §:n mukaisesta kuukausipalkkauksesta. Kertaerää ei ole jaksotettu tilikaudelle 2018, vaan se kirjataan kokonaisuudessaan tilikauden 2019 menoksi.

4. Aikaisempiin vuosiin kohdistuvat tuotot ja kulut, talousarviotulot ja -menot sekä virheiden korjaukset

Ei ilmoitettavia tietoja

5. Selvitys edellistä vuotta koskevista tiedoista, jos ne eivät ole vertailukelpoisia tilinpäätösvuoden tietojen kanssa

Opetus- ja kulttuuriministeriön kirjanpitoyksikköön aikaisemmin kuuluneet virastot Ylioppilastutkintolautakunta ja Kansallinen koulutuksen arviointikeskus siirrettiin tilinpäätösvuoden alusta lukien Opetushallituksen kirjanpitoyksikköön.

Opintotuen takausvastuusuoritukset ja -lyhennykset on kirjattu Valtiokonttorin tilimääräyksen mukaisesti liikekirjanpidon tileille 83010010 ja 83010011. Aikaisempina vuosina vastaavat erät on kirjattu liikekirjanpidon tilille 82620000.

6. Selvitys tilinpäätösvuoden jälkeisistä olennaisimmista tapahtumista siltä osin kuin niitä ei ilmoiteta toimintakertomuksessa

Ei ilmoitettavia tietoja

Liite 2. Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2017	Talousarvio 2018 (TA+LTA-t)	Talousarvion käyttö vuonna 2018	määrärahojen siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2018	Vertailu Talousarvio – Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
							Edelliseltä vuodelta siirtymät	Käytettävissä vuonna 2018	Käyttö vuonna 2018 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
29.01.01. Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot 20 138 670,80 Bruttotulot 464 670,80 Nettomenot 19 674 000,00	17 977 000 200 000 17 777 000	9 299 394,84 181 017,50 9 118 377,34		17 958 017,50 181 017,50 17 777 000,00	0,00	9 253 361,67	27 030 361,67	18 807 390,51 435 651,50 18 371 739,01	8 658 622,66
29.01.04. Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot 4 507 042,96 Bruttotulot 820 042,96 Nettomenot 3 687 000,00									
29.10.02. Ylioppilastutkinto-lautakunnan toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot 9 925 358,57 Bruttotulot 6 640 358,57 Nettomenot 3 285 000,00									
29.40.03. Kotimaisten kielten keskuksen toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot 1 640 311,79 Bruttotulot 495 311,79 Nettomenot 1 145 000,00	1 568 000 450 000 1 118 000	979 644,30 455 193,55 524 450,75		1 573 193,55 455 193,55 1 118 000,00	0,00	855 953,99	1 973 953,99	1 835 598,29 455 193,55 1 380 404,74	593 549,25
29.40.04. Varastokirjaston toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot 1 683 312,31 Bruttotulot 2 312,31 Nettomenot 1 681 000,00	1 660 000 4 000 1 656 000	1 563 336,05 3 362,81 1 559 973,24		1 659 362,81 3 362,81 1 656 000,00	0,00	60 275,59	1 716 275,59	1 623 611,64 3 362,81 1 620 248,83	96 026,76
29.80.01. Taiteen edistämiskeskuksen toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot 4 181 237,14 Bruttotulot 129 237,14 Nettomenot 4 052 000,00	4 005 000 10 000 3 995 000	3 677 672,31 32 297,24 3 645 375,07		4 027 297,24 32 297,24 3 995 000,00	0,00	675 620,70	4 670 620,70	4 353 293,01 32 297,24 4 320 995,77	339 624,93
29.80.05. Näkövammaisten kirjaston toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot 5 134 106,03 Bruttotulot 197 106,03 Nettomenot 4 937 000,00	4 999 000 110 000 4 889 000	4 119 783,20 98 141,13 4 021 642,07		4 987 141,13 98 141,13 4 889 000,00	0,00	1 094 037,08	5 983 037,08	5 213 820,28 98 141,13 5 115 679,15	867 357,93
29.80.06. Kansallisen audiovisuaalisen instituutin toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot 7 151 359,05 Bruttotulot 1 071 359,05 Nettomenot 6 080 000,00	6 761 000 750 000 6 011 000	6 406 493,33 836 458,01 5 570 035,32		6 847 458,01 836 458,01 6 011 000,00	0,00	841 129,16	6 852 129,16	7 247 622,49 836 458,01 6 411 164,48	440 964,68
33.20.52. Valtionosuus työmarkkinatuesta (nettob) (arviomääräraha)	Bruttomenot 9 422,21 Bruttotulot 0,00 Nettomenot 9 422,21	4 134 0 4 134	4 133,58 0,00 4 133,58		4 133,58 0,00 4 133,58					

Liite 3. Arviomäärärahojen ylitykset

Pääloukan ja momentin numero ja nimi	Talousarvio (TA + LTA:t)	Ylitys	Ylitys %
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	28 301 000	2 320 000,00	8
29.01.29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	28 540 000	2 320 000,00	8
Pääloukat yhteensä	28 301 000	2 320 000,00	8

Liite 4. Peruutetut siirretyt määrärahat

Pääloukan ja tilijaottelun numero ja nimi. Tilijaottelut eritellään myöntämisvuosittain.		Peruutettu	
		Tilijaottelu	Yhteensä
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala			957 759,34
Vuosi 2016			303 802,19
29.10.20.2.	Digitaalisten oppimateriaalien käyttöönoton vauhdittamiseen, digioppimisen kokeiluihin ja kehittämiseen	22,12	
29.40.20.3.	Avustukset yliopistolliseen lastentarhanopettajakoulutukseen (EK) (enintään)	167 039,09	
29.40.20.4.	Opettajien perus- ja täydennyskoulutuksen uudistamisesta sekä digi-pedagogisen täydennyskoulutusohjelman toteuttamisesta ja kunnille täydennyskoulutuksen hankinnasta aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen (EK) (enintään)	15,62	
29.80.50.1.	Kulttuuri-instituuttien tukeminen (KPY)	255,01	
29.90.30.	Avustus Liikkuva koulu -ohjelmaan (siirtomääräraha 3 v)	136 470,35	
Vuosi 2017			653 957,15
29.01.21.	Kansainvälinen yhteistyö (siirtomääräraha 2 v)	297,86	
29.40.50.5.	Helsingin yliopiston ja Itä-Suomen yliopiston vuosien 2015 ja 2016 apteekkikompensoitien tarkistamisesta aiheutuvien kustannusten korvaamiseen (EK)	302 900,00	
29.91.51.1.	Työpajatoiminnan tukeminen (KPY)	5 559,22	
29.91.51.2.	Etsivän nuorisotyön tukeminen (KPY)	27 219,98	
29.91.51.3.	Kärkihankkeen Nuorisotakuusta yhteisötakuun suuntaan toteuttamiseen	3 880,09	
29.91.51.4.	Vaikuttavuuden arviointimenetelmien kehittäminen	308 000,00	
29.91.52.3.	Järjestöjen yhteispohjaisen tukitoiminnan aloittaminen ja kehittäminen syrjäytymisvaarassa olevien nuorten tukemiseksi	6 100,00	
Pääloukat yhteensä			957 759,34
Vuosi 2016			303 802,19
Vuosi 2017			653 957,15

Liite 5. Henkilöstökulujen erittely

	2018	2017
Henkilöstökulut	28 251 117,92	35 395 781,46
Palkat ja palkkiot	28 411 379,85	35 662 325,61
Tulosperusteiset erät	0,00	23 400,00
Lomapalkkavelan muutos	-160 261,93	-289 944,15
Henkilösivukulut	4 809 849,73	5 887 049,18
Eläkekulut	4 512 833,70	5 524 652,84
Muut henkilösivukulut	297 016,03	362 396,34
Yhteensä	33 060 967,65	41 282 830,64
Johdon palkat ja palkkiot, josta	1 686 836,98	1 803 697,37
tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	2 720,00	3 120,00
Johto	2 040,00	2 400,00
Muu henkilöstö	680,00	720,00

Liite 6. Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Kirjanpitoyksiköllä ei ole liitteellä 6 ilmoitettavia tietoja.

Liite 7. Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Kirjanpitoyksiköllä ei ole liitteellä 7 ilmoitettavia tietoja.

Liite 8. Rahoitustuotot ja -kulut

	2018	2017	Muutos 2018–2017
Rahoitustuotot			
Korot euromääräisistä saamisista	3 533 183,78	4 804 676,20	-1 271 492,42
Osingot	183,54	193,20	-9,66
Muut rahoitustuotot	-5,55	-29,74	24,19
Rahoitustuotot yhteensä	3 533 361,77	4 804 839,66	-1 271 477,89
Rahoituskulut			
Korot euromääräisistä veloista	11 693,26	635,98	11 057,28
Korot valuuttamääräisistä veloista	-5,27		
Emissio-, pääoma- ja kurssierot veloista			
SWAP-maksut veloista			
Sijoitusten ja lainasaamisten tileistäpoistot	5 418 267,80	18 517 713,90	-13 099 446,10
Rahoituskulut yhteensä	5 429 955,79	18 518 349,88	-13 088 394,09
Netto	-1 896 594,02	-13 713 510,22	11 816 916,20

Liite 9. Talousarvialoudesta annetut lainat

Sektorit	Laina-pääoma 31.12.2018	Lisäys 2018	Vähennys 2018	Laina-pääoma 31.12.2017	Pääoma-muutos 2018–2017
Kotitaloudet	7 798,65	0	0	7 798,65	0
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	7 798,65	0,00	0,00	7 798,65	0,00
Yhteensä	7 798,65	0,00	0,00	7 798,65	0,00

Liite 10. Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Käyttö- ja rahoitus-omaisuusarvopaperit	31.12.2018						31.12.2017	
	Kap-pale-määrä	Markkina-arvo	Kirjanpito-arvo	Omistus-osuus %	Myynti-oikeuksien alaraja %	Saadut osingot	Markkina-arvo	Kirjanpito-arvo
Julkisesti noteeratut osakkeet ja osuudet			2 415,00			183,54		2 415,00
Aktia pankki A	322	2 898,00	2 415,00			183,54	2 988,16	2 415,00
Julkisesti noteeraamattomat osakkeet ja osuudet			984 355,15			0,00		984 843,15
CSC – Tieteen tietotekniikan keskus	7 000		241 927,15	70,0				241 927,15
Hevosopisto Oy, Ypäjä	3		742 428,00	25,0				742 428,00
Mikkelin Puhelinyhdistys			0,00					488,00
Huoneisto- ja kiinteistöosakkeet			15 789,92					15 789,92
Asunto Oy Matilanranta, Näkövammaisten kirjasto	1 120		15 789,92					15 789,92
Osakkeet ja osuudet yhteensä			1 002 560,07			183,54		1 003 048,07

Muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset	Kirjanpitoarvo 31.12.2018	Kirjanpitoarvo 31.12.2017
Aalto-korkeakoulusäätiön peruspääoma	520 618 683,33	516 495 683,33
TTY-Säätiön peruspääoma	110 881 128,00	104 948 128,00
Kansallisgallerian peruspääoma	19 666 634,39	19 666 634,39
Tampereen korkeakoulusäätiön peruspääoma	50 000,00	50 000,00
Suomalais-virolaisen kulttuurisäätiön pääoma	7 000 000,00	0,00
Yrkeshögskolan Arcadan pääoma	1 147 000,00	1 147 000,00
Centria-ammattikorkeakoulun pääoma	1 435 000,00	1 435 000,00
Diakonia-ammattikorkeakoulun pääoma	1 378 000,00	1 378 000,00
Haaga-Helia ammattikorkeakoulun pääoma	2 973 000,00	2 973 000,00
Humanistisen ammattikorkeakoulun pääoma	1 001 000,00	1 001 000,00
Hämeen ammattikorkeakoulun pääoma	2 373 000,00	2 373 000,00
Jyväskylän ammattikorkeakoulun pääoma	2 521 000,00	2 521 000,00
Kajaanin ammattikorkeakoulun pääoma	1 142 000,00	1 142 000,00
Karelia-ammattikorkeakoulun pääoma	1 663 000,00	1 663 000,00
Kymenlaakson ammattikorkeakoulun pääoma	1 597 000,00	1 597 000,00
Lahden ammattikorkeakoulun pääoma	1 883 000,00	1 883 000,00
Lapin ammattikorkeakoulun pääoma	2 347 000,00	2 347 000,00
Laurea-ammattikorkeakoulun pääoma	2 393 000,00	2 393 000,00
Metropolia Ammattikorkeakoulun pääoma	4 482 000,00	4 482 000,00
Mikkelin ammattikorkeakoulun pääoma	1 745 000,00	1 745 000,00
Oulun ammattikorkeakoulun pääoma	2 878 000,00	2 878 000,00
Saimaan ammattikorkeakoulun pääoma	1 316 000,00	1 316 000,00
Satakunnan ammatikorkeakoulun pääoma	1 968 000,00	1 968 000,00
Savonia-ammattikorkeakoulun pääoma	2 386 000,00	2 386 000,00
Seinäjoen ammattikorkeakoulun pääoma	1 878 000,00	1 878 000,00
Tampereen ammattikorkeakoulun pääoma	3 068 000,00	3 068 000,00
Turun ammattikorkeakoulun pääoma	3 488 000,00	3 488 000,00
Vaasan ammattikorkeakoulun pääoma	1 343 000,00	1 343 000,00
Yrkeshögskolan Novian pääoma	1 594 000,00	1 594 000,00
Helsingin yliopiston muu oma pääoma	328 010 703,28	322 291 703,28
Oulun yliopiston muu oma pääoma	123 520 379,87	118 819 379,87
Jyväskylän yliopiston muu oma pääoma	90 468 374,33	87 336 374,33
Turun yliopiston muu oma pääoma	122 713 487,17	120 423 487,17
Tampereen yliopiston muu oma pääoma	80 780 090,81	75 516 090,81
Åbo Akademin muu oma pääoma	89 287 377,24	87 507 377,24
Itä-Suomen yliopiston muu oma pääoma	116 576 428,86	113 528 428,86
Lappeenrannan teknillisen yliopiston muu oma pääoma	58 202 814,50	54 258 814,50
Svenska handelshögskolanin muu oma pääoma	65 025 873,12	64 763 873,12
Vaasan yliopiston muu oma pääoma	29 567 627,88	27 832 627,88
Lapin yliopiston muu oma pääoma	27 802 326,52	23 983 326,52
Taideyliopiston muu oma pääoma	46 118 291,60	45 868 291,60
Yhteensä	1 886 289 220,90	1 833 289 220,90

Liite 11. Taseen rahoituserät ja velat

31.12.2018	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle 1 vuosi	1–5 vuotta	Yli 5 vuotta	Alle 1 vuosi	1–5 vuotta	Yli 5 vuotta	
Vastaavien rahoituserät							
Annetut euromääräiset velkakirjalainat		7 798,65					7 798,65
Euromääräisten joukkovelkakirjalainojen ostot							
Muut pitkäaikaiset euromääräiset sijoitukset						1 886 289 220,90	1 886 289 220,90
Euromääräiset lainasaamiset							
Muut euromääräiset sijoitukset							
Muut valuuttamääräiset sijoitukset							
Muut lyhytaikaiset euromääräiset sijoitukset							
Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat				885 790,02			885 790,02
Yhteensä	0,00	7 798,65	0,00	885 790,02	0,00	1 886 289 220,90	1 887 182 809,57
Vastattavien rahoituserät							
Otetut euromääräiset lainat							
Otetut valuuttamääräiset lainat							
Lainat talousarvion ulkopuolella olevilta valtion rahastoilta							
Muut pitkäaikaiset velat							
Seuraavana tilikautena maksettavat lyhennykset							
Lyhytaikaiset euromääräiset lainat							
Lyhytaikaiset valuuttamääräiset lainat							
Valtion hoitoon jätetyt vieraat varat							
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Liite 12a. Valtiontakaukset ja -takuut

Voimassa olevat takaukset ja niiden käytettävissä oleva enimmäismäärä

Tallennettu	Voimassa 31.12.2018	Voimassa 31.12.2017	Voimassa muutos 2018–2017	Käytettävissä enimmäismäärä 31.12.2018
Kotitaloudet	3 368 277 122,49	2 735 022 210,21	633 254 912,28	4 359 369 072,49
Valtion takaamien opintolainojen pääomat	3 368 277 122,49	2 735 022 210,21	633 254 912,28	4 359 369 072,49
<i>Opintotukilaki (28/1972), laki korkeakoulu- opiskelijoiden opintotuesta (111/1992), opintotukilaki (65/1994)</i>				
Takaukset yhteensä	3 368 277 122,49	2 735 022 210,21	633 254 912,28	4 359 369 072,49

Voimassa olevat takuut ja niiden käytettävissä oleva enimmäismäärä

Sektorit	Voimassa 31.12.2018	Voimassa 31.12.2017	Voimassa muutos 2018–2017	Käytettävissä enimmäismäärä 31.12.2018
Julkisyhteisöt	10 675 000,00	26 597 000,00	-15 922 000,00	1 000 000 000,00
HAM Helsingin taidemuseo	10 675 000,00	0,00	10 675 000,00	
Kansallisgalleria/Ateneumin taidemuseo	0,00	6 332 000,00	-6 332 000,00	
Tampereen kaupunki/Sara Hildénin taidemuseo	0,00	20 265 000,00	-20 265 000,00	
<i>Laki taidenäyttelyiden valtiontakuusta (411/1986)</i>				1 000 000 000,00
Takuut yhteensä	10 675 000,00	26 597 000,00	-15 922 000,00	1 000 000 000,00
Takaukset ja takuut yhteensä	3 378 952 122,49	2 761 619 210,21	617 332 912,28	5 359 369 072,49

Voimassa olevat takaukset ja takuut valuutoittain

Valuutta	Vasta-arvo €	Jakauma %	Tilinpäätöspäivän kurssi €
Euro	3 378 952 122,49	100,00	1,0000
Yhteensä	3 378 952 122,49	100,00	

Liite 12b. Muut monivuotiset vastuut

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset

Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset (esim. vuokria, atk-käyttöpalveluja ja muita tällaisia toimintamenoista maksettavia hankintoja koskevat sopimukset, diaarinumerot mainittava)	Talousarvio-menot v. 2018, euroa	Määräraha-tarve v. 2019, euroa	Määräraha-tarve v. 2020, euroa	Määräraha-tarve v. 2021, euroa	Määräraha-tarve myöhemmin, euroa	Määräraha-tarve yhteensä euroa
Kotus, vuokrasopimus Virastotalo Hakaniemenranta 6, dno 99/06/2015	592 659	601 560	601 560	601 560	50 130	1 854 809
Kavi, vuokrasopimukset dno 143/31/2018, dno 8/31/2014 ja dno 28/24/2015, 87/31/2018	1 486 751	1 598 372	1 598 372	1 598 372	8 157 973	12 953 090
Celia vuokrasopimus/IIRIS-talo	407 336	425 392	433 899	442 577	867 799	2 169 668
Taike, vuokrasopimus Hakaniemenranta 6 TKT/8/233/2015	195 373	198 307	198 307	132 205	0	528 820
Varastokirjasto, vuokrasopimukset nrot 30937 ja 1505	765 000	775 000	785 000	795 000	800 000	3 155 000
Yhteensä	3 447 120	3 598 631	3 617 139	3 569 714	9 875 902	20 661 385

Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset¹⁾

Muut sopimukset ja sitoumukset (muulla perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset esitetään eriteltyinä säädöksittäin tai päätöksittäin, diaarinumerot mainittava))	Talousarvio-menot v. 2018, euroa	Määräraha-tarve v. 2019, euroa	Määräraha-tarve v. 2020, euroa	Määräraha-tarve v. 2021, euroa	Määräraha-tarve myöhemmin, euroa	Määräraha-tarve yhteensä euroa
OKM maksusuudet Unescolle (asetus 549/1956)	1 259 813	1 440 000	1 440 000	1 440 000	1 440 000	5 760 000
Valtionavustus tilakustannuksiin, Hanasaaren kulttuurikeskuksen vuokrasopimus	850 000	850 000	850 000	850 000	4 543 000	7 093 000
Valtionavustus tilakustannuksiin, Siida	0	0	0	0	13 280 000	13 280 000
Yhteensä	2 109 813	2 290 000	2 290 000	2 290 000	19 263 000	26 133 000

1)	Talousarvio-menot v. 2018, euroa	Määräraha-tarve v. 2019, euroa	Määräraha-tarve v. 2020, euroa	Määräraha-tarve v. 2021, euroa	Määräraha-tarve myöhemmin, euroa	Määräraha-tarve yhteensä euroa
Valtion vastuu yliopistojen vuokrasopimuksista (yliopistolain voimaantulon mukainen vastuu)	60 805 643	60 714 720	58 316 942	54 678 483	332 942 111	506 652 257
Yhteensä	60 805 643	60 714 720	58 316 942	54 678 483	332 942 111	506 652 257

Liite 13. Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Rahaston nimi	Varat 31.12.2018	Varat 31.12.2017	Käyttötarkoitus
Apteekkari Ester Fagerlundin rahasto	369 756,69	371 104,35	Näkövammaisten kirjaston kirjatutannon edistäminen
Yhteensä	369 756,69	371 104,35	

Liite 14. Taseeseen sisältymättömät rahastoidut varat

Kirjanpitoyksiköllä ei ole liitteellä 14 ilmoitettavia tietoja.

Liite 15. Velan muutokset

Kirjanpitoyksiköllä ei ole liitteellä 15 ilmoitettavia tietoja.

Liite 16. Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Kirjanpitoyksiköllä ei ole liitteellä 16 ilmoitettavia tietoja.

Liite 17. Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Kirjanpitoyksiköllä ei ole liitteellä 17 ilmoitettavia tietoja.

Allekirjoitukset

Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätös vuodelta 2018 on hyväksytty

Helsingissä 28. helmikuuta 2019

Sanni Grahn-Laasonen
opetusministeri

Sampo Terho
eurooppa-, kulttuuri- ja urheiluministeri

Anita Lehikoinen
kansliapäällikkö

Tilintarkastajan merkintä

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tarkastanut tämän tilinpäätöksen ja tarkastuksesta on annettu tilintarkastuskertomus.

Helsingissä . .2019

Allekirjoitukset

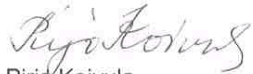
Helsingissä 31.1.2019

Ulla-Maija Forsberg
johtaja
Kotimaisten kielten keskus

Toni Nykänen
hallintopäällikkö
Kotimaisten kielten keskus

Allekirjoitukset

Tilinpäätös, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat, liitetiedot ja toimintakertomuksen, on hyväksytty Näkövammaisten kirjaston johtokunnan kokouksessa Helsingissä 11. päivänä helmikuuta 2019.

Pirjo Koivula
Opetusneuvos
Opetushallitus

Johtokunnan puheenjohtaja

Marketta Ryömä-Reittu
Kirjastonjohtaja
Näkövammaisten
kirjasto
Johtokunnan sihteeri

ALLEKIRJOITUSSIVU

VARASTOKIRJASTO

HYVÄKSYMME JA ALLEKIRJOITAMME

Varastokirjaston vuoden 2018 tilinpäätöksen, joka sisältää toimintakertomuksen, tuotto- ja kululaskelman sekä taseen.

Kuopiossa 31.1.2019

Ari Muhonen
johtokunnan puheenjohtaja

Minna Abrahamsson-Sipponen
johtokunnan varapuheenjohtaja

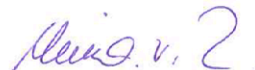
Harri Ahonen
johtokunnan jäsen

Riitta-Liisa Karjalainen
johtokunnan jäsen

Päivi Savinainen
johtokunnan jäsen

Minna von Zansen
johtokunnan jäsen

Johanna Vesterinen
kirjastonjohtaja

KANSALLINEN AUDIOVISUAALINEN INSTITUUTTI
NATIONELLA AUDIOVISUELLA INSTITUTET
NATIONAL AUDIOVISUAL INSTITUTE

Dnro 16/22/2019

Allekirjoitussivu opetus- ja kulttuuriministeriön vuoden 2018 tilinpäätösasiakirjaa varten

Kansallinen audiovisuaalinen instituutti on tänään hyväksynyt viraston toimintakertomuksen tiivistelmän opetus- ja kulttuuriministeriön vuoden 2018 toimintakertomusta varten.

Helsingissä 5.2.2018

Matti Lukkarila
johtaja

Pirjo Hanhikorpi
hallintojohtaja

31.1.2019, Helsingissä

Allekirjoitukset opetus- ja kulttuuriministeriön vuoden 2018 tilinpäätösasiakirjaa varten

Paula Tuovinen, johtaja

Laura Jännes, hallintopäällikkö (ma)

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Undervisnings- och kulturministeriet

Ministry of Education and Culture

Ministère de l'Éducation et de la Culture

ISBN: 978-952-263-624-9 (PDF)

ISSN: 1799-0351 (PDF)